

JANTAYITAKIRI OTYAANTAPIRORIITI

Ikajyaakagaitziriri Tasorintsinkantsi

1 ¹Teófilo, pairani owakiraa nitantanakawori notyaantzimiro nosankinari, ari nokinkithatakotakimiro maawoni jantayitakiri Jesús, nokinkithatakotsitakimiro iijatzi okaatzi jitanakari jiyotaantziri, ²irojatzi imonkaantapaakari itzinagaa inkitiki. Tikira itzinagaata, jiyoshiitakiri Jotyaantapiroriti, ikantakaakari Tasorintsinkantsi, jiyotakaakari oitya jantayitiri. ³Ikanta ikamawitaka, jiñaitawairi koñaawoini, ari jiyotaiyini jiyotaani añagai. Okaatzi 40 kitijiyiri joñaagapanaatari jiyotaani, jiyotaapanaatziri tsika ikanta ipinkathariwintantzi Pawa. ⁴Iiniro itsipayitari Jotyaantapiroriiti, ikantsitakari irojatziita isaikayitawaki Jerusalén-ki, ikantakiri: “Ari poyaawintawatyaawo imonkaatya ikajyaakaakimiri Ashitanari, nokinkithatakotsitakimiri. ⁵Tima imapiro Juan jowiinkaantantakawo jiñaa, iro kantacha iiro osamanitzimaita piñaayitantyaariri Tasorintsinkantsi inampishiriyitantimi kimiwaitakimi jowiinkaantantatyimirimimi”.

Itzinaantaari Jesús

⁶Ikanta jirikaiti tsipatakariri Jesús, josampitakiri, ikantziri: “Pinkatharí, ¿Irootaintsima pookakaawintairi nojyininkapaini Israel-mirinkaiti?” ⁷Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Tii okowajaantzi piyotiro iirokaiti tsikapaiti, apaniroini jiyotzi Ashitanari tsikapaitirika, iriitajaantaki otzimimotzi ishintsinka jantantyaawori. ⁸Iro kantacha aririka impokaki Tasorintsinkantsi inampishiritantimi iirokaiti, iriitaki aawiyashiritakaimini, ompoña piyaayitanaki pikinkithatakotaina naaka, Jerusalén-ki, maawoni janta Judea-ki, Samaria-ki, irojatzi intaina tsika iwiyaapaa kipatsi”. ⁹Ithonka jiñaawaitakiro jiroka, jaminaminthaitziri jiyotaani, itzinaayitairi Jesús, irojatzi ipiyantapaakari minkoriki, tii jiñaitanairi. ¹⁰Jaminaminthaitziri Jesús itzinagaitairi inkitikinta,

apiti shirampari katziyimotapaakariri okitamaanikitaki iithaari, ¹¹ ikantapaakiri: “Galilea-jatzi, ¿Iitama pikimpoyiiri inkitiki? Piñaakiri Jesús itzinagaa jiyaatai, ari inkantajaantaiya iijatzi paata aririka impiyi”.

Jiyoyitaki pashini poyaataiyarini Judas

¹² Ikanta ipiyaiyaani yotaari janta Jerusalén-ki ipoñaagaawo otzishiki jiiitaitziri Olivo, tii intainatajaantzi, oshinitaantsitzi janiiyiiti kitiiyiriki jimakoryaantaitari. ¹³ Ikanta jariitaiyaani nampitsiki, atiitaiyapaakini jinokinta pankotsi jimaapiintaiyini. Jirika ikaataiyini: Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo itomi Alfeo, Simón jiiitaitziri “Kisakowintaniri”, ipoñaapaaka Judas iririntzi Jacobo. ¹⁴ maawoni jirikaiti ari ikantapiintatya japatotapiintaiyani jamanamanaataiyani itsipayitakari iririntzi Jesús, itsipatawo María inaanati, iijatzi pashinipaini tsinaniiti.

¹⁵ Ikanta japatotaiyani kimisantzinkariiti, ikaataiyini 120 atziriiti. Ari jiñaawaitanakiri Pedro, ikantanaki:^a ¹⁶ “Iyikiiti, monkaataka okaatzi josankinatakaakiriri Tasorintsinkantsi pairani David-ni, ikinkithatakotakiri Judas jiwatapaintsiri jaakaantiri Jesús. ¹⁷ Jirika Judas iri atsipatapiintakari, ari akaawitari antawairiki. ¹⁸ Iro kantacha jaakiri kiriiki ipinawitakariri iyaaripironka, jamanantantaka kipatsi. Ari iparyaakiri janta Judas, jowatziitotanaka, ithonka itankawaitapaaki, ookaporinthakiwaitapaaka ijyito. ¹⁹ Ikanta ikimaiyakini Jerusalén-jatzi, jiiitakiro kipatsi ‘Traantsipatha’, ikantziro iñaaniki jirikaiti ‘Acéldama’. ²⁰ Tima osankinarintsiki Salmo-ki, ikantaitaki:

Onkaankithaantiwitya ipanko,
Tikaatsi nampitaiyaawoni.

Ikantaitaki iijatzi:

Intzimi pashini poyaataiyarini jantawairiki.

²¹ Tzimatsi jaka shirampariiti tsipatapiintakairi iiniro itsipawitai Awinkathariti Jesús, ²² itzimi akaatsitakari owakiraa jowiinkaataka Jesús irojatzitzi itzinaantaari inkitiki. Akowatzi aminai ankaatairi ñiitakariri Jesús jañagai”. ²³ Ipoña jookoitaki apiti: José, jiiitaitziri Barsabás, irijatzi jiiitsitaitari Justo, ipoñaapaaka Matías. ²⁴ Ari jamanakowintanakari, ikantzi: “Pinkatharí, iiroka yotashiritziriri maawoni, jirika apiti nookotakiri, poñaayinari tsika itzimi piyoshiitakiri iiroka, ²⁵ iriitaki nonkaatairi notyaantapiriritzi nantawaitaimi, poyaataiyarini Judas-ni opiyaakaashwaitakari iyaaripironka irirori. Tima Judas, jataki irirori tsika jiyaati”. ²⁶ Ikimitakaantakawo jirikaiti jiñaaritaita, jiñaatzi iriitaki Matías. Iriira tsipatapaariri jirikaiti 11 Otyaantapiroriiti.

^a 1.15 Ikantayitziiri jaka kimisantzinkariiti, irijatzi jiiitaitziri “iyikiiti”.

Ipokantakari Tasorintsinkantsi

2 ¹Okanta imonkaatapaaka joimoshirinkaitziro kitijiyiri “Oyiipataantsi”. Japatotaiyaani maawoni jiyotaani Jesús.^b ²Ari omapokashitakari antawoiti poimatapaintsiri otywawitapaakawo antawo tampiya, okinapaaki jinoki inkitiki, ookantapaakawo pankotsi japatotaiyakani. ³Jiñaashitataika paampashithakiirikitapaintsiri, jookantapaakari apaanipaini ikaatzi apatotainchari. ⁴maawoni jinampishirintapaakari Tasorintsinkantsi. Ari jitanakawo jiñaawaiyitanakiro pashiniyitatsiri ñaantsi, iriitaki Tasorintsinkantsi ñaawaitakaakiriri.

⁵Okanta janta Jerusalén-ki, ari isaikayitziri Judá-mirinkaiti poñaayitachari intaina pashiniki nampitsi. Iriiyitaki pinkathatasorintsiti. ⁶Ikanta ikimaitakiro poimatapaintsiri, ipokaiyapaakini oiyiki atziri, tii jiyotawakiro oita kantachari, tima ikimathatakiro apaanipaini ñaantsi okaatzi jiñaawaiyiitziri, irootaki iñaani. ⁷Iyokitzi ikantawakaanaka, josampitawakaiyani: “¿Tiima Galilea-jatzi jinatzi ñaawaiyitakirori pashiniyitatsiri ñaantsi? ⁸¿Iitama akimantariri jiñaawaiyitziro añaanipaini aaka? ⁹Tima akaayitakiri jaka Parto-jatzi, Medo-jatzi, Elam-jatzi, Mesopotamia-jatzi, Judea-jatzi, Capadocia-jatzi, Ponto-jatzi, Asia-jatzi, ¹⁰Frigia-jatzi, Panfilia-jatzi, Egipto-jatzi, Africa-jatzi okaakitapai Cirene. Tima akaatakiri iijatzi poñaayitachari Roma, Judá-mirinkatatsiri, kaari Judá-mirinkawitachari pairani. ¹¹Iijatzi Creta-jatzi, Arabia-jatzi. Ari akaatakiri maawoni akimayitakiri jiñaawaiyitantawo añaanipaini, ikinkithatakotziri Pawa itasonkawintantzi”. ¹²Iyokitzi ikantawakaanaka atziripaini, tii jiyotzi iita jiñiiri. Ikantawakaiyani: “¿Oitama jiroka?” ¹³Iro kantacha tzimatsi iijatzi atziri thainkantaniri, ikantayitzi irirori: “¡Ishinkitaiyatyaaani jirikaiti!”

Itanakawori ikinkithatanakiri Pedro

¹⁴Ipoña ikatziyanaka Pedro irirori, itsipatakari 11 Otyaantapiroriiti, jiñaawaitanaki shintsiini, ikantzi: “¡Ajyininká! ¡Jerusalén-jatziiti! Pinkimisantawakina onkantya piyotantyaari. ¹⁵Piñaajaantakima iirokaiti ishinkitaya jirikapaini. Tii, tima owakiraa ijinokitapaaki ooryaatsiri.^c ¹⁶Imonkaataya josankinatakiri pairani kamantantaniri, Joel-ni, ikantaki: ¹⁷Ikantzi Pawa:

Tzimatsi awisatsini iwiyaantapaatyaawoni kitijiyiri.

^b 2.1 Kantakotachari jaka “Oyiipataantsi”, irojatzi ikantayiitsitari “Pentecostés”.

^c 2.15 Kantakotachari jaka “ijinokitapaaki ooryaatsiri”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 3”. Okaatzi jamitari Judá-mirinkaiti irirori, tii ishinkitanita owakiraa onkitijiyitamanai.

Ari notyaantakiniri atziriiti Notasorinka okimiwaitakawo
isakopiroitatyiinirimi.

Ari inkinkithatakoyitanaina itomiiti iijatzi irishintoiti.

Ari jiñaawiyayitaya mainariiti,

Ari imishiyitaki antariyitapaintsiri.

¹⁸ Ari nonkimitaakiri mainaripaini jompirayitari, iijatzi mainawopaini.
Notyaantainiri Notasorinka paata, ari inkinkithayitai.

¹⁹ Ari jiñiitaki inkitiki kaari jiñiitapiintzi.

Jiñaitiro kipatsiki iraantsi, paampari, antawo kachaaryiinka.

²⁰ Impoña jiñaitiri ooryaatsiri intsiwakimati,

Jiñaitiri iijatzi kashiri inkimityaawo iraantsi,

Irootaintsi imonkaataiya kitijiyiri impiyantaiyaari Pinkathari.

Tima antawo jowaniinkawo onkantaiya.

²¹ Inkaati pairyaanairini Pinkathari, jawintaayitaari, iriyyitaki
awisakoshiritaatsini.

²² ¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! Pinkimayini nonkanti.

Piñagayakirini iiroka, jirikiranki Jesús Nazaret-jatzi, iriitaki

jotyaantakimiri Pawa. Itasonkawintayitakimi, joñaagayitakimiro okaatzi

kaari piñaawitaiyani pairani. ²³ Iro kantzimaitacha, jamayitapaakimiri

pairani jirika, powamaakaantakiri iirokaiti ipaikakotantakariri

kaariproshiririiti, ari imonkaatakari onkaati awijyimotirini, tima

irootaki ikinkishiritsitakari Pawa. ²⁴ Ikanta jowiriintairi pairani Pawa

ikamawitaka, tii ishinitanairi inkimaatsiwaitaiya. Tima tii aawiyaaajitzi

kaamanitaantsi. ²⁵ Tima iri josankinatakotakiri iijatzi pairani David-ni,
ikantaki:

Noñaapiintziri Nowinkathariti itsipatana.

Tima isaiki irirori nakopiroriki, tikaatsi iitya kitsirinkinani.

²⁶ Irootaki nokimoshiritantari,

Kaminiwaanti nokanta nothaaminta.

Iriitaki noyaakopiroitairi, nawintagaiyaari.

²⁷ Tima iiro pookawintanawo noshiri sarinkawiniki aririka
nonkamawitaya.

Iiro pishinitziro iijatzi nowatha ompathai, pitasorintsiti ninatzi.

²⁸ Piyotaakinawo tsika nonkantya nañaashiritai.

Ojyiki poimoshirinkaina aririka nontsipataimi.

²⁹ Iyikiiti, ayotaiyini aaka tii iri achariniiti David-ni kinkithatakotachani
jaka, aña kamataiki pairani irirori, ikitaitakiri, irojatzi isaiki iroñaaka.

³⁰ Tima Kamantantaniri jinatzi irirori, jiyotsitaka pairani tzimatsi
ikajyaakaakiniriri Pawa, ari impinkatharitakairi incharinityaari.^d

^d 2.30 Tzimatsi osankinarints pairiyiriri Cristo isaikimotairi Pawa tsika
ipinkathariwintantzi irirori.

³¹ Tima okimiwaitakawo jiñaakityiromi David-ni, ikinkithatakotakiro jañagai Cristo, ikinkithatakotakiri iiro isaiki Sarinkawiniki, iiro opathai iijatzi iwatha. ³² Iriitaki jañaakagairi Pawa jirika Jesús. Imapirotatya, maawoni noñagayairini naaka. ³³ Aritaki tzinagaa, isaikimotapairi jakopiroriki Pawa ipinkathariwintantapai. Ari imonkaatari okaatzi ikajyaakaitsitakariri pairani Ashitariri, aritaki jotyaaantakiniri Tasorintsinkantsi okimiwaitakawo isakopirotaityiinirimi. Irootajaantaki piñaayitakiri iroñaaka. ³⁴ Tima kaari David-ni tzinagaachani inkitiki, aña iriitaki ñaawaitakirori pairani jiroka, ikantaki:

Jiñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi Nowinkathariti: Pisaikapai nakopiroriki ampinkathariwintanti.

³⁵ Irojatzzi paata nowasankitaantaiyaariri kisaniiintzimiri, ari paatzikairi pinkimitakaantairi pimakoryaakiiminto.

³⁶ ¡Ajyininká! iro kamiithatsiri ayotaiyironi jiroka maawoni aakaiti ichariniiyitai Israel-ni. Jirika Jesús pipaikakotakaantakiri iirokaiti, iri ipinkatharitakaakiri Pawa, irijatzziita Cristo”.

³⁷ Okanta ikimaiyawakini ikaatzi apatotainchari, antawoiti jowashiritakoniintaiyanakani, josampitanakiri Pedro, iijatzzi pashinipaini Otyaantapirori, ikantaitanakiri: “Iyikiiti, ¿tsikatya nonkantaiyaaka naaka?” ³⁸ Ari jakanakiri Pedro: “Pimpiyashiriyitai, powiinkaawintaiyaari Jesucristo, pimpairyaayitanairi. Iro jiyotantaityaari ipiyakotaimiro Pawa pikaaripirowitaka, ari inampishiritantaimi Tasorintsinkantsi. ³⁹ Irootaki ikajyaakaitsitakimiri iijatzzi iiroka, irojatzzi ikajyaakaitsitakariri pitomipaini, ikaatzi nampiyitawori intaina. Tima maawoni ikaimashiriyitairi, irijatzzi ikajyaakaitsitakariri iijatzzi irirori”. ⁴⁰ Ojyiki okaatzi ikinkithatanakiri Pedro, ishintsithatanakiri iijatzzi, ikantanakiri: “¡Powawisaakoshiritaiya! ¡Pintainaryiiaari atziriiti kinashiwaiyitainchari!” ⁴¹ Irojatzzi ikimisantantanakari ojyiki atziri, owiinkaayitanaka, ikaatzi 3,000 kimisantanaatsiri. ⁴² Oisokiro jowanakiro okaatzi jiyotaayitakiriri Otyaantapirori, kamiitha jaapatziyawakaanaa. Ari ipitoryaapiintaiyironi tanta, jaakowintanakawo iijatzzi jamanamanaiyani.^e

Jañaantari itayitanakawori ikimisantzinkaritzzi

⁴³ Iyokitzi ikantawintaiyakawoni jiñaakiro itasonkawintantayitaki Otyaantapiroriiti, jantayitakiro kaari jiñiitapiintzi. ⁴⁴ Ojyiki

^e 2.42 Kantakotachari jaka “ipitoryiirori tanta”, iro jantayitanairi kimisantzinkariiti aririka inkinkishiritakotiri Jesucristo ikamimotantaki. Ari ikantziro jatyoatawakaiyani, ipitoryiirori tanta, jowaiyani, jiraiyini iijatzzi imiri. Tima jimatakotaatziiri Jesús tsika ikantanairo jiwiaantanaawo jowakaanaari jiyotaanipaini. Irootaki ikinkithatakotapiintakiri, ikantaitzi “Pimpitoryiirori tanta”.

jaapatziyawakaanaka ikaatzi kimisantanaatsiri, jantitaawakaanawo okaatzi tzimimoyitziriri. ⁴⁵Ipimantayitziro tzimimoyitziriri. Jayi kiriiki ipayitziri kimisantanaatsiri ikaatzi ashironkaayitachari. ⁴⁶Ari ikantaitanakitya kitijiyiriki jaapatziyawakaanaa japatotaiyani tasorintsipankoki. Tii jowajyaantanakiro ikaimawakaiyani ipankoki jatyootawakaiyani, ari ipitoryihiro tanta. Kimoshiri ikanta itsipatawakaiyani, itsinampashiriyitanai. ⁴⁷Ithaamintapiintanakari Pawa. Iro inimoyitakiriri atziriiti jiñaayitakiro tsika ikantayitanaa. Ari okantaitanaatya kitijiyiriki jogyiñaanairi Awinkathariti kimisantanzinkariiti inkaati awisakoshiriyitaatsini.

Joshinchagaitziri kisopookiri

3 ¹Okanta pashini kitijiyiri, aritaki tsiniriityaanaki jamanapiintaitantari. Ari itonkaanakiri Pedro itsipatanakari Juan, jiyaatiro tasorintsipankoki.^f ²Ari itonkiyotakotantaka jamaitziri shirampari kisopookitatsiri. Ari ikantsitaya owakiraa itzimapaaki. maawoni kitijiyiri jamaitapiintziri omooki tasorintsipanko jiitaitziro “Owaniinkaanto”. Ari isaikapiintziri impashitantaityaariri kiriiki ikamiyitziri tyaayitatsiri. ³Ikanta jirika jiñaawakiri Pedro itsipatakari Juan, iro intyaantapaatyaawomi tasorintsipankoki, ikamitawakiri impashitanatyaari kiriiki. ⁴Ari ikimpoyaanakiri. Ikantziri: “¡Paminina!” ⁵Ikimisantatzi shirampari, jiñaajaantaki impatyiiro tsika oitya. ⁶Iro kantacha Pedro, ikantanakiri: “Tii itzimi noiriikiti, tii itzimi iijatzi oro, iro kantacha tzimatsi nantzimotimiri. ¡Pinkatziyi! ¡Paniitai! Nompairyimiri Jesucristo Nazaret-jatzi, iriitaki matimironi”. ⁷Jakotashitanakiri, ikathatakiri, jowatziyakiri. Omapokashitanaka ishintsitanai iitziki iijatzi ijyoonkitziki. ⁸Ari jomiyanaaka ikatziyanaka, aniitanaki. Ari itsipatanakari jirikaiti ityaapaaki tasorintsipankoki, anii-aniiwaitanai, mitaamitaawaitanai, ithaamintanaari Pawa. ⁹Ithonka jiñaitakiri janiitanai, ikimakiri iijatzi ithaamintanaa. ¹⁰Iyokitzi ikantaitanakiri jiñaitakiri, tii ikompiitawakari jirika shirampari, iriitaki kamitantapiintatsiri impashitantaityaari omooki tasorintsipanko, jiitaitziri “Owaniinkaanto”.

Ikinkithatakaantzi Pedro ityaapiintaitzi tasorintsipankoki

¹¹Ikanta kisopookiwitchari, tii jookani jowanakiri Pedro itsipatakari Juan. Iyokitzi jowanakiri atziriiti, thaankipiroini ipiyowintapaakari awisatapishitzi tasorintsipankoki jiitaitziro “Jashi Salomón”. ¹²Ikanta jiñaawakiri Pedro, ikantawakiri: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¡Iitama piyokitziwintantanari naaka? Iiro pikinkishiriwaitashita naaka ashitawo

^f 3.1 Kantakotachari jaka “tsiniriityaanaki”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 9”.

noshintsinka, naaka tasorintsi nimatantariri naniitakagairi jirika. ¹³ Aña Iwawani Abraham-ni, Isaac-ni, Jacob-ni, iwawanitanakari iijatzi achariniiti, iriitaki matakirori jiroka, impinkathaitantyaariri Itomi Jesús, paakaantakiri iirokaiti janta jiwariitiki. Ikowawitaka Pilato jomishitowakaantairimi, tii pikowimaita iirokaiti. ¹⁴ Iriitakimi pomishitowakaantaimi Tasorintsitatsiri, matzirori itampatzikashiritzi, aña pomishitowantashitaari tsitokantzinkari. ¹⁵ Ari okanta pipiyakaantakariri añaakaashiritantatsiri. Iro kantacha Pawa jañaakagairi. Noñagaiyakirini naakaiti jañagai. ¹⁶ Okaatzi oshinchagairiri jirika shirampari piñaapiintziri iirokaiti, iro matakaakiriri jawintaashiritanaawo nopairyaaakirira Jesús. Irootaki piñaantariri iroñaaka ishintsitai tyaaryoopiroini. ¹⁷ Iyikiiti, niyotzi naaka, tii piyopirotziro okaatzi pantayitakiri, ari ikimitakari iijatzi pijiwaripaini. ¹⁸ Iro kantacha Pawa, ari ikinakairo jimonkaatziro okaatzi ikinkithatakaayitakiriri maawoni Kamantantaniriiti, ikantaki: ‘Aritaki inkimaatsitakaitatyaari Cristo paata’. ¹⁹ Irootaki, pimpiyashitantaiaariri iirokaiti Pawa, powajyaantayitairo piyaaripironka, onkimiwaityaawomi jojyitakotaatyiiromi pikaariprowitaka. Ari piñagairo intsipashiritaimi Awinkathariti, ijamparyaakoyitaimi. ²⁰ Aritaki jotyaaantairi Pawa iijatzi Jesucristo, tima ikajyaakaitsitakimiro pairani aritaki impiyi. ²¹ Onkantawitayia iroñaaka, ontzimatyii isaiki Jesucristo inkitiki irojatzii inintapaitantyaari Pawa jowakiraatakagairo maawoni okimiyiwita pairani. Tima iro ikinkithatakaayitakiriri Tasorintsishiriri Kamantantaniriiti. ²² Irootaki ikinkithatakotakiri pairani Moisés-ni, ikantaki:

Ari jotyaaantaki paata Pawa pashini Kamantantaniri, ari jojyakotapaatyaanawo naaka jotyaaantakina. Ajyininka jinatyi. maawoni inkamantapaakairi, ontzimatyii ankimisantiro.

²³ Tima maawoni kaari kimisantirini Kamantantaniri, ari japiroyiitairi, iiro jiñairi ijyininkapaini.

²⁴ Ari ikimitsitakari iijatzi Samuel-ni, ikinkithatakotakiro okaatzi añaayitakiri iroñaaka, irojatzii ikinkithatakoyitakiri iijatzi maawoni pashinipaini Kamantantaniriiti. ²⁵ Irokayitaki ñiironi okaatzi ikajyaakaantakiri Pawa ikinkithatakoyitakiri Kamantantaniriiti. Irokayitaki ñiironi iijatzi okaatzi ikajyaakaawakaakari pairani Pawa itsipatakari achariniiti. Tima Pawa ikantakiri Abraham-ni:

Iri picharini tasonkawintairini maawoni jyininkatawakaachari tsikarikapaini janta kipatsikinta.

²⁶ Ikanta jañaakagairi Pawa itomi, ari jitakari jotyaaantakimiri iirokaitiki, intasonkawintantimini, maawoni iirokaiti powajyaantayitairo piyaaripir onka”.

Pedro itsipatakari Juan jaayitakiri jiwariitiki

4 ¹ Iinirotatsi Pedro itsipatakari Juan ikinkithatakaayitzi atziriiti, ariitaiyapaakani Ompiratasorintsitaari, itsipatapaakari ijiwari

aamaakowintawori tesorintsipanko, Saduceo-paini. ²Ikisaiyatyaani, tima Pedro itsipatakari Juan jiyotaatziiri atziripaini, ikantayitziri: “Imapiro jañaayitai kamawitachari, iriitaki Jesús oñaagantapaintzirori”. ³Joirikaitapaakiri, jomontyaakaanakari irojatzí oñaatamanai, tima aritaki tsiniriityaaki. ⁴Iro kantacha oiyiki ikaatzí kimayitawakirori kinkitharintsi, ikimisantayitanaki. Jiroka ikaatzí tzimanaintsiri kimisantzinkariiti, ikaataiyini 5000 shirampariiti.

⁵Okanta oñaatamanai, japatotaiyakani Jerusalén-ki maawoni ijiwariti Judá-mirinkaiti, Antaripiroriiti, Yotzinkariiti. ⁶Ari isaikakiri iijatzí Anás Ompiratasorintsipirori, Caifás, Juan, Alejandro, iijatzí ijyininkamirinkaiti Ompiratasorintsipiroriiti. ⁷Ikaimakaanakari jamaitiri Pedro itsipatakari Juan. Josatikaitawakiri niyanki japatotaiyakani, josampitakiri: “¿Iitakama shintsitakaimiri pimatantawori jiroka? ¿Iitaka pipairyakiri?” ⁸Jakanaki Pedro, ñapiro ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, ikantanaki: “Pinkathariiti, Antaripiroriiti. ⁹¿Iriima piñaantsikowintanari mantsiyari noshinchagairi? ¿Pikowatziima piyotaiyini tsika ikanta ishintsitantaari? ¹⁰Ari nonkamantaiyakimironi, jiyotantyaari maawoni Israel-mirinkaiti. Jirika shirampari atsipataiyakarini jaka, iri Jesucristo oshinchaakiriri, jiitaitziri Nazaret-jatzí. Iriitaki nopairyaakiri, irijatzí pipaikkotakaanakari iirokaiti. Iro kantzimaitacha jañaakagairi Pawa. ¹¹Jirika Jesús iri oiyakawori mapi pimanintakiri iirokaiti, pikimitakowaitakari witsikirori pankotsi. Iro kantacha jowatzikaitairi pankotsinampiki ikimitaawo iroorikami tzinkamitsi.” ¹²Tii itzimi pashini kimityaarini Jesús jowawisaakotantzi. Tikaatsi ampairyagai jaka isaawiki kipatsi, apaniirini ikantakaawo Jesús”.

¹³Iyokitzi jowaitanakiri Pedro, iijatzí Juan, ikantaiyanakini piyowintakariri: “Piñiiri jirika, tii jiyotaapirowiitari, iro kantzimaitacha pinkathañani jowayitziiri. ¿Iriima yotaakiriri Jesús itsipatakari pairani?” ¹⁴Irojatzí itsipatakari Pedro, Juan jirika atziri joshinchagairi. Tii otzimi oitya inkantakotanakiriri. ¹⁵Ipoña jomishitowakaanairi japatotaiyani, ari isaikaiyanakini irirori jiñaanatawakaiyani. ¹⁶Ikantzi: “¿Tsikama ankantirika jirikaiti shirampari? maawoni Jerusalén-jatzí jiyotaiyakini itasonkawintantaki. Iiro amatairo amanakotiri. ¹⁷Thami asaryimatashityaari, ari onkantya iiro jiyaatakaantawo inkinkithatakotiri Jesucristo, impairyapiintairi”. ¹⁸Ipoña ikaimairi iijatzí. Ikantaiyakirini: “Aritapaaki pikinkithatakotakiri Jesús, iiro papiitairo pinkinkithatakotairi, pimpairyayitairi”. ¹⁹Iro kantacha jakanakiri Pedro ipoña Juan, ikantanakiri: “¿Kamiihatatsima nompiyathatyaari Pawa, nonkimisantantimiri iirokaiti? Incha pinkantina. ²⁰Iiro okantzi nowajyaantairo nonkinkithatakoyitiro noñaajaantakiri,

§ 4.11 Paminiro Mt. 21.42; Ef. 2.20; 1 P. 2.6-8.

nokimajaantakiri iijatzi”. ²¹ Ikanta jasaryiimawaitakari jiwariiti, ipakagairi. Tima maawoni atziriiiti ithaamintanakari Pawa jiñaayitakiro awisayitaintsiri, tii ontzimatyii oitya jowasankitaawintiriri. ²² Jirika shirampari joshinchaakiri, anaaniintanakiro 40 tzimatsiri josarintsiti.

**Jamanaiyani kimisantzinkariiti
jawintaashiripirotyaari iiro ithaawantaiyani**

²³ Ikanta Pedro ipoña Juan, aritaki ipakagaitairi, jataki japatotaiyani ikaataiyini, ikamantakiri okaatzi ikantakiriri ijiwari Ompiratasorintsitaari ipoña Antaripiroriiti. ²⁴ Aritaki ikimayakironi, maawoni jamanamanaataiyanakarini Pawa, ikantziri: “Pinkatharipirori, iirokatakiki witsikakiro inkiti, kipatsi, inkaari, oפוña okaatzi tzimantayitawori. ²⁵ Iirokatakiki kinkithatakaakiri pairani pinampiri David-ni, ikantaki:

¿Iitama ikiñaaniwintaiyirini atziriiiti?

¿Iitama ikinkishiriwaitashitantakari?

²⁶ Apatotaiyakani pinkathariwintantatsiri jaka kipatsiki, Ipiyoyitaka jiwariiti,

Imaamanitanyaariri Pinkathari, iijatzi Cristo jiyoshiitakiri.

²⁷ Aritzimaitaka jimatakiro Herodes ipoña Poncio Pilato japatotaiyakani nampitsiki, iijatzi Israel-mirinkaiti ipiyotaiyakani itsipatakari pashinijatzii atziriiiti, imaamanitakiri Jesús, pitasorintsiti Pitomi, piyoshiitani.

²⁸ Ari okantaka, jimatakiro jirikaiti okaatzi pikinkishiritakari tsika onkantya. ²⁹ Iroñaaka, Pinkathari, paminiro iiroka jasaryimatakina, pishinitainawo pompirayitana iiro nothaawantawaita nonkamantantairo piñaani. ³⁰ Iro pishintsinka poshinchaantanyaariri mantsiyayitatsiri. Iro pintasonkawintantanyaanari nompairyiiri Tasorintsi Pitomi Jesús”.

³¹ Ikanta ithonkakiro jamanamanaataiyakani, ontziñaanaka janta tsika japatotaiyakani. Shintsi ikantakaanakari Tasorintsinkantsi ikinkithatakotanakiro iñaani Pawa, tikaatsi inthaawantanatya.

maawoni tzimimoytziriri ari ikaatzi jashitaiyawoni

³² Jyikitanaki kimisantanaatsiri. Apaani okantanaa ikinkishiritanaari. Tii ithañaapithatawakaawo oitarika, ipayitawakaawo kowityiimoyitariri.

³³ Jirikaiti Otyaantapiroriiti iikiro jiyaatatzi ikinkithatakotziro tsika okanta jañaantaari Pinkathari Jesús. Antawoiti inishironkayitairi Pawa maawoni. ³⁴ Tii itzimawaitzi apaani kowityaaniintawaitatsiri, itzimirika tzimatsini iipatsiti, ipanko, ipimantayitziro. Jayiri kiriiki, ³⁵ ipakiri Otyaantapirori, iriitaki antitaariri maawoni jaantayitari apaanipaini oita ikowiri. ³⁶ Iro jimatakiro Leví-mirinka jiitaitziri José, Chipre-jatzi jinatzi, iri jiitakiri Otyaantapiroriiti irirori, Bernabé. Ojyakaawintachari jiroka wairontsi Bernabé: “Itomi oimoshirinkantaniri”. ³⁷ Jirika shirampari

tzimatsi iipatsiti, ipoña ipimantakiro. Jaanakiri owinawo iipatsiti, ipapaakiri Otyaantapiroriiti.

Ananías itsipatawo Safira

5 ¹Iro kantacha tzimatsi pashini atziri jiita Ananías, itsipatakawo iina oita Safira, ipimantakiro irirori iipatsiti. ²Jirika shirampari jaapatziyakawo iina, jimanagaantaki owinawo iipatsiti. Jamakiri tzimagaantapaintsiri, ipapaakiri Otyaantapiroriiti. ³Ikantawakiri Pedro: “Ananías, ¿itama pishinitantakariri Satanás inthiiyakaimi, iro pikowantari pamatawitiri Tasorintsinkantsi, pimanagaantaki owinawo piipatsiti?” ⁴“¿Kaarima iiroka ashiwityaawoni kipatsi? ¿Kaarima iiroka ashityaarini owinawo? ¿Iitama pikinkishiritantakawori pantiro jiroka? Tii iri atziriiti pamatawiti, aña iri Pawa pikowawitakari pamatawitirimii”. ⁵Ikanta ikimawaki Ananías, tyaanaki, kamanaki. Antawoiti ithaawaiyanakini ikaatzi kimayitaintsiri. ⁶Ipoñaanaka mainariiti, iponatapaakiri, jaanakiri, ikitatakiri.

⁷Tikira osamanitzi, ari otyaapaaki iina Ananías, tii iyotzi iroori oita awisaintsiri.^h ⁸Josampitawakiro Pedro, ikantziro: “Pinkantina, ¿Arima ikaatzi owinawo?” Akanaki iroori: “Jii, ari ikaatzi”. ⁹Ikantziro Pedro: “¿Iitama paapatziyawakaantakari pikowi piñaantyaari Itasorinka Pinkathari? Jirika ipiyaiyaani aanakiriri piimi ikitatziri, iroñaaka jaitsitanakimi iijatzi iiroka”. ¹⁰Apathakiro okantanaka Safira tyaanaki ikatziyaka Pedro, kamanaki. Ikanta ityagaiyapaakini mainariiti, jiñaapaatziro kamaki. Jaanakiro, itsipatagairo oimi ikitataka irirori. ¹¹Ikanta jiñaitakiro awisaintsiri, antawoiti ithaawaiyanakini kimisantzinkariiti, iijatzi ikimitsitakari ikaatzi kimakoyitakirori awisaintsiri.

Ojyiki itasonkawintantayitaki

¹²Iikiro jiyaatakaanakitziro Otyaantapiroriiti japatotapiintaiyanakani janta awisatapishitaki tasorintsipanko jiitaitziro “Jashi Salomón”. Iikiro itasonkawintantanakitzi atziriitiki. ¹³Ipinkani jowayitanakiri pashiniiti, tii ikowayitanai intsipatanaiyaari. Iro kanzimaitachari tzimataitatsi ojyiki thaamintapirowintanakariri. ¹⁴Iikiro ipokanakitzi shirampariiti iijatzi tsinaniiti, ojyikitanaki ikaatzi kimisantanairiri Pinkathari. ¹⁵Jamakotapaakiri atziri imantsiyariti jomaryaakoyitapaakiri ishitashiki tsika inkinapaaki Pedro. Ikantayitzi: “Inkinapaakirika Pedro jaka, aririka intsimankantanatyaari kapichiini jaampari, aritaki ishintsitai”. ¹⁶Ari ikimiyitapaakari atziriiti poñaayitainchari nampitsiki saikanampitzirori Jerusalén, jamayitaki ojyiki mantsiyariiti iijatzi ojyiki piyarishiritatsiri, joshinchaayitawakiri maawoni.

^h 5.7 Kantakotachari jaka “tikira osamanitzi”, iro ikantayititsari iijatzi “3 horas”.

Ikisaniintaitanakiri Pedro itsipatakari Juan

¹⁷Ikanta Ompiratasorintsipirori, itsipatakari ikaatzi aapatziyakariri, jirikaiti Saduceo-paini, ikisaniintaiyakani. ¹⁸Jaakaantakiri Otyaantapiroriiti, jomontyaakaantakiri. ¹⁹Iro kantacha otsiniriwitanaka, pokaki imaninkariti Pinkathari, ishiryaaakotairi, jomishitowayitairi, ikantawairi: ²⁰“Piyaati tasorintsipankoki, pinkinkithatakotainiri atziriiti tsika okantakota owakiraari añaamintotsi”. ²¹Okanta kapichikitiijyiri, ariitaiyapaakani tasorintsipankoki, jitapaawo ikinkithatakaantapaaki. Tiitya jiyotaiyini Ompiratasorintsipirori, apatotaiyachani itsipayitakari jaapatziyani, iijatzi maawoni jantaripiroriiti Israel-mirinkaiti. Ipoña jotyaaantaki jamayiitakiri Otyaantapiroriiti jomontyaawiitakari.

²²Ikanta jiyaatashiwitanakari jomontyaani, tii jiñaapairi. Piyapaaka, ²³ikantapaakiri: “Tii añaagairi. Irojatzii okanta noñaawitapaakawo ashita kamiithaini, irojatzii ikatziyawita aamaakowintariri. Iro kantacha nashitaryaakowitapaakari, tii noñaapairi”. ²⁴Ikanta ikimawaki Ompiratasorintsipirori, ijiwari aamaakowintawori tasorintsipanko, ijiwari Ompiratasorintsitaari, josampitawakagaiyanakani oityaarika awisatsini. ²⁵Ari jariitapaakari kamantapaakiriri: “Jirikaiti pomontyaakaantawitakari iirokaiti, isaikaiyini tasorintsipankoki ikinkithatakaayitziri atziriiti”. ²⁶Irojatzii jiyaatantanakari ijiwari aamaakowintaniriiti, jaanaki oyyiki jatziriri, jamairi iijatzii. Iro kantacha tii jakotashiwaitziri. Tima ithaawantatyaari atziriiti intsitokantyaari mapi.

²⁷Ikanta jariitakaapaakari, jowawisaapaakiri tsika japatotaiyakani jiwariiti. Ikanta Ompiratasorintsipirori josampitawakiri, ²⁸ikantziri: “¿Tiima pikimi nokantzi chapinki: ‘Aritapaaki pikinkithatakotakiri Jesús?’ Iikiro piyotaatziiri maawoni Jerusalén-jatzi. Pikantakotakina iijatzii naaka, pikantzi: ‘Iri owamaakaantakiriri Jesús’ ”. ²⁹Ari jakanaki Pedro itsipatakari pashini Otyaantapirori, ikantanaki: “Iri Pawa nonkimisantapiroti, iiro nokimisantashiwaitari atziri. ³⁰Tima imapiro powamaakaantakiri iiroka Jesús, pipaikakotakaantakiri. Iro kantacha jañaakagairi Pawa itzimajaantzi ikimisantakiri pairani acharinini. ³¹Itzinagairi Pawa, joosaikairi jakopiroriki, itsipataari ipinkathariwintantzi. Iri owawisaakotaini iijatzii. Ikwaki ampiyashiriyitai maawoni aakaiti Israel-mirinkaiti, impiyakotantairori akaaripiroshiriwitaka. ³²Naaka ñaakiro okaatzi jantayitakiri Jesús, ontzimatyii nonkinkithatakotiro. Irijatzii Tasorintsinkantsi matakainawoni, tima iriitaki jotyaaantakinari Pawa inampishiritantaiyaana naakaiti nokimisantairi”.

³³Ikanta ikimaiyakini, antawo ikisanaka, ikowanaki intsitokirimi. ³⁴Iro kantacha ari ikatziyanaka apaani janta, iitachari Gamaliel. Fariseo jinatzi

irirori, irijatzi yotaantzirori Ikantakaantaitani. Pinkatha jowiri maawoni atziri. Ikantanaki: “Ajyininká, incha omishitowawakiri kapichiini jirikaiti”. ³⁵Ipoña ikantzi: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ontzimatyii pinkinkishiritawatya kamiitha tsikarika pinkantiri jirika shirampariiti. ³⁶Pinkinkishiritakotiri iitachari Teudas, ikantakaapirowaitaka irirori. Japatotaki pairani 400 atziri. Iro kantzimaitachari itsitokamachiitaitakiri Teudas, ithonka itzimpookayitanaki maawoni tsipawitakariri, ari ipiyakari. ³⁷Iijatzi okimitaka pairani josankinatakotantari maawoni atziri, itzimawita pashini iitachari Judas, Galilea-jatzi jinatzi. Japatotaki atziri. Iro kantacha itsitokamachiitaitakiri iijatzi irirori. Ipoña itzimpookayitanaki maawoni tsipawitakariri, ari ipiyakari. ³⁸Pinkimi nonkantimi naaka: Iiro pimaamanitziri jirika, piñaashiminthatawatyaari. Iriirika antashiwaitawori inintakaanikiini, ari impiyashitaiya apaniroini, inkimityaari apitiroiti nokinkithatakotakiri. ³⁹Iro kantzimaitacha, iriirika Pawa matakaayitziriri okaatzi jantayitziri, iiro pimatzi iirokaiti poitsinampairi. Paamaakowintya pimaamanitzirikari Pawa”.

⁴⁰Inimotanakiri maawoni kimaintsiri. Ikaimairi iijatzi Otyaantapirori, ipajatakaantakiri, ikantakiri: “Aritapaaki pikinkithatakotziri Jesús”. Irojatz iipakaantaariri. ⁴¹Ipoña ishitowaiyanaini Otyaantapirori japatowintaitakari. Thaaminta ikantaiyanakani, ikantaiyini: “Piñaataitiro ikimitakaantakai aakami iriipirori jowasankitaawintakairi Jesús, apairyiiri”. ⁴²Ari ikantapiintanaatya jiyotaantzi maawoni kitiiyiri, ikinkithatakaantzi tasorintsipankoki, ikantzi: “Cristo jinatzi jirikaranki Jesús”. Ari ikimitaakirori iijatzi pankotsipainiki.

Jiyoyiitaki 7 mitakotantaniri

6 ¹Ikanta ijyikipirotanaki jiyotaani, ñaawaiyitanaki Grecia-paantiri, ikantzi: “Paminiri jantapiintayitakiri Heber-paantiri, ipapiintayitziro owanawontsi kamatsiri oimi, imanintanakiro kaari ijyininkatayita iriroriiti”. ²Ipoñaashitaka 12 Otyaantapiroriiti, japatotakiri maawoni jiyotaani, ikantakiri: “Tii okantzi nookiro nokinkithatakotanairi Pawa naaka, nompapiintantimiri poyaari. ³Iyikiiti ontzimatyii pamini jaka akaataiyini, inkaati 7 atziri, iriitaki aminakaantapiintironi jiroka. Pamini kamiithashiritzimotakimiri, yotanitatsiri, inampishiripirotantari Tasorintsinkantsi. ⁴Ari onkantya naakowintantyaawori naakaiti namanamanaayitya, nonkinkithatakaanti, niyotaantayiti iijatzi”. ⁵Ikanta maawoni apatotainchari, inimotanakiri okaatzi ikantakiriri. Ari jiyoshiitakiri Esteban, awintaariri kamiitha Pawa, inampishiripirotantakari Tasorintsinkantsi. Jiyoshiitakiri iijatzi Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás Antioquía-jatzi kimitakotaariri Judá-mirinkaiti, tima jirika kaari ijyininka Judá-mirinka pairani. ⁶Ipoña jaayiiitanakiri jirika 7 isaikaki Otyaantapirori, ari

jamanamanaatakotawakari, itasonkawintakiri jotzimikapatziitotantakari jako.

⁷Iikiro iyaatakotanakitzi iñaani Pawa. Iikiro ijyikipirotanakitzi iijatzi jiyotaani janta Jerusalén-ki. Ari jimatsitanakawo ikimisantayitanaki ojyiki Ompiratasorintsitaariiti.

Jaakaantaitakiri Esteban

⁸Ikanta Esteban ojyiki itasonkawintantayitaki atziritiiki, tima Pawa nishironkatakiriri, ipakiri ishintsinka. ⁹Iro kanzimaitacha, tzimayitatsi Judá-mirinka ikaatzi apatotapiintachari jiiitaitziri “Jompirawiitari”. Iriiyitaki poñaayitainchari Cirene-ki, Alejandría-ki, Cilicia-ki, Asia-ki. Jiñaanaminthatakiri Esteban. ¹⁰Tii ikitsirinkaitziri Esteban, tima imapiro jiyotanitakaakiri Tasorintsinkantsi. ¹¹Irootaki ikantantakariri ijyininka iwitsikakotiri kaaripirori ñaantsi, inkanti: “Nokimakiri Esteban ithainkimawaitziri Moisés-ni, ari ikimitakiriri Pawa iijatzi”. ¹²Iro owatsimaapirotanakiriri atziriti ikisaniintanakiri Esteban, ari ikimitsitanakari Antaripiroriiti, iijatzi Yotzinkariiti. Jaakaantaitakiri, jaayiitanakiri japatotaiyani jiwariiti. ¹³Ari jamaitapaakiri thiiyakotakariri Esteban, ikantapaaki: “Jirika shirampari ojyiki ithainkakiro tasorintsipanko, ithainkakiro Ikantakaantaitani iijatzi. ¹⁴Nokimakiri ikantaki: ‘Jirika Jesús jiiitaitziri Nazaret-jatzi impookakiro tasorintsipanko, impoña jowashiñaayitairo amiyitari aakaiti jiyotaayitairi Moisés-ni’ ”. ¹⁵Ikanta jiwariiti apatotainchari, ikimpoyaanakiri Esteban, jiñaatziiri ipooki ikimitanakari maninkari.

Joipiyanakiniri ñaantsi Esteban irojatzi itsitokantaitakariri

7 ¹Ikanta Ompiratasorintsipirori josampitakiri Esteban, ikantziri: “¿Imapiroma ikantakoitzimiri?” ²Ari jakanaki irirori, ikantzi: “¡Iyikiiti! ¡Iwaapatiitari! Pinkimi nonkantimi. Pairani isaikawitantakari acharini Abraham-ni janta Mesopotamia-ki, joñaagakari owaniinkatachari Pawa, tikiraamintha jiyaatanakiita inampityaawo Harán-ki. ³Ikantakiri: ‘Pookanairo pinampitsiti, pookanairo pijyininkamirinkaiti, piyaati pashiniki kipatsi noñaayimiri naaka’. ⁴Ikanta Abraham-ni, jookanairo inampitsiti iitachari Caldea. Irojatzi ipokantaari inampitaawo Harán-ki. Ikanta ikamai iwaapati, irojatzi jotyaantantakariri Pawa jaka, tsika anampitawo iroñaaka aakapaini. ⁵Iro kanzimaitacha, tii jashitakaapirotari, tikaachaajaini jashitakaiyaari kapichiini. Ikajyaakaimaitakari impiri paata, aririka inkamaki. Iri ashitaiyaawoni inkaati charinitaiyaarini. Irootaki ikantakiriri okantawitaka Abraham-ni tikiraamintha itzimi jowaiyani. ⁶Iro kantacha ikantakiri iijatzi: ‘Jiñiuro pinchariniyityaari inampityaawo iipatsitiki pashini atziri. Onkaati 400 osarintsi inkimaatsiwayia

jompirawaitaityaari janta. ⁷Impoña nowasankitaakiri naaka inkaati ompirawaitatyaarini. Iriima pinchariniyityaari namairi maawoni jaka nampitsiki, ari jantawaitainari naaka'. ⁸Ipoña ikantakiri Pawa iijatzi pairani Abraham-ni: 'Ontzimatyii pintomishitaanitya, tima tzimatsi ankajyaakaawakaiyaari'. Jimatakiro pairani Abraham-ni. Iijatzi ikimitaakiriri itomi irirori, iro jimaakotapaakitziini 8 kitiiyiri, itomishitaanitakiri. Ari ikimitaakiro Isaac itzimaki pairani Jacob-ni. Ari ikimitaakiri iijatzi Jacob-ni 12 itomipaini, achariniyitanakari aakaiti. ⁹Ikanta jirikaiti, achariniyitaari aakaiti, ikisaniintakiri iririntzi José, ipimantakiri. Ari okanta jariitantakari inampiki Egipto-jatzi. Iro kantacha, ari itsipatapiintakari Pawa, ¹⁰jowawisaakotairi okaatzi ikimaatsiwaiwitaka. Ipakiri yotanitaantsi, irootaki jaapatziyantakariri iwinkathariti Egipto-jatzi iitachari Faraón. Irojatzi ipinkatharitantakari irirori Egipto-ki, ipinkathawintakiri ijyininkamirinkaiti Faraón. ¹¹Ipoña ariitaka antawo tajyitsi janta. Owanaa ikowityaaniintaiyakini Egipto-jatzi. Ari okimitakari iijatzi inampiki Canaán-jatzi. Tii jiñiuro pairani acharinini oitya jowayitaiyaari. ¹²Ari ikimakiri Jacob iinitatsi owanawontsi Egipto-ki. Jotyaantakiri itomiiti ramanantakiti.ⁱ ¹³Ikanta japiitakiro jiyaataiyini, ari jiyotairi José iririntzipaini. Ari okanta jiyotantakari Faraón ijyininkamirinkaititari José. ¹⁴Ipoña José, ikaimakaantairi iwaapati Jacob, iijatzi maawoni ijyininka, ikaatzi 75 atziri jataintsiri Egipto-ki. ¹⁵Ari okanta jariitantakari Jacob Egipto-ki. Ari ikamairi irirori janta. Ari ikimitakari iijatzi ikaatzi achariniyitanakari. ¹⁶Ipoñaashitaka jaatonkiyiitanairi Siquem-ki, ikitatairi janta, jamanantakiniriri pairani Abraham-ni itomipaini Hamor. ¹⁷Okanta imonkaatzimataka okaatzi ikantakiriri pairani Pawa acharini Abraham-ni. Tzimanaki ojyiki iriintsiti ajyininkapaini janta Egipto-ki, ¹⁸irojatzi itzimantakari pashini pinkathari janta Egipto-ki, kaari yotakotirini José. ¹⁹Ikanta jirika pinkathari, ojyiki jamatawitakiri ajyininka, jowashironkaawaitakiri. Ishintsiwintakiri jookayitiri iinchaaniki, inkamantyaari, iiro ijyikitanta. ²⁰Aripaiti itzimakiri Moisés irirori. Iriitaki jirika iintsi kamiithatzimotakiriri Pawa. Ikaatzi mawa kashiri jimanawitakari ipankoki ashitariri. ²¹Okanta imonkaapaititapaaka jookawintantyaariri inkamimi, oñaakiri irishinto Faraón, aakiri, otzikatakari okimitakaantakiri iriitakimi owaiyani iroori. ²²Ari ikantakari Moisés-ni jiyotantakawori okaatzi jiyotanitari Egipto-jatzi. Naapirori shirampari jinaki, iroopiro okantaka jantayitakiri. ²³Ikanta otzimaki 40 josarintsiti Moisés-ni, ikowaki jariityaari ijyininkapaini, Israel-mirinkaiti. ²⁴Iro kantacha jiñaapaaki Egipto-jatzi jowasankitairi ijyininka. Ipiyakowintapaakari Moisés

ⁱ 7.12 Kantakotachari jaka "owanawontsi", irootaki ikantayitziiri iijatzi "trigo".

ijyininka, itsitokakiri Egipto-jatzi. ²⁵ Jiñaajaantaki Moisés-ni ari inkinkishiritaiyatyaani ijyininkapaini, iriitaki jotyaaantakiri Pawa jookakaawintairi. Iro kantzimaitacha jirikaiti tii jiyotakotaiyirini.

²⁶ Okanta okitiijyitamanai, jiñaaki jantawakaiyani ijyininka.

Ari ikowawitaka Moisés jookakairimi, ikantawitapaakari: 'Iro powashironkaawakaiyani pantawakaa, pijyininka powawakaiyani'.

²⁷ Ikanta ijyininka Moisés, jotatsinkawakiri. Ikantziri: '¿Iitaka kantakimiri iiroka nowinkathariti? ¿Pikowatziima iiroka piyakawintina?'

²⁸ ¿Pikowatziima pitsitokina pikimitaakiri chapinki Egipto-jatzi?'

²⁹ Ikimawaki Moisés ikantakiriri ijyininka, shiyana. Jataki iipatsitiki Madián-jatzi. Ari isaikakiri nampitsinintsiki, irojatzii itzimantakari apiti itomi.

³⁰ Okanta awisaki okaatzi 40 osarintsi. Janta otzishimashiki, okaakitapai otzishi iitachari Sinaí, ari joñaagakari imaninkariti Pawa, ipaampatakauro kitchiimaishi. ³¹ Iyokitzi jowanakiro Moisés jiñaakiri.

Ikowajaantzi jaminiro okaakiini, ari ikimakiri Pinkathari jiñaanatziri, ikantziri: ³² 'Pawa ninatzi naaka, naakataki ipinkathataki picharini, Abraham, Isaac, iijatzii Jacob'. Ari ithaawanakiri Moisés, okawaitanaka, tii ikowi jaminanairo. ³³ Ipoña ikantanakiri iijatzii: 'Pinothopairi pi-zapato-ti, tima pikatziyantatyaawo kipatsi notasorintsiopathatakaakiri.

³⁴ Noñaakiri janta Egipto-ki niyoshiitakiri pijyininkapaini, ojiyiki jashironkaawaitaka. Nokimakiri jatikashiriwaitaiyakani. Irootaki nopokantakari nookakaawintairi. Iirokataki notyaanti janta Egipto-ki pantiro'.

³⁵ Tima pairani jimanintawiitakari Moisés-ni, ikantaitakiri: '¿Iitaka kantakimiri iiroka nowinkathariti?' Aña iriitajaantaki jotyaaantakiri Pawa impinkathariwintairi ijyininkapaini, iri ookakaawintairini iijatzii. Iriira matakairini imaninkariti Pawa jiñaakiri ipaampatakauro kitchiimaishi.

³⁶ Irijatzii Moisés-ni omishitowairiri pairani ajyininkapaini Egipto-ki, ojiyiki itasonkawintantzi janta. Ari ikimitaakiro iijatzii inkaariki jiiitaitziri 'Kityonkaari', iijatzii okimitaka isaikawaiwitantakari okaatzi

40 osarintsi otzishimashiki. ³⁷ Irijatzii Moisés-ni kantakiriri pairani ajyininkapaini: 'Ari jotyaaantaki paata Pawa pashini Kamantantaniri, ari jojyakotapaatyaanawo naaka jotyaaantakina. Ajyininka jinatyi'.

³⁸ Irijatzii Moisés-ni apatotakiriri pairani ajyininkapaini janta otzishimashiki, ikinkithawaitakaakiri maninkari otzishiki Sinaí, itsipayitakari ajyininkapaini. Iriitaki aajaantakiro añaakaantaniri ñaantsi, irojatzii jowawisaantakairori aakaiti. ³⁹ Iro kantacha tii ikowi achariniiti inkimisantiri Moisés-ni, ojiyiki ipiyathatakari. Iro ikowaiyakini impiyaimi inampiki Egipto-jatzi. ⁴⁰ Iro ikantantakariri Aarón-ni: 'Iriiwaitaka Moisés owawisaakowintanari Egipto-ki. Iro kantacha tii ayotzii ita awijyimotakiriri kaari ipokanta jiyaatzi chapinki

otzishiki Sinaí. Piwitsikina nowawanitaiyaari'. ⁴¹ Ari jiwitsikaitakiniri kimiwityaarini iwankiri vaca. Ikwaiyakini inkimitakaantiri Pawa. Jowamaakiniri ipirapaini joimoshirinkantyaariri iwawani. Aña iriwiitaka witsikakiriri. ⁴² Irootaki, jintainaryaantanakariri Pawa jirikaiti, ishinitanakiri impinkathatairi oorintayitachari inkitiki, tima iriitaki josankinatakotsitakari Kamantantaniriiti, ikantaki:

¿Israel-mirinkaiti! ¿Naakama pipinkathatantaka pipirapaini pitaapiintziri?

Tima iro pantapiintakiri okaatzi 40 osarintsi janta otzishimashiki.

⁴³ Aña iri Moloc pipinkathatashitapiintakari, pikinakinatakaapiintakiri ipankojoyitaitziri.

Ari pikimitapiintakiri jiwawanitashiitari kimitariri impokiro jiitaitziri Renfán,

Pipinkathatashiwaitakari piwitsikayitani iirokaiti.

Irootaki noshinitantimiri jaayitimi intaina panaanakiro Babilonia.

⁴⁴ Isaikawaitantakari pairani achariniiti otzishimashiki, otzimimotziri tasorintsithaanti. Ari jowakoitziro josankinari Moisés-ni. Jiroka tasorintsithaanti, irootajaantaki jiwitsikakaantakiri Moisés-ni tsika okantajaanta joñaagakiri Pawa. ⁴⁵ Irootaki jiroka jaajaapiintakiri pairani achariniiti, irojatzi jariitantakari kipatsiki ontzimi jashitaiyaari. Iro jamayitairi ijiwatantakariri Josué, joitsinampaantakariri ashiwitawori iipatsiti, ikantakaari Pawa. Ari ikantaitatziro joisokirotakawo tasorintsithaanti, irojatzi itzimantakari pairani David-ni. ⁴⁶ Ikanta pinkathari David, oiyiki jaapatziyakari Pawa, ikantaki irirori: 'Tima iiroka Pawa ipinkathataki pairani Jacob-ni, pishinitina naaka niwitsikimi pankotsi pisaikantyaari'. ⁴⁷ Iriitzimaitaka Salomón witsikakiniriri tasorintsipanko. ⁴⁸ Iro kantzimaitacha Pawa, Jinokijatzi tii inampitantawo pankotsi jiwitsikani atziri. Iro ikinkithatakotakiri Kamantantaniri, ikantaki:

⁴⁹ Jiroka ikantakiri Pawa:

Irootaki inkiti nosaikantakari nopinkathariwintantzi.

Irooma kipatsi nimakoryaakiiminto inatzi.

¿Tsikama onkaatika pankotsi jiwitsikayitinarini?

Iiro nimonkaatawo nimakoryaantyaawo.

⁵⁰ ¿Kaarima naaka witsikayitakiro maawoni tziimayitatsiri?

⁵¹ Iikiro ikantatzi Esteban: 'Iro kantacha iirokaiti, ari pinkantapiintatya pikisoshiritzi, tii pikimisantantzi, pikimitakari pashinijatziri atziri kaari ajyininkayita. Pashi powapiintakiro pipiyathatakari Tasorintsinkantsi pikimitakoyitaari pichariniiti'. ⁵² ¿Tzimaajaitatsima apaani Kamantantaniri kaari inkimaatsitakaawaitaitya pairani pichariniiti? Jowamaayitakiri ikaatzi kinkithataintsiri, ikantaki: 'Aatsikitaki matzirori itampatzikatzi'. Aritaki pokaki iroñaaka matzirori, iriitaki

pipithokashitakari iirokaiti, pitsitokakiri. ⁵³Tima iirokaiti yoyiwitawori Ikantakaantaitani okaatzi jiyotaawitakairi maninkari, iro kantacha owanaa pipiyathataka”.

⁵⁴Ikanta ikimayawakini apatotainchari, antawo ikisanakiri Esteban, jatsikaikitashitanakari. ⁵⁵Iriima Esteban inampishiritantanakari Tasorintsinkantsi, jaminanaki inkitiki, jiñaakiro jowaniinkawo Pawa, jiñaakiri iijatzi Jesús ikatziyaka jakoproki Pawa. ⁵⁶Ipoña ikantanaki: “¡Pamini! Noñaakiro inkiti ashitaryaana, noñaakiri Itomi Atziri ikatziyaka jakoproki Pawa”. ⁵⁷Ari joypipikanakiro ikimpita jirikaiti. Ikaimaiyanakini shintsiini, ishiyashitapaakari Esteban. Joirikapaakiri. ⁵⁸Jaayitnanakiri othapitapaa nampitsi. Ari jitapaakari itsitokantari mapi, jaatonkoryaianakironi iithaari, jookanakiniri mainari iitachari Saulo, ikantanakiri: “Paminawakinawo noithaari, nontsitokawakiriita”. ⁵⁹Ikanta itsitokaitziri Esteban, jamanamanaatanakari irirori Pawa, ikantziri: “Nowinkathariti Jesús, jatashirinkatakina noñaapaimi”. ⁶⁰Ari jotzirowanakari, jiñaawaitanaki shintsiini, ikantanaki: “Nowinkathariti, iiro poipiyiniri jiroka kaaripironkantsi”. Ithonkakiro jiñaawaitaki jiroka, makoryaanaki.

Ipatzimaminthatziri Saulo kimisantzinkariiti

8 ¹Ikanta Saulo jaminakotakiri Esteban itsitokaitziri, ikantanaki irirori: “Ariwí, kamaki Esteban”. Aripaiti jitaitanakawo ipatzimaminthataitziri kimisantzinkariiti Jerusalén-ki. Irootaki ishiyantanakari maawoni Judea-ki, ikinanaki iijatzi nampitsiki Samaria. Iiniromaita isaikanaki Otyaantapiroriiti. ²Ikanta pinkathatasorintsitaniri ikitatakiri Esteban, antawoiti jiraakowaitakari. ³Iriima Saulo ikowanaki irirori japirotirimi kimisantanaatsiri. Jiyaatashitapiintakiri ipankoki, jinoshikayitziri shirampari, tsinani, maawoni. Jomontyaakaantayitakiri.

Ikinkithaitziro Kamiithari Ñaantsi nampitsiki Samaria

⁴Ikanta maawoni shiyayitanainchari, jatayitanaki pashiniki nampitsi. Ikinkithatakoyitakiro Kamiithari Ñaantsi janta. ⁵Ikanta Felipe, iriitaki shiyainchari iijatzi, ariitaka nampitsiki Samaria. Ikinkithatakotapaakiri Cristo. ⁶Ari japatotapaaka maawoni atziripaini, jowakimpitatakawo ikinkithatzi Felipe, tima jiñaayitakiro itasonkawintantapaaki iijatzi. ⁷Joshinchaayitai oiyiki atziri piyarishiritatsiri. Antawo ikaimayitzi piyari ishiyayita. Oiyiki atziri kisopookiuitachari, kaari kamiithawitachani iitzi, joshinchaayitairi maawoni. ⁸Irootaki ikimoshiritantakari maawoni nampitawori janta nampitsiki.

⁹Iro kantacha tzimatsi janta iitachari Simón. Jyiripiyaari jinawitaka pairani. Jamatawitaki oiyiki atziri nampitawori Samaria-ki. Owanaa ikantakaapirowaitaka. ¹⁰Jawintaapiintawitakari atziriiti, jiwariiti,

maawoni, ikantayitzi: “Thami ankimisantiri, tima jirika Simón jimatakiro jiñaawiyatari Pawa”. ¹¹Ikimisantaitziri Simón maawoni ikantayitzi. Ojyiki osarintsi jiyokitziiwintaitakiri jantawiyarinkakiini. ¹²Iro kantacha jariitapaaka Felipe, jiyotaantapaakiro Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesucristo, kinkithatakotziri iijatzi Pawa impinkathariwintantai. Jowiinkaayitanaka shirampariiti, iijatzi tsinanipaini. ¹³Ari jimatsitanakawo iijatzi Simón irirori, ikimisantawitanaa, owiinkaawitaka iijatzi. Joyaatyatani jowanakiri Felipe, jiñaakiri itasonkawintantayitzi. Iyokitzi jowakiri.

¹⁴Ikanta Otyaantapiroriiti saikatsiri Jerusalén-ki, ikimakotakiri Samaria-jatzi ikimisantayitairo iñaani Pawa. Irootaki jotyaantantakariri Pedro itsipatanakari Juan. ¹⁵Ikanta jariitaiyakani Samaria-ki, jamanamanaatakotapaakari kimisantzinkariiti, inampishiritantyaariri Tasorintsinkantsi. ¹⁶Apa ipairyaakiri Awinkathariti Jesús jowiinkaayiitakiri. Tikiraamintha inampishiritantyaari Tasorintsinkantsi. ¹⁷Ikanta Pedro itsipatakari Juan, jotzimikapatziitotantakari jako apaanipaini. Ari inampishiritantanakari Tasorintsinkantsi. ¹⁸Jiñaakiri Simón jantakiri Otyaantapirori, jotzimikapatziitotantakari jako atziri, jinampishiritantaari Tasorintsinkantsi, ipinawitanakari irirori Otyaantapirori, ¹⁹ikantanakiri: “Jirika kiriiki, pimpina naaka pishintsinka, nonkimitantimiri iiroka, nonampishiritakaantyaariri Tasorintsinkantsi nojyininka, notzimikapatziitotantyaari nako”. ²⁰Ari jakanakiri Pedro, ikantziri: “¡Ari pintsipatawiitaiyaari piiriikiti pimpiyashitaiya! ¿Piñaajaantakima ari pamanantantatyaawo piiriikiti ipashitantari Pawa? ²¹Iiro pimamachiitziro pinkimitakotyaanawo naaka, jiñaakimi Pawa tii pitampatzikashiritzi. ²²Powajyaantairo piyaaripironka, pinkowakotairi Pawa, añaawakiro aririka impiyakotaimiro pikinkishiriwitakari. ²³Niyotakimi naaka, ojyiki pikisashiriwaitaka. Ari pikantapiintatya pikaaripiroshiriwaitzi”. ²⁴Ipoña jakanaki Simón, ikantanaki: “Pamanakotaina Pinkathariki, iiro awijyimotantana pikantakinari”.

²⁵Ikanta Pedro itsipatakari Juan, ithonkakiro ikinkithatakotakiri Pawa. Ipoña ikinayitanaki pashiniki nampitsi okaatzi saikatsiri Samaria-ki, ikinkithatakiro Kamiithari Ñaantsi. Ari ipiyaiyaani Jerusalén-ki.

Felipe iijatzi Etiopía-jatzi

²⁶Ikanta imaninkariti Pawa, jiñaanatakiri Felipe, ikantziri: “Piyaati nampitsiki iitachari Gaza, pimpampithatanakiro aatsi poñaachari Jerusalén-ki irojatzji janta”. Tima jiroka aatsi irootaki kinachari otzishimashiki. ²⁷Jataki Felipe. Okanta niyanki aatsi, itonkiyotakari Etiopía-jatzi. Jiwari jinatzi. Iriitaki kimpoyiiri kiriiki janta Etiopía-ki opinkathariwintantzi tsinani iitachari Candace. Ipoñaagatyaawo irirori

Jerusalén-ki ipinkathatziri Pawa.^j 28 Iro jiyaatairo irirori inampiki, isaikantakawo ishiyakominto, jiñaanatziro josankinari Kamantantaniri Isaiás-ni. 29 Jiñaanashiritanakiri Tasorintsinkantsi jirika Felipe, ikantziri: “Piyaati, ponsitotyaari shiyakotainchari”. 30 Ikanta ipokashitapaakiri Felipe, ikimatziiri Etiopía-jatzi jiñaanatziro josankinari Isaiás-ni. Ari ikantziri: “¿Pikimathatziro piñaanatziri?” 31 Ari ikantzi Etiopía-jatzi: “¿Tsika onkini nonkimathatiro, tii itzimi iitya yotainawoni? Pimpoki iiroka, pintsipatina”. 32 Jiroka Osankinarintsi jiñaanatziri:

Ikimitakaitakiri jaayitzi oijya jowamaitiri.

Ikimitakari oijya tii ikaimawaitzi jamiyitiri,

Ari ikimitakari iijatzi irirori, mairi ikantaka.

33 Tsinampashiri ikantakaitakari, tii otampatzikatzi okaatzi ikantakoitakiriri.

Ari jowamaitakiri, tiimaita itzimi jowaiyanipaini irirori.

34 Ikanta jirika jiwari Etiopía-jatzi, josampitanakiri Felipe:

“Pinkantina. ¿Litaka ikinkithatakotziri Kamantantaniri?

¿Irijatzima kinkithatakotacha? ¿Pashinima ikinkithatakotzi?”

35 Ari jitanakawo Felipe ikinkithatakanakiri josankinari Isaiás-ni, ikinkithatakotanakiniri Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri Jesús.

36 Okanta osamaniityaaki, ikinimotapaakiro jiña, ikantzi Etiopía-

jatzi: “Jiroka jiña. ¿Iroma okantzi nowiinkaatyaa naaka?” 37 Jakanakiri

Felipe, ikantziri: “Pinkimisantapirotanakirika, ari onkantaki”. Ikantzi

Etiopía-jatzi: “Nokimisantzi, iriitaki Jesucristo Itomi Pawa”. 38 Ari

jowatziyakaantapaakiro ishiyakominto Etiopía-jatzi. Ayiitanaki apitiroiti,

jatanaki jiñaaki. Ari jowiinkaatakari. 39 Ikanta itonkaanai jiñaaki,

jaanairi Felipe Tasorintsinkantsi. Jirika jiwari Etiopía-jatzi, tii jiñaanairi

tsika ikinanaki. Iro kantacha jirika atziri kimoshiri ikanta jiyaatai irirori.

40 Iriima Felipe jiñaashitaawo isaikapai Azoto-ki. Ipoña jawisaki pashiniki

nampitsi ikamantantziro Kamiithari Ñaantsi, irojatziri jariitantaari

Cesarea-ki.

Pashinishiritai Saulo

(Hch. 22.6-16; 26.12-18)

9 1 Ikanta Saulo, tii jowajyaantziro jasaryiimayitari jowamairi jiyotaani Pinkathari. Irootaki jiyaatashitantakariri ijiwari Ompiratasorintsitaniri Judá-mirinka, 2 ikantapaakiri: “Posankinatiniri Ompiratasorintsitaari saikatsiri nampitsiki Damasco, pinkantiri: ‘Pishinitiri Saulo jaayitiri tsipatanairi jiiitatziri “Aatsi”. Intyaayiti japatoyiitapiinta,

^j 8.27 Kantakotachari jaka “Jiwari jinatzi”, totaanikiri inatzi. Tima iro jamitaiyarini pairani ikaatzi saikapankoyitziiri pinkathari, itotaanikiyitziiri, onkantya iiro jowaiyantakaantantayita ipankoki pinkathari.

joojoyitiri shirampari iijatzí tsinani, jamakiri jaka Jerusalén-ki' ". ³Iro jariitzimataka nampitsiki Damasco, ari jomapokakiri morikanaintsiri inkitiki, joorintapaaka ikatziyaka Saulo. ⁴Tyaanaki Saulo. Ikimatzi ñaantsi inkitiki, ikantaitzi: "¡Saulo! ¡Saulo! ¿Iitama pipatzimaminthatantanari?" ⁵Jakanaki Saulo, ikantzi: "¿Iitama iiroka Pinkathari?" Ari ikantaitanakiri: "Naakataki Jesús pipatzimaminthatakiri. Iirokataki owasankitaawaitacha apaniironi, okimiwaitakawo pimpaikatziyiyaaawomi thoyimpithowari". ⁶Ikanta Saulo, ompitawaitanaka ithaawanaki, ikantanaki: "Pinkathari, iita pikowiri nantairi naaka". Ari ikantanakiri Awinkathariti: "Pinkatziyi, piyaati nampitsiki. Ari inkamantaitimiro oitya pantiri". ⁷Owanaa ithaawanaki ikaatzi oyaatakiriri Saulo, tima ikimawakiro iijatzí irirori ñaantsi, tii jñiimaitari ñawaitatsiri. ⁸Ipoña ikatziyawitanaa Saulo. Ikowawita jokiryiima, tii okantzi jaminanai. Irootaki ikathatantanaariri itsipayitakari, jaanakiri nampitsiki Damasco. ⁹Ari isaikakiri janta okaatzi mawa kitiiyiri, tii okantzi jaminawaitai, tii jowaiya, tii jirai iijatzí imiri.

¹⁰Okanta janta Damasco-ki, ari isaiki apaani yotaari jiita Ananías. Iriitaki jiñaanatakiri Awinkathariti imishiniki, ikantziri: "¡Ananías!" Ari jakanakiri irirori: "¿Iitaka, Pinkathari? Jaka nosaiki". ¹¹Ikantziri: "Piyaati janta aatsiki jiiitaitziri 'Tampatzikari'. Ari osaiki ipanko iitachari Judas, posampikowintiri shirampari jiita Saulo, iri poñaachari nampitsiki Tarso. Ari isaikiri irirori jamanamanaata. ¹²Nomishitakaakiri irirori. Jiñaakimi pityaashitapaakiri, potzimikapatziiotantakari pako, irojatzí jaminawaitantanaari".

¹³Ikanta ikimawaki Ananías, ikantanaki: "Pinkathari, ojiyiki nokimi ikinkithatakoitziri jirika shirampari, kowiinka okanta jantayitakiri Jerusalén-ki jowasankitaayitziri pikitishiritakaani". ¹⁴"Iro ipokantari iroñaaka jaka, tima jotyaantatziiri ijiwari Ompiratasorintsitaniri jaayitiri pairiyimiri jawintaashiritaimi". ¹⁵Ikantzi Pinkathari: "Piyaati. Tima jirika shirampari iriitaki niyoshiitakiri naaka inkinkithatakotaina maawoni nampitsiki. Inkinkithatakairi Israel-mirinkaiti ijyininkatari irirori, iijatzí pashinijatzí atziri kaari ijyininkata, iijatzí iwinkathariti. ¹⁶Ari noñaagakiri iijatzí tsika onkaati inkimaatsiwintina naaka". ¹⁷Ipoña jiyaataki Ananías pankotsiki isaikaki Saulo. Tyaapaaki, jotzimikapatziiotantapaakari jako. Ikantziri: "Iyiki, jotyaantakina Awinkathariti Jesús, oñaagakimiri aatsiki pikinapaaki pairani. Iro jotyaantantanari pokiryaantaiyaari, inampishiritantaimiri iijatzí Tasorintsinkantsi". ¹⁸Ari oparyaanaki jokiki kimiwitariri shimapintaki, aminanai kamiitha. Ipoña ikatziyanaka, jatanaki jowiinkaataitiri. ¹⁹Ari jowawaitanaa, irojatzí ishintsiantaari kamiitha. Kapichi isaikimowaitapaintziri kimisantzinkariiti nampitawori Damasco-ki.

Ikinkithatzi Saulo Damasco-ki

²⁰Ari jitanakawo Saulo ikinkithatakaantanaki japatotapiintayita Judá-mirinkaiti, ikantzi: "Iriitaki Itomi Pawa iitachari Jesús". ²¹Iyokitzi

jowanakiri ikaatzi kimiriri, ikantawakaa: “¿Tiima iriitaki jirika kisiintiiziriri Jerusalén-ki ikaatzi pairyiriri Jesús? ¿Tiima irijatzi pokaintsiri jayiri kimisantzinkari ijiwariki Ompiratasorintsitaari?”
²²Iro kantacha Saulo iikiro ishintsitatzi ikinkithatakaantzi tikaatsi inthaawantanatya. Tii jiyotzi iita inkantayitiri Judá-mirinkaiti nampitawori Damasco-ki, ikimiri Saulo ikantzi: “Jirikaranki Jesús Cristo jinatzi”.

Saulo ishiyapithatari Judá-mirinkaiti

²³Okanta awisanaki ogyiki kitiiyyiri, ikantawakaanaka Judá-mirinkaiti: “Thami antsitokiri Saulo”. ²⁴Tima kitiiyyiriki iijatzi tsiniripaiti joyaawintakari ishitowapiintaitzi inampiki, inkini intsitokiri. Iro kantacha Saulo jiyotaki ikowaitatzi jowamaitiri. ²⁵Ikanta kimisantzinkariiti, jotitakiri antawoki kantziri, jowayitakotairi tsiniripaiti jikokiroki jotantotaitziro nampitsi. Ari okanta ishiyantakari Saulo.

Ariitaa Saulo Jerusalén-ki

²⁶Ikanta jariitaa Saulo Jerusalén-ki, ikowawitaka intsipatapaiyaarimi jiyotaani Pinkathari. Iro kantacha owanaa ithaawantakari, jiñaajaantzi tii ikimisantapirotai irirori. ²⁷Iro kantacha tzimatsi kimisantzinkari iitachari Bernabé, jaapatziyanakari Saulo, jataki joñaagantairi ipiyota Otyaantapirori. Ikantapaakiri: “Jirika Saulo jiñagairi Awinkathariti janta aatsiki jatachari Damasco-ki, ikinkithawaitakakiri. Ari jitanaawori Saulo janta nampitsiki Damasco ikinkithatakotanairi Jesús. Tikaatsi inthaawantanatya”. ²⁸Ari okantari isaikantapaari Saulo Jerusalén-ki, itsipayitapaari Otyaantapirori. ²⁹Ikinkithatakotakiro iwairo Pinkathari Jesús, tikaatsi inthaawantya. Ikinkithatakaayitzi Judá-mirinkaiti Grecia-paantiri. Iro kantacha ikowaki intsitokiri jirikapaini. ³⁰Ikanta jiyotaiyakini kimisantzinkariiti, jaanakiri Saulo janta Cesarea-ki. Jotyaaantairi Tarso-ki.

³¹Ikanta kimisantzinkariiti, nampiyitawori Judea-ki, Galilea-ki, Samaria-ki, kamiitha ikanta isaikawaitaiyini, iikiro jantakishiripirotanakitzi, pinkatha jowapiintanakiri Pinkathari, jaamaakowintari Tasorintsinkantsi. Iikiro jiyaatatzi ijyikipirotanaki.

Joshinchagaitairi Eneas

³²Ikanta jariitantayitaka Pedro nampitsiitiki, irojatzi jariitantaka Lida-ki inampiyitawo oitishiritaari. ³³Ari jiñaapaakiri iitachari Eneas, kisopookiri jinatzi, tzimakotaki 8 osarintsi jomaryaawaitaka. ³⁴Jiñaanatapaakiri, ikantziri: “¡Eneas, joshinchagaimi Jesucristo. Pinkatziyi, paanairo pomaryaaminto!” Ari ikatziyanakari Eneas.

³⁵Ikaatzi nampitawori Lida-ki iijatzi Sarón-ki, jiñaayitairi ikatziyawaita Eneas, iro ikimisantantanakariri Awinkathariti.

Añaantaari Dorcas

³⁶Okanta nampitsiki Jope, tzimatsi apaani yotaawo oita Tabita, jiñaaniki Grecia-paantiri jiitaitziro “Dorcas”. Jiroka tsinani itakotantapiintaka, onishironkatantapiintaki iijatzi. ³⁷Okanta apaani kitiiyyiri, omantsiyataki Dorcas, kamaki. Jaayiitakiro, ikaawoshiitakiro, jomaryaitapaintziro jinoki opankoki. ³⁸Okanta janta Jope-ki tii intainapirodzi osaiki nampitsi Lida, tsika jariitaka Pedro. Ikanta ikimayyakini yotaariiti ari isaikiri Pedro janta, jotyaaantaki apiti shirampari inkamantiri, inkantiri: “Pimpokanaki thaankipiroini Jope-ki”. ³⁹Jatanaki Pedro. Ikanta jariitapaaka janta, jaayiitanakiri jinoki tsika jomaryaitakiro. Opiyowintapaakari maawoni kamatsiri oimi, iragaiyapaakani, oñaagapaakiri kithaarintsi oshirikapiintani Dorcas. ⁴⁰Ipoña Pedro jomishitowakiro maawoni, ari jotziirowanaka, amanamanaatanaka. Ipoña ipithokashitanaawo kaminkawo, ikantzi: “¡Tabita, pintzinai!” Ari okiryaaanai iroori, oñaatziiri Pedro, isaikaki. ⁴¹Iri thawakotanaintsiri Pedro, jowatziyakiro. Ipoña ikaimayitakiro kamayitatsiri oimi iijatzi ikaatzi oitishiritaari, jiñaayitakiro añagai. ⁴²Ikanta ikimakoitakiro nampitsiki Jope, oyyiki kimisantanakiriri Pinkathari. ⁴³Oyyiki kitiiyyiri isaikawaitanaki Pedro nampitsiki, iri isaikimotaki shirampari iitachari Simón “Mishinantsipakori”.

Pedro iijatzi Cornelio

10 ¹Tzimatsi Cesarea-ki shirampari iitachari Cornelio, iriitaki ijiwariti owayiriiti Roma-jatzi jiitaitziri “Italia-jatziiti”. ²Jirika shirampari pinkathatasorintsiwaitaniri jinatzi, ari ikaatziri iyyininkamirinkaiti ipinkathatziri Pawa. Ipapiintziri ashironkainkari oyyiki iiriikiti okantawitaka tii iyyininkatari. Jamanamanaatapiintakari Pawa irirori. ³Okanta apaani kitiiyyiri, itainkanaki ooryaatsiri, ari jomapokakiri imaninkariti Pawa ityaashitapaakiri isaikaki, jiñaawakiri koñaawoini, ikantapaakiri: “¡Cornelio!”^k ⁴Iyokitzi ikantanaka Cornelio, ithaawankakiini josampitanakiri, ikantziri: “¿Pinkathari, iitama pikowakotanari?” Ikantanakiri maninkari: “Ikimakimiro Pawa pamanamanaatani, jiñaakimi pinishironkatantapiintaki. ⁵Potyaanti pompiratani nampitsiki Jope jamantyaariri Simón, jiitaitziri iijatzi Pedro. ⁶Ari jimayimotziri iyyamitzi jiitaitziri Simón, ‘Mishinantsipakori’ saikathapiyaatzirori inkaari. Iri kamantimini oita pantairi”. ⁷Ikanta

^k 10.3 Kantakotachari jaka “tainkanaki ooryaatsiri”, irootaki ikantaitziri pairani “ooryaatsiri 9”.

ishitowanai maninkari, ikaimaki Cornelio apiti jotzikatani. Ikaimaki iijatzi jowayiriti, jawintaari irirori, pinkathatasorintsiwaitaniri jinayitatzi jirikaiti. ⁸Ikamantakiri okaatzi ikantaitakiriri. Jotyaantakiri Jope-ki.

⁹Okanta okitiijiyitamanai, jiwyaaka tampatzika ooryaatsiri, irootaintsi jariitzimataiyaani Jope-ki jotyaantakiri. Ari jatiitanaki irirori Pedro jamanamanaatya jinoki pankotsipankaki. ¹⁰Ikimaminthatakiri itajyi, ikowaki joya, iro kantacha owakiraa jonkotsiyiitzi joyaari, ari jiñaawiyatakari. ¹¹Jiñaakiro ashitaryaanaka inkiti, jowayitaitakiro kimiwitawori antawo manthakintsimaanka, ithatoyiitakiro opatziki. ¹²Okanta janta manthakintsimaankaki tzimatsi oiyiki kantashiwaitachari piratsi, ikaatzi konthayitatsiri kipatsiki, iijatzi tsimiripaini. ¹³Ikimatzi ñaanatakiriri, ikantaitziri: “Pedro, pintzinai, powamairi jirikapaini, poyaari”. ¹⁴Ari jakanaki Pedro: “Iiro Pinkatharí. Tii nowapiintari naaka jirikapaini ipinkaitziri”. ¹⁵Japiitaitanakiri Pedro jiñaanaitziri, ikantaitziri: “Tima jirikapaini ishinitaantziri Pawa, iiro piitashiwaitari iiroka ‘ipinkaitziri’ ”. ¹⁶Mawajatzi apitaka jiroka. Ipoñaashitaka jaayiitanairo manthakintsimaanka inkitiki.

¹⁷Antawo okantzimoshiriwaitanakari Pedro, ikinkishiriwaita oita ojyakaawintachari okaatzi jiñaakiri. Ari jariitaiyapaakani jotyaantani Cornelio, josampikowintapaakiro ipanko Simón. ¹⁸Jariitapaakawo pankotsi, ikaimaiyapaakini shintsini josampitantapaaki, ikantzi: “¿Ari jimayiri jaka Simón, jiiitaitziri iijatzi Pedro?”

¹⁹Ikinkishiritakominthaitziri Pedro jiñaakiri, jiñaanashiritakiri Tasorintsinkantsi, ikantziri: “Pamini, ariitapaaka mawa shirampari aminaminatzimiri. ²⁰Pinkatziyi, payiiti. Iiro pikisoshiriwaitzi, pintsipatyaaari, tima naakataki otyaantakiriri”. ²¹Ari jayiitapaaki Pedro, ikantapaakiri shirampariiti: “Naakataki paminaminatzi. ¿Iita pipokantari?” ²²Ikantaiyanakini irirori: “Nopoki jotyaantana Cornelio, ijiwari owayiriiti. Tampatzikashiriri jinatzi, pinkathatasorintsiwaitaniri jinatzi, iri jaapatziyapiintari pijyininkapaini Judá-mirinka. Tima chapinki ipokashitakiri imaninkariti Pawa, ikantakiri: ‘Pinkaimakaantiri Pedro, impokantyaari pipankoki, ari pinkimiro inkamantimiri’ ”. ²³Ikanta Pedro ityaakaanakiri pankotsiki, ari jimagayapaakini. Okanta okitiijiyitamanai, jataki Pedro joyaatanakiri pokashitakiriri, ari itsipatanakari iijatzi Jope-jatzi, “iyikiiti” jinatzi.

²⁴Okanta pashini kitijiyiri ariitaiyakani Cesarea-ki. Ari joyaawintakari Cornelio itsipayitakari ijininkamirinkaiti, iijatzi jaapatziyaminthatani ikaimayitakiri irirori. ²⁵Jariitapaaka Pedro pankotsiki, ishitowashitanakiri Cornelio, jotzirowashitawakari, impinkathatawakirimi. ²⁶Iro kantacha Pedro jowatziyakiri, ikantziri: “Pinkatziyi, atziri ninatzi iijatzi naaka, ari nokimitzimi iiroka”. ²⁷Ikanta jiñaanatziri Cornelio, ityaakaapaakiri, jiñaapaakitzi oiyiki atziri

apatotainchari. ²⁸Ikantanaki Pedro: “Piyotaiyini iiroka, naakaiti Judá-mirinkaiti tii ishinitaitana nontsipatimi iirokaiti kaari nojyininkata, tii okantaajaitzi nontyaapankotimi. Iro kantacha owakiraini jiyotaakina Pawa, tii okantzi nonkantayitimi: ‘Nowinkani pinatzi’. ²⁹Irootaki kaari nojyinkaantanaka nopokanaki pikaimakaantakina. Iroñaaka nokowi niyoti iita pikaimakaantantanari”.

³⁰Ikantanaki Cornelio: “Chapinki, aritaki tzimaki 4 kitiiyiri, ari ikaatajaantaki iroñaaka ooryaatsiri, ithatanaka. Nosaiki naaka jaka nopankoki notziwintawaita, namanamanaata otsiniriityaaki, ari ikoñaatzimotakina shirampari, shipakiryaa okantapaaka iithaari.¹

³¹Ikantapaakina: ‘Cornelio, ikimakimi Pawa pamanamanaatari, ikinkishiritakiro pinishironkatantapiintaki. ³²Potyaanti nampitsiki Jope amirini Simón, jiiitaitziri iijatzi Pedro. Ari jimayimotziri iijamitzi jiiitaitziri Simón, mishinantsipakori nampitawori inkaarithapiyaaki’.

³³Ari notyaantakiri thaankihiroitiini ñaakitimini, pimatakiro pipokanaki thaankihiroitiini. Jirika ipiyotakina Pawa. Incha pinkantinawo ikantakimiri Awinkathariti”.

³⁴Ikantanaki Pedro: “Ari niyotziri iroñaaka imapirotatya Pawa tii jimanintantziri atziriiti, ³⁵jaapatziyayitari pinkathanairiri, tampatzikashiritatsiri, okantawitaka tsikarika inampiyitawo, kaari nojyininkawita. ³⁶Tima jiroka Ñaantsi kinkithatakotziri Jesucristo, jatakotaintsiri nojyininkaki Israel-mirinkaiti, iriitaki Pawa kantakaawori nokinkithatakotantaariri. Iriitaki pinkathariwintaini maawoni, iriitaki saikakaayitaini iijatzi kamiitha. ³⁷Piyotaiyini iirokaiti okaatzi awisaintsiri noipatsitiki. Tima pikimakowintakiro ikinkithatakotakiri pairani Juan-ni okantakota owiinkaantaansi. Irojatzi ipoñaantanakari Galileaki, ³⁸jiñaitakiri Jesús Nazaret-jatzi. Iri Pawa ipakiri ishintsinka iijatzi Itasorinka. Ikinayitanaki irirori inishironkatantayitzi, jowawisaakoyitaki oiyiki piyarishiritatsiri. Iro jimatantakawori jiroka tima Pawa tsipatakariri. ³⁹Naakayitaki ñaayitajaantakiri maawoni jantayitakiri Jesús janta Judea-ki ipoña Jerusalén-ki. Ipoñaashitaka jowamaitakiri, ipaikakoitakiri. ⁴⁰Iro kantacha imonkaataka mawa kitiiyiri jañaakagairi Pawa, ikantakaakawo irirori noñaayitairi naakaiti. ⁴¹Tii joñaagapanaatari maawoni atziri, apa naakaiti, jiyoshiitakiri pairani Pawa jiñaayitairi. Aritaki jañagai, notsipatawaari nowaiyani iijatzi nirawaitaiyini. ⁴²Iriitaki otyaantayakinari nonkamantayitairi atziriiti, nonkantairi: ‘Iri Jesús jowakiri Pawa jiyakawintairi maawoni añaayitatsiri, ikaatzi kamayitaintsiri iijatzi’. ⁴³Irijatzi Jesús ikinkithatakotsitakari pairani Kamantantaniriiti, ikantaki: ‘Inkaati kimisantairini jirika impairyaayitairi, aritaki impiyakotainiri iyaaripironka’ ”.

¹ 10.30 Kantakotachari jaka “ithatanaka”, irootaki ikantayitziiri pairani “ooryaatsiri 9”.

⁴⁴ Jiñaawaiminthaitzi Pedro, ari inampishiritantapaakari Tasorintsinkantsi maawoni kimisantakiriri ikinkithatzi.
⁴⁵ Iyokitzi jowanakiri ikaatzi oyaatakiriri Pedro, jiñaakiro inampishiriyitantapaakari Tasorintsinkantsi kaari ijyininkata, okimiwaitakawo isakopiroitatyiinirimi,^m ⁴⁶ ikimaiyakirini jiñaawaitantanakawo pashiniyitatsiri ñaantsi, ithaamintanakari Pawa.
⁴⁷ Ikantanaki Pedro: “¿Kantatsima ompitapithatyaari jowiinkayitya jirikaiti atziri, kimiyitanakairi aakaiti inampishiritantyaari Tasorintsinkantsi?”
⁴⁸ Ari jotyaantaki jowiinkaayitiri jirikaiti impairyaitiri Jesucristo. Ipoñaashitaka jirikaiti ikantanakiri Pedro: “Pisai kimowaitanakina”.

Ikamantapairiri Pedro kimisantzinkariiti Jerusalén-ki

11 ¹ Ipoña ikimaiyakini pashini Otyaantapiroriiti iijatzi iyikiiti nampitawori Judea-ki, ikantaitzi: “Ikimayitairo Iñaani Pawa kaari ajyininkata, ikimisantayitai irirori”. ² Iro jariiwitaa Pedro Jerusalén-ki, jiñaanaminthatawairi Judá-mirinka kimisantayitaatsiri.ⁿ ³ Ikantawairi: “¿Iitama pariitantariri kaari ajyininkata, patyooyitakiri iijatzi?”^o ⁴ Ari ikamantanakiri Pedro tsika okanta opoñaantakari. Ikantanakiri: ⁵ “Nosaiki naaka nampitsiki Joje, namanamanaaminthata, ari noñaawiyatakariri. Noñaaki kimitawitakawori antawoiti manthakintsimaanka, ithatoyiitakiro opatziki, jowayitakoitakiro okinapaakiro inkitiki irojatziki tsika nosaikaki naaka. ⁶ Ari naminapirotanakiro, noñaaki oiyiki katsimari piratsi, noñaaki ikaatzi kamathayitatsiri kipatsiki, ipoña tsimiripaini. ⁷ Ipoña nokimaki ñaanatakinari, ikantana: ‘Pedro, pinkatziyi, powamairi jirikapaini, poyaari’. ⁸ Ari nakanaki: ‘Iiro Pinkathari, tima tii namonkomachiitzi naaka jirikapaini ipinkaitziri’. ⁹ Japiitaitanakina jiñaanaitana, ikantaitzi: ‘Tima jirikapaini ishinitaantziri Pawa, iiro piitashiwaitari ‘Ipinkaitziri’’. ¹⁰ Mawajatziki apiitaka jiroka. Ipoña jaayitanairo inkitiki okaatzi noñaakiri. ¹¹ Ari jariitaiyapaakani mawa shirampari aminaminatanari, jotyaantaitakiri ipoñaakawo Cesarea-ki. ¹² Jiñaanashiritanakina Tasorintsinkantsi, ikantakina: ‘Poyaatanakiri jirikaiti, iiro pikisoshiriwaitanaki’. Irootaki nimatakiri. Jirika 6 iyikiiti notsipatanakari. Iri notsipatakari notyaapankotakiri shirampari kaari ajyininkata. ¹³ Ikamantawakina, ikantana: ‘Chapinki, noñaaki maninkari ikatziyapaaka jaka nopankoki, ikantakina: “Potyaanti jatatsini nampitsiki

^m 10.45 Jirikaiti “oyaatakiriri Pedro”, irijatzi jiiitaitzitari “Totamishitaaniri”.

ⁿ 11.2 Kantakotachari jaka “Judá-mirinka”, irijatzi jiiitaitzitari “Totamishitaaniri”.

^o 11.3 Kantakotachari jaka “kaari ajyininkata”, irijatziita jiiitaitziri “kaari totamishitaaniri”.

Jope onkantya jamantyaariri Simón, jiiitaziri iijatzi Pedro. ¹⁴Iriitaki kamantimironi tsika pinkantya pawisakoshiritantaiyaari, pintsipataiyaari maawoni pijyininkamirinkaiti.” ¹⁵Ikanta nokinkithawaitakaapaakiri, ari omapokashitakinari inampishiritantapaakari Tasorintsinkantsi iriroriiti, iroowaitaki inampishiritantakairi aakaiti owakiraini. ¹⁶Ari nokinkishiritanakairo ikantakiri pairani Awinkathariti: ‘Imapiro Juan jowiinkaantantawo jiña, iro kantacha ari piñaayitakiro iirokaiti inampishiritantaimi Tasorintsinkantsi kimiwaitakimi jowiinkaantantatyimiri.’ ¹⁷Iriitajaantaki Pawa nishironkatakiriri iijatzi iriroriiti ikimitaayitai aakaiti akimisantairi Pinkathari Jesucristo. ¿Iitama nonkowitzantyaari naaka nomaamanitiri Pawa?” ¹⁸Ikanta ikimayawakini iyikiiti nampitawori Jerusalén-ki, tikaatsi inkantaiyanakini. Ithaamintaiyanakarini Pawa, ikantaiyanakini: “¡Ari okantari! ¡Inshironkatakiri Pawa kaari ajyininkata! ¡Kantatsi jowajyaantairo iyaaripironka, onkantya jañaashiritantaiyaari!”

Kimisantaatsiri Antioquía-ki

¹⁹Aritaki jowamaitakiri Esteban, jiiitantanakawori ipatzimaminthaitziri kimisantzinkariiti. Iro ipoñaantanakari ishiyayitanaka kimisantzinkariiti Fenicia-ki, Chipre-ki, Antioquía-ki. Ari ikinkithatakaayitakiri Judá-mirinkaiti tsika okantakota Kamiithari Ñaantsi, tiimaita ikinkithatakairi kaari ijyininkata. ²⁰Iro kantzimaitachari, ari jariitaiyakani Antioquía-ki, kimisantaatsiri poñaachari Chipre-ki ipoña Cirene-ki. Ikinkithatakaapaakiri iijatzi kaari ijyininkata, ikinkithatakotakiniri Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Jesús, Awinkathariti. ²¹Okantakaapirowaitakari ishintsinka Awinkathariti jirikaiti, jowajyaantakaakiri pashinijatzi atziri jamitashiwaiwitakari. Ojyiki kimisantanairiri Awinkathariti. ²²Ikanta kimisantaatsiri Jerusalén-ki, ikimakotakiri, jotyaaantakiri Bernabé Antioquía-ki. ²³Ikanta jariitaka Bernabé, jiñaapaakiri tsika ikanta Pawa jinshironkatakiri jirikaiti, antawoiti ikimoshiritapaaki. Ikaminaapaakiri maawoni joisokiroshiritantyaariri Awinkathariti. ²⁴Tima jirika Bernabé nishironkataniri jinatz, jawintaashiripiroitari Awinkathariti, inampishiripirowaitantari Tasorintsinkantsi. Irootaki ijyikipirotantanakari kimisantanairiri Awinkathariti. ²⁵Ipoña Bernabé, jataki Tarso-ki jiñiiri Saulo. ²⁶Ikanta jiñaapairi, jamairi Antioquía-ki. Ari isaikimowaitakiri jiyotaaniiti apaani osarintsi, jiyotaayitaki ojyiki atziri. Ari jitanakawo Antioquía-ki jiiitaziri “Cristo-wiriiti”.

²⁷Okanta apaani kitiiyjiri, jariitaiyakani Antioquía-ki kamantantaniriiti ipoñaanakawo Jerusalén-ki. ²⁸Ipoñaashitaka, apaani kamantantaniri iitachari Agabo, ikatziyanaka japatotaiyani, ikantanaki: “Ari jiñaitaki antawoiti tajyitsi maawoni nampitsiki”. Iri Tasorintsinkantsi

ñaanashiritakiriri jiyotantakawori. Irootaki monkaatainchari ipinkathariwintantari Claudio. ²⁹Irootaki ikinkishiritantaiyakarini Antioquía-jatzi inishironkatyaari Judea-jatzi jotyaantiniri iyikiiti ikaatzi jinintakairiri. ³⁰Iro jimataiyakirini, jowaitakiri Bernabé itsipatakari Saulo iri aminakaantironi. Jotyaantakiniri antaripiroriiti janta Judea-ki.

Jowamaitantakariri Jacobo, ipoña jomontyaitakiri Pedro

12 ¹Ikanta pinkathari Herodes ipatzimaminthatakiri kimisantzinkari. ²Ikantakaantaki inthatzinkaitiri Jacobo, iririntzi Juan. ³Ikanta jiñaakiro Herodes iwitsikimotakari kamiitha Judá-mirinkaiti, joirikakaantakiri ijatzi Pedro. Ari awisayitakiri jiroka joimoshirinkayiita jowantapiintaitawori tantaponka. ⁴Ari joirikakaantakiri Pedro, jomontyaakaantakiri. Jowayitaki ikaatzi 16 owayiriiti aamaakowintyaarini. Ikinkishiriwitaka Herodes joñaagantirimi atziriritiki jaminakotirimi ikinakaashitakari, onkaatakirika joimoshirinkaitawo kitiijyiri Anankoryaantsi. ⁵Jomontyaaminthaitziri Pedro, amanamanaataiyachani kimisantzinkariiti japatowintakari Pawa.

Jomishitowaitairi Pedro

⁶Okanta imonkaatzimatapaaka jaantyaariri Herodes jirika Pedro joñaagantiri atziriritiki. Jimayi Pedro tsiniripaiti josatikakiri apiti owayiri, joojoitantakari apiti ashirotha. Saikayitatsi pashini owayiriiti ityaapiintaitzi jaamaakowintari. ⁷Ari jomapokashitakari ipokaki imaninkariti Awinkathariti, ikitainkatakotapaakiri. Jotsinkamirikitapaakiri Pedro, jowakiryaaakiri, ikantziri: “¡Pinkatziyi!” Oparyaashiwaitanaka ashirotha joojoitantakariri jakoki. ⁸Japiitakiri maninkari, ikantziri: “Pinkithaatya, pi-zapato-tya”. Ari ikantakiro Pedro. Iikiro ikantatzi maninkari: “Pintyaantyaawo pipiwiryaaominto, poyaatina”. ⁹Shitowanaki Pedro joyaatanakiri maninkari. Tii jiyotzi imapirorika okaatzi jantziri maninkari. Okimitzimowaitakari jiñaawiyatyaarimi. ¹⁰Ikanta jawisanaki apaani aamaakowintariri, jawisanakiri pashini. Iro ishitowimati, jariitapaakawo ashivotatsiri ashitakowontsi, ishiryashiwaitanaka apaniroini. Shitowaiyanakini. Ikanta janiitaki, iro itaponiintanakityaami, ari jookanairi maninkari apaniroini. ¹¹Ari ikinkishiritanaka Pedro, ikantanaki: “Ari niyotzi imapirotatya jotyaantakiri Pinkathari imaninkariti, jowawisaakowintaana Herodes-ki, jowawisaakowintaana tsika inkantawaitinami Judá-mirinkaiti”.

¹²Ikanta jiyotanakiro Pedro jiroka, jatanaki opankoki María, inaanati Juan, jiitaitziri ijatzi Marcos, tsika japatotaita jamanamanaataita. ¹³Kaimapaaki ityaapiintaitzi. Okanta mainawo iitachari Rode, jatanaki aminiri iitakarika. ¹⁴Ari iyopaantitawairi Pedro jinatzi,

antawoiti okimoshiritanaki, tii ashitaryaanakiniri intyaantapaatyaari, opiyitsitanaka inthomaina okamantantzi, okantapaaki: “Pedro jinatzi kaimatsiri”. ¹⁵Ari ikantaitawakiro: “¡Tii pishinkiwintatya!” Ikiro oshintsitatzii iroori, okantzi: “Imapirotatya”. Ikantaiyini irirori: “Aamashitya imaninkariti Pedro”. ¹⁶Ikiro ikaimatzi Pedro. Ikanta jashitaryaitakiniri, jiñaatziiri Pedro, jiyokitziitaiyanakini.

¹⁷Ari jowaankanakiro jako Pedro jimairitantaityaari. Ipoña ikinkithatakotanakiro tsika ikantakiro Awinkathariti jomishitowantaariri. Ikiro ikantanakitzi Pedro: “Pinkamantiri Jacobo iijatzii pashini iyikiiti”. Ari ishitowanai, jatanaki pashiniki nampitsi.

¹⁸Okanta okitiijyitamanai, oiyiki okantzimoshiriwaitakari aamaakowintariri, tima tii jiyotaiyini tsika ikinaki Pedro.

¹⁹Ikantakaantaki Herodes jaminaminayiitairi, tiimaita jiñiitairi. Irootaki jookoitantanakariri aamaakowintawitakariri, jowamaakaantaitakiri. Ikanta awisaki jiroka, ari ishitowairi Herodes Judea-ki, jataki inampitapaintyaawo Cesarea-ki.

Ikamantakari Herodes

²⁰Ari ikantapiintatya Herodes imaamaniiwaitakiri nampitawori Tiro-ki iijatzii Sidón-ki. Ikanta ikinkishiritaiyakani imaamanitani jaapatziyaiyaari, tima ari jiyomparitapiintaiyani. Jotyaantaitaki jatashitirini Herodes jaapatziyaiyaari. Ikanta saikapankotziriri Herodes, jawintaapirotani, iitachari Blasto, jaawakiri kamiitha pokashitakiriri. Ikantakowintakiri Herodes-ki tsikapaiti inkinkithatakaantyaariri.

²¹Monkaatapaaka kitiiyiri ikaimakaantakiri Herodes inkinkithatakairi. Ari ityaantanakawo owaniinkatachari iithaari ikinkithatakaantapiintantari, saikapaaki isaikamintoki japatotaiyakani, kinkithatanaki. ²²Ari ikaimotaiyirini atziriiiti, ikantzi: “¡Jirinta ñaawaitantsiri, Pawa jinatzi, kaari atziri!” ²³Tii okantzimotari Herodes ikimitakaantaitakari Pawa ithaamintaitakari. Irootaki omapokantanakari jomantsiyaakiri imaninkariti Awinkathariti, ikiniwaitanaki, kamaki.

²⁴Iro kantacha, iikiro iyaatakotanakitzi iñaani Awinkathariti, iikiro ijyikipirotanakitzi kimisantzinkariiti.

²⁵Ikanta Bernabé ipoña Saulo jimonkaatakiro jantakiro jotyaantantaitakariri Jerusalén-ki, piyaiyaani Antioquía-ki, ari itsipataari Juan jiiitatziri iijatzii Marcos.

Jitanakawo ikinkithatakaantzi Bernabé itsipatari Saulo

13 ¹Tzimatsi kamantantaniiriiti janta Antioquía-ki japatotapiintaiyani kimisantzinkariiti, tzimatsi iijatzii yotaantaniiriiti. Jirika ikaataiyini: Bernabé, Simón jiiitatziri iijatzii Kisaakiri, Lucio poñaachari Cirene-ki, Manaén itsipatakari pairani

Herodes jantaritaiyakini, iijatzi Saulo.^p ² Okanta japatowintaiyarini Awinkathariti, itziwintaiyarini, jiñaanashiritakiri Tasorintsinkantsi, ikantziri: “Powinari Bernabé pintsipataakinari Saulo nantawaitakairi”.
³ Ikanta ithonkatakiro jamanamanaataiyakani, itziwintaiyani, jotzimikapatziiotantakari jako, jotyaantaiyakirini.

Ikinkithataiyini Otyaantapirori Chipre-ki

⁴ Ikanta jotyaantani Tasorintsinkantsi, jataiyanakini Seleucia-ki, ari jotitaiyanakani jiyaatiro Chipre-ki. ⁵ Aatakoiyapaakani Salamina-ki. Jitapaakawo ikamantantapaakiro iñaani Pawa japatotapiintaiyani Judá-mirinkaiti. Ari jiyaatsitanakari iijatzi Juan jimitakowaitiri.
⁶ Jaathakiryaaakiro othampijyaaki, irojatzi jariitantakari Pafos-ki. Ari jiñaakiri jyiripiyaari Judá-mirinka, thiiyinkari jinatzi, jiita Barjesús. ⁷ Jirika jyiripiyaari jaapatziyani jinatzi pinkathari Sergio Paulo. Yotaniri jinatzi jirika pinkathari, ikaimakaantakiri Bernabé itsipatakari Saulo, ikowatzi inkimiro iñaani Pawa. ⁸ Iro kantacha jirika jyiripiyaari iitachari iñaaniki Grecia-jatzi Elimas, jotzikatzikatiro pinkathari iro ikimisantanta. ⁹ Ikanta Saulo, jiiitaitziri iijatzi Pablo, ikimpoyaanakiri jirika, ishintsitakaapirotanakiri Tasorintsinkantsi, ¹⁰ ikantanakiri: “¡Thiiyinkari! Kaaripirori pinatzi. Itomi kamaari pinatzi. Pimanintakiro kamiithari. ¿Iroma powajyaantziro potzikatzikatiro tampatzikatzimotirini Nowinkathariti? ¹¹ Iroñaaka jowasankitaitimi, osamani pinkantya pinkamampotaakiti”. Apathakiro ikantanaka, tii jokichaatanai. Ikowakowawaitzi kathawakotairini. ¹² Ikanta jiñaakiro pinkathari awisaintsiri, ikimisantanaki. Iyokitzi jowakiro ikinkithatakoitziri Awinkathariti.

Ariitaka Pablo itsipatakari Bernabé Antioquía-ki saikatsiri Pisidia-ki

¹³ Ikanta ishitowanai Pablo janta Pafos-ki itsipayitakari ikaataiyini otitanaka jiyaatiro Perge-ki saikatsiri janta Panfilia-ki. Iro kantacha Juan, tii joyaatanairi, piyanaka irirori Jerusalén-ki. ¹⁴ Ikanta jariitaka Perge-ki awisanaki pashiniki nampitsi Antioquía saikatsiri janta Pisidia-ki. Ikanta janta, ityagaiyini japatotapiinta Judá-mirinkaiti kitiijyiriki jimakoryaantaitari, saikaiyapaakini. ¹⁵ Aritaki ithonkaitakiro jiñaanayiitziro josankinari Kamantantaniriiti, Ikantakaantaitani iijatzi, ikantaki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita: “Iyikiiti, kimitaka tzimatsi pinkantiri iiroka onkantya inthaamintantayityaari atziriiti”.
¹⁶ Ipoña ikatziyanaka Pablo, jakowakotanaki imairitantayityaari, ikantanaki: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¡maawoni iirokaiti ikaatzi pinkathatairiri Pawa!

^p 13.1 Jirika “Herodes”, iriitaki pinkathariwintantatsiri pairani Galilea-ki.

¹⁷Iriitaki Pawa iyoshiitakiriri pairani achariniiti, Israel-mirinkaiti. Iriitaki ojiñaakiriri. Ipoña joñaagantakiro ishintsinka jowawisaakoyitairi Egipto-ki. ¹⁸Ipoña ipiyathawaitakari Pawa otzishimashiki okaatzi 40 osarintsi. Iro kantacha Pawa jamawitakiro ipiyathayitakari. ¹⁹Ipoña japirotakiri Pawa ikaatzi 7 jyininkamirinkatawakaachari janta Canaan-ki, irootaki jashitakagaariri achariniiti jiroka kipatsi. ²⁰maawoni jiroka nokinkithatakoyitakimiri awisaki 450 osarintsi okaatzi osamanitaki. Ipoña jowakiniri jiwariiti aminakoyitirini, irojatzi jiwyaantantapaakawori Samuel-ni, Kamantantaniri. ²¹Iro kantzimaitacha ikowawitaka apaani iwinkatharipirotityaari. Irootaki Pawa jowantakanariri Saúl-ni, itomi Cis, ijyininkamirinkaiti Benjamín. Iri pinkathariwintakiriri okaatzi 40 osarintsi. ²²Iro kantacha Pawa jaapithatairi ipinkathariminto Saúl-ni, ipoyaataanaari David-ni. Tima iri David-ni ikinkithatakotaki pairani Pawa, ikantzi:

Jinimotakina noñaakiri David, itomi Isaí,

Iriitaki matironi jantiro nokowiri naaka.

²³Ikanta itzimaki Jesús, icharinimirinkatakari David-ni. Iriitaki ikajyaakaakiri Pawa jotyaantiri jowawisaakoyitai aakaiti Israel-mirinkaiti. ²⁴Tikiraata impokiita Jesús, ikinkithatakotsitakari Juan-ni, ikantaki: ‘Ontzimatyii pimpiyashiriyitai, powiinkaawintaiyaari Pawa’. ²⁵Ikanta Juan-ni jimonkaatzimatakiro jantawaitani, ikantanaki: ‘¿Piñaajaantakima naakataki jirika? Tii naaka. Aña aatsikitaki nopinkathapirotsitakari naaka, tii okantaajaitzi inkimitakaantina jimpiratani onkantya nonothopaitsitanyaariri i-zapato-ti’.

²⁶¡Iyikiiti! ¡Abraham-mirinkaiti! ¡maawoni iirokaiti ikaatzi pinkathatairiri Pawa! Aakatajaantaki jotyaantayiitakai jiroka Ñaantsi awisakoyitantiyaari. ²⁷Tima ikaatzi nampitawori Jerusalén-ki iijatzi ijiwaripaini, tii jiyotaiyawakirini Jesús, jiyakawintaiyakirini. Kaari jiyotantaajaitawakawo, jimonkaatatziro josankinatakoyitakiriri Kamantantaniriiti, okantawita japiipiintawitakawo jiñaanatapiintakiro japatotapiintaiyani kitijiyiriki jimakoryaantaitari. ²⁸Ipoña ikowakotakiri Pilato intsitokakaantiri Jesús, okantawitaka tikaatsi inkinakaashitapaintya irirori. ²⁹Okanta jimonkaatakiro jantayitakiro okaatzi josankinatakoitakiriri pairani, jowatzikaryaakotakiri ipaikakoitakiri, ikitaitakiri. ³⁰Iro kantacha Pawa jowiriintairi. ³¹Ari jitanakawo Jesús joñaagapanaatari ikaatzi tsipatarakiri pairani ipoñaantakari Galilea-ki irojatzi Jerusalén-ki. Ojyiki okaatzi kitijiyiri joñaagapanaatari. Iriitajaantaki kinkithatakoyitairiri iroñaaka tsikarikapaini isaikayitzi atziri. ³²Irijatziita nokinkithatakotzimiri iroñaaka iirokaiti, nokinkithatakotzimiro Kamiithari Ñaantsi okantakota ikajyaakaakiniriri Pawa achariniiti. ³³Ari jimonkaatakiro Pawa okaatzi ikajyaakaakiniriri, tima jowiriintairi Jesús joñaagayitairi aakaiti, tima ichariniiti anaiyatziini. Irootaki osankinatakotachari Salmo-ki, okantzi:

Notomi nowimi iiroka.

Naakataki piwaapatitanaa iroñaaka.[¶]

³⁴Aritaki ikinkithatakotsitakari Pawa jowiriintairi Jesús, iiro oshitziwaitanta iwatha. Ikantaki jiñaawaitaki:

Ari nimonkaatainiri David-ni okaatajaantzi nokajyaakaakiniriri.

³⁵Tzimatsi pashini Salmo okoñaatakopirotzzi jiroka, okantzi:

Iiro pishnitziri oshitziwaiti iwatha pitasorintsiti.

³⁶Imapiro, kaari David-ni onkinkithatakoti jaka, tima jañaakaapaintziri Pawa jirika David-ni, ipoña jimakoryaaki, itsipataari ichariniiti ikitayitaa, ari oshitzitairi iwatha. ³⁷Irooma iwatha jirika jowiriintairi Pawa, tii jiñiuro oshitziwaiti iwatha irirori. ³⁸Iyikiiti, ontzimatyii piyoyitai iirokaiti, iri nokinkithatakotzi Jesús, tima iri matairori ipiyakotaimiro piyaaripironka. ³⁹Iikirorika paakowintatyiiyaawo Ikantakaantani Moisés-ni, iiro ipiyakoitzimiro piyaaripironka. Irooma aririka pinkimisananairi Jesús, ari impiyakotaimiro irirori. ⁴⁰Paamaakowintaiya iirokaiti, pipishitaawokari josankinatakotakiri Kamantantaniriiti, ikantaki:

⁴¹Pinkimaiyini manintzirori tyaryoori,

Ari piyokitziitapainti, irojatzi pimpiyantatyaari.

Tima ontzimawitaya paata oitya nantzimotaimiri,

Iirozimaita pikimisantziro, intzimawitaya ooñaawontimironi”.

⁴²Ikanta ishitowimatanaí Pablo japatotapiintaita, ikowakotaiyakirini kaari iyyininkata, ikantziri: “Pimpiyai pashiniki kitiijyiri jimakoryaantaitari, papiitiro pinkinkithatakainawo jiroka ñaantsi”.

⁴³Ikanta jiyaataiyaini Judá-mirinkaiti iijatzi kaari iyyininkata japatotaiyani, tzimatsi oiyiki oyaatanakiriri Pablo itsipatakari Bernabé. Ari ikaminaathayitakiri onkantya joisokirotantyaawori inishironkayitairi Pawa.

⁴⁴Okanta ariitaa pashini kitiijyiri jimakoryaantapiintaitari, ipiyotaiyakani oiyiki atziri ikimisantziro iñaani Pawa. ⁴⁵Iro kantacha jiñaakiri Judá-mirinkaiti ipiyotaiyapaakani atziririiti, ikisashiritaiyanakani, jitanakawo jimaamaniwaitanakiri Pablo, ithainkimawaitanakiri. ⁴⁶Tii ithaawanaki Pablo itsipatakari Bernabé, ikantakiri irirori: “Iro kamiithawitachari nitawakimi nonkamantayitimiromi iirokaiti iñaani Pawa, tima Judá-mirinka pinayitzi. Irooma pimanintaiyakironi, iiro piñiuro jañaashiritakaitaimi. Irootaki nonkinkithatakantaayariri kaari ajyininkata. ⁴⁷Tima ari okanta jotyaaantakina Nowinkathariti, ikantakina:

Iiroka nowaki pinkitiijyiinkatakotiri kaari pijyininkata,

Ari onkantya pinkinkithatakotantaiyaanariri awisakotaantsi.

¶ 13.33 Kantakotachari jaka “Salmo”, irojatzi ikantayiitsitari iijatzi “Salmo 2”. Tima pampithagaantsi inayitatzi ikantaiziri Salmo. Oiyiki okaatzzi, iro josankinaitakiri pairani.

Pothotyiiro maawoni kipatsi”.

⁴⁸Ikanta ikimaiyawakini kaari ijyininkawita, ikimoshiritaiyanakini, ikantaiyanakini: “Owa okamiithatataitzi iñaani Pinkathari”. Tima ithonka ikimisantaiyanakini ikaatzi jiyoshiitaitakiri jañaashiriyitai. ⁴⁹Ithonka ikinkithatakoitanakiro iñaani Awinkathariti nampitsipainiki. ⁵⁰Iro kantacha Judá-mirinkaiti, ikinkithawaitakaaki ñaapiroriiti jiwatakaantatsiri nampitsiki, tsinaniiti pinkathataawo, tsipatapiintawitakariri Judá-mirinkaiti japatotaiyani, jashiminthatakaanakari impatzimaminthatiri Pablo itsipatakari Bernabé, jomishitowairi inampitsitiki. ⁵¹Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé jotikanairo iipatsikiiti jiyoyiantyaari tii ikimisantaitziri Pawa janta. Ari jawisaiyanakini pashiniki nampitsi Iconio-ki. ⁵²Iro kantacha kimoshiri ikantaiyakani jiyotaaniiti, inampishiripirowaitantanakari Tasorintsinkan tsi.

Jiyaataki Pablo itsipatakari Bernabé Iconio-ki

14 ¹Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé, ityagaiyakini japatotapiintaiyani Judá-mirinka janta Iconio-ki. Ikinkithatakaapaakiri, ari ikimisantaiyanakini ojyiki Judá-mirinkaiti ipoña kaari ijyininkata. ²Iro kantzimaitacha, tzimayitatsi kisoshiriri Judá-mirinka, ikaminaakiri kaari ijyininkata imaamanitiri kimisantakaantapaintsiri. ³Irootaki, isaikantapaakari osamani janta. Iikiro ikinkithatakotanakitziiri Awinkathariti tii ithaawaiyini. Itasonkawintayitakiri, ari okanta jiyoyiitantari imapirotatya ikinkithatakotziro inishironka Awinkathariti. ⁴Iro kantacha jimaamanitawakaanaka ikaatzi nampitawori janta. Tzimatsi aapatziyanakariri Judá-mirinkaiti, tzimatsi pashinipaini aapatziyanakariri Otyaantapiroriiti. ⁵Ipoñaashitaka Judá-mirinkaiti itsipayitakari kaari ijyininkata, ikinkithawaitakaakiri jiwariiti jowasankitaawaitiri imoña intsitokakaantantyaariri mapi. ⁶Iro kantacha iriroriiti, jiyotaki okaatzi jantaitiri, shiyaka ikinaiyanakini Listra-ki jawisaki iroatzi Derbe-ki, irootaki nampitsiiti saikatsiri janta Licaonia-ki. Ipoña jiyaayitanaki iijatzi pashiniki nampitsi okaatzi tzimayitatsiri janta. ⁷Ari ikinkithayitakiro iijatzi Kamiithari Ñaantsi janta.

Itsitokawiitakari Pablo Listra-ki

⁸Okanta janta Listra-ki tzimatsi shirampari kisopookiri, tii janiiwainitzi, tima ari ikantatya owakiraa itzimapaaki. Ari isaikaki jirika shirampari, ⁹ikimisantziri Pablo. Ipoñaashitaka Pablo ikimpoyaanakiri shirampari, jiyotakiri owanaa jawintaashiripirowaitaka, kantatsi joshinchagairi. ¹⁰Jiñaanatanakiri shintsini, ikantanakiri: “¡Pinkatziyi, pintampatzikatiro piitzi!” Apathakiro jimitaanaki

shirampari katziyanaka, aniitanai. ¹¹Ikanta jiñaitakiro jantakiri Pablo, ikaimaiyanakini atziriiti iñaaniki Licaonia-jatzi, ikantaiyini: “¡Jaiitzimotakai pawa jojyakari atziriwi!” ¹²Ikimitakaanakiri Bernabé iriimi iwawani iitachari “Júpiter”, iriima Pablo ikimitakaanakiri iriimi iwawani iitachari “Mercurio”, tima iriitaki ñaawaitatsiri. ¹³Ikanta ijyiripiyaariti Júpiter, saikatsiri iyaapapankotiki ipiyotapiintaiyani, jamaki ipirapaini, inchatiyapaini. Itsipayitakariri atziriiti ikowawitaiyani impinkathatiri Otyaantapiroriiti, jowamainiri ipiraiti, intainiri.^r ¹⁴Iro kantacha Bernabé itsipatakari Pablo jiyotaki irirori ikowiri jantaiyirini, isagaanakiro iithaari, josatikantanakari atziriiti, ikaimanaki, ¹⁵ikantzi: “¿Iitama pantantyaawori jiroka? Atziri ninayitatzí naaka, ari nokimitzimi iirokaiti. Irootaki nopokantakariri nonkamantayitaimi powajyaantayitairo pamitashitapiintakariri. Ontzimatyii pinkimisantairi Pawa Kañaanitsiri, witsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, iijatzi maawoni tzimayitantawori. ¹⁶Irijatzi shiniyitakiriri pairani pichariniiti jantapiintayitankawori inintashiyitari iriroriiti. ¹⁷Iro kantzimaitacha tii jimanapithapirotziri iiro jiyotantaajaita añaatsi irirori. Tima iri Pawa nishironkatapiintakairi aakaiti, jowaryiuro inkani, okithokitantayitari awankiripaini, iri payitairori maawoni owayitari, ari okanta akimoshiriyitantari”. ¹⁸Okantawitaka ikantayiwitakariri atziriiti jiroka, oiyiki opomirintsitaka jowajyaantakaantyaariri jowamainiri ipirapaini intainiri.

¹⁹Ari jariitaiyapaakani Judá-mirinka poñainchari Antioquía-ki iijatzi Iconio-ki. Ikaminaayitapaakiri atziriiti. Irootaki itsitokantawitakariri Pablo. Jinoshikanakiri jookakiri nampitsithapiki, jiñaajaantaki aritaki jowamaakiri. ²⁰Ipoña jiyotaaniiti Pablo japatowintapaakari, ari ipiriintanaari iijatzi ipiyanaa nampitsiki. Ikanta okitijiyitamanaki jataki Derbe-ki itsipatanaari Bernabé. ²¹Ikanta ikamantantapaakiro Kamiithari Ñaantsi janta Derbe-ki, ikimisantakaaki oiyiki atziri. Ipoñaashitaka ipiyaawo Litra-ki, Iconio-ki irojatzi Antioquía-ki. ²²Ari ikinkithatakaayitanairi jiyotaaniiti, ikaminaayitanairi onkantya joisokiroyitantaariri jawintaashiritanakari, ikantayitziri: “Ontzimatyii añiuro ankimaatsiwaityaari antyaantaiyaari ipinkathariwintantai Pawa”. ²³Jowanaki antaripiroriiti jiwatirini kimisantzinkariiti japatotapiintaiyani. Ipoña jamanamanaatakowintakariri, itziwintayitakariri, ikantapiintaki: “Nowinkathariti, paamaakowintaiyaari jirikaiti awintaayitanaimiri”.

Piyaa janta Antioquía-ki saikatsiri Siria-ki

²⁴Ipoña ikinapairo Pablo janta Pisidia-ki, irojatzi Panfilia-ki. ²⁵Ikinkithatakaantanaki janta Perge-ki, ipoña jawisanaki

^r 14.13 Kantakotachari jaka “ipirapaini”, iri toro-paini.

irojatzi janta Atalia-ki. ²⁶Ari jotitanaa irojatzi Antioquía-ki, tsika jowaitakiri pairani jiyaatantyaari inkamantantiro inishironkatantai Pawa. Irootaki jimonkaatakiri jantayitakiro. ²⁷Ikanta jariitaa Antioquía-ki, japatoyitapairi kimisantzinkariiti, ikamantapairi okaatzi jantakaayitakiriri Pawa, tsika ikanta Awinkathariti jawintaashiritakaayitaari kaari ijyininkata. ²⁸Ari isaikapairi Pablo itsipatakari Bernabé itsipayitapaari jiyotaaniiti.

Japatoyiita Jerusalén-ki

15 ¹Ipoña jariitaka Antioquía-ki, shirampariiti ipoñaayitakawo Judea-ki, jiyotaantayitapaaki, ikantantapaaki: “Iyikiiti, iirorika pimonkaayitziro Ikantakaantani Moisés-ni, pintomishitaanitaiya, iiro pawisakoshiriyitai”. ²Ikanta Pablo itsipatakari Bernabé owanaa jiñaanaminthatakiri jirikaiti ariitapainchari. Irootaki ikowayitantakari jotyaantaitiri Pablo, Bernabé ipoña pashinipaini, jiyaati Jerusalén-ki jiñiiri Otyaantapiroriiti ipoña antaripiroriiti, inkinkithawaitakotiro kantainchari. ³Ipoña jotyaantakiri ikinanaki Fenicia-ki irojatzi Samaria-ki, ikamantantayitanaki tsika ikantayitaa ikimisantayitai kaari ijyininkata. Ikimoshiritaiyanakini iyikiiti ikimawaki. ⁴Ipoña jariitaiyakani Jerusalén-ki. Kamiitha jaawakiri kimisantzinkariiti, Otyaantapiroriiti ipoña antaripiroriiti. Ikamantapaakiri jantakaayitakiriri Pawa. ⁵Iro kantacha kiyopayipaini Fariseo kimisantaatsiri, ikatziyanaka iriroriiti, ikantanaki: “Ikaatzi kimisantayitaatsiri kaari ajyininkata, okowapirotatya jimonkaayitairo Ikantakaantani Moisés-ni, intomishitaanitaiya”.

⁶Ari japatotaiyakani Otyaantapiroriiti itsipayitakari antaripiroriiti jiñaanatakotziro tsika okantakota jiroka. ⁷Ikanta osamanitaki jiñaanatawakaawintakawo, ikatziyanaka Pedro, ikantanaki: “Iyikiiti, pinkinkishiritaiyironi iirokaiti tzimatsi jantzimoyitakairi Pawa pairani. Jotyaantakina naaka nokinkithatakaayitairi Kamiithari Ñaantsi kaari ajyininkata, ari okanta ikimisantantayitaari iriroriiti. ⁸Tima Pawa jiyotziri ishiriki, ari joñaagayitairo ikowi irirori inampishiritantayaari Tasorintsinkantsi kaari ajyininkata ikimitaayitakai pairani aakaiti. ⁹Tima jaapatziyayitaari Pawa jirikaiti ikimitakai iijatzi aakaiti, joitintashiriyitairi jawintaashiritaari. ¹⁰¿Kamiithatatsima piñaantawaityaari Pawa? ¿Iitama piñaatinatakaantyaariri jiyotaani? Tima pishintsiwintawaitakiri jimonkaatiro kaari aawiyajaitzi aakaiti, kaari jaawiyajaitzi achariniiti. ¹¹Irootaki inishironka Awinkathariti Jesús owawisaakoshiriyitairi aakaiti. Ari inkimitsitaiyaari iijatzi iriroriiti”.

¹²Ari jimairitaiyanakini maawoni, ikimisantanakiri Bernabé itsipatakari Pablo ikinkithatakotziro jantakaayitakiriri Pawa pashinijatziki atziriiti, itasonkawintakaayitakiri. ¹³Ikanta ithonkakiro

ikamantantaki, ikantanaki Jacobo: “Iyikiiti, pinkimisantawakina:

¹⁴Ikamantakairo Simón tsika ikanta Pawa jitantanakawori jiyoshiiyitaki pashinijatzí atziríiti, inkimisantantaiyaariri, impairyayaitairi. ¹⁵Ari imonkaatari josankinatakotakiri pairani Kamantantaniriiti, ikantaki:

¹⁶Aririka onkaatapaaki jiroka, ari nompiyi.

Nowatziyairo ipanko David tyagaintsiri.

Nompinkatharitakairi incharinityaari inkimitaiyaari ikanta irirori nopinkatharitakaakiri.

¹⁷Jaminaminatana pashinijatzí atziri, inkantayitaina:

‘Nowinkathariti’,

Ari onkantya nashitantaiyaariri kaari pijyininkata, impairyayaitaina.

¹⁸Ari ikantaki jiñaawaitaki Awinkathariti, oñaagantzirori

ikinkishiritsitakari owakiraini jitantanakawori.

¹⁹Irootaki nonkantantyaari naaka, iiro okantzi añaakaawaitiri kaari

ajyininkata ikaatzí kimisantayitairiri Pawa. ²⁰Apa otyaantiniri

osankinarintsi ashintsiwintiri iiro jowayitantari wathatsi

jashitakaayitariri iwawaniwaitashitari, iiro jimayimpiriwaiyitanta, iiro

jowakoyitantawo iriraani piratsipaini. ²¹Tima irooyitaki josankinari

Moisés-ni ikinkithatakotapiintaitziri tsikarikapaini japatotapiinta Judá-

mirinka kitijyiriki jimakoryaantaitari. Irootaki jitanakari pairani.

Irootaki jowajyaantantyaawori jirokapaini iiro ikantzimoshiritakaantari ajyininkapaini”.

²²Ikanta Otyaantapiroriiti itsipatakari antaripiroriiti,

kimisantzinkariiti, jowaki jotyaantiri Antioquía-ki intsipatyaari Pablo

ijatzí Bernabé. Jirika ikaatzí jowakiri: Judas jítaitziri ijatzí Barsabás,

ipoñaapaaka Silas. Iriiyitaki jiwatakaayitirini iyikiiti janta. ²³Iriiyitaki

aanakironi osankinarintsi. Jiroka okantzi osankinata: “Iyikiiti, naakaiti

Otyaantapiroriiti, antaripiroriiti. Niwithataiyimini iirokaiti kaari

nojyininkamirinkata nampiyitawori Antioquía, Siria, ipoña Cilicia-ki.

²⁴Niyotaiyakini tzimatsi poñaayitanainchari jaka, iri oñaashirinkakimiri

janta, ikowi pimonkaayitairo Ikantakaantaitani, pintomishitaanitaiya.

Kaari notyaantani naakaiti. ²⁵Irootaki nokinkithawaitantari jaka, nowaki

akaataiyirini, jiyaatantyaari jiñiimi intsipatanatyaari itakokitani Pablo

intsipatanatyaari Bernabé. ²⁶Iriiyitaki atsipiwintakariri Awinkathariti

Jesucristo. ²⁷Jirika notyaantakimiri iroñaaka: Judas intsipatakari

Silas. Iriitaki kinkithawaitakaapaakimini janta inkamantapaakimiro

maawoni jiroka. ²⁸Tii okantzi noñaakaawaitimi iirokaiti, tima

iro kamiithatzimotakiriri Tasorintsinkantsi, ijatzí naakaiti. Apa

pimayitanairo kowajaantachari. Jiroka: ²⁹Iiro powayitari wathatsi

jashitakaitariri iwawanitashiitari. Iiro powakoyitawo iriraani piratsi. Iiro

pimayimpiriwaitzi. Aririka pimonkaayitanakiro jiroka, kamiithataki. Ari

okaatzí”.

³⁰Ikanta jotyaaantaitakiri, jataki Antioquía-ki. Ari japatotapaakiri kimisantzinkariiti, ipapaakiri osankinarintsi. ³¹Ikanta jiñaanatawakiro, ikimoshiripirotaiyanakini. ³²Tima kamantantaniri jinayitzi Judas ipoña Silas, ithaamintakaapaakari iyikiiti joisokirotyaari Pawa, ikinkithawaitakaapaakiri. ³³Okanta osamanitaki isaikimowaitakiri kamiitha, jotyaaantairi ipoñaakawo pairani. ³⁴Iro kantacha Silas okamiithatzimotakiri irirori isaikanaki. ³⁵Iijatzi Pablo itsipatakari Bernabé irojatzi isaikanaki iriroriiti Antioquía-ki, itsipayitakari ojiyki pashinipaini, iikiro jiyotaantanakitzi, ikamantantziro iñaani Awinkathariti.

Jookawintairi Pablo jirika Bernabé, japiitakiro jiyaatzi ikinkithatzi

³⁶Ikanta osamanitaki, ikantairi Pablo jirika Bernabé: “Thami apiitiro ariityaari inampiitiki iyikiiti tsika akamantantakiro iñaani Awinkathariti. Aminairi tsika ikantayitaka”. ³⁷Ari ikowawitaka Bernabé jaanakirimi Juan, jiitaitziri iijatzi Marcos. ³⁸Iro kantacha tii inimotziri Pablo jaanairi, tima Marcos jookawintakiri pairani Panfilia-ki, tii jothotyiiro intsipatyaari ikinayitaki ikinkithatakaantzi. ³⁹Ari jiñaanaminthatawakaiyakani. Aripaiti jookawintawakaanaka. Jaanakiri Bernabé jirika Marcos, otitanaka ikinanaki Chipre-ki. ⁴⁰Iriima Pablo, jaanakiri Silas. Ipoña jamanamanaatakotawakari iyikiiti, ikantaiyini: “Nowinkathariti, nawintaimi iiroka, aritaki pinishironkatakiri jirika”. Ari jiyaataiyanakini. ⁴¹Ikanta ikinanaki Siria-ki, Cilicia-ki, jominthashiritakaayitaari ikaatzi kimisantayitaatsiri.

Timoteo itsipatari Pablo iijatzi Silas

16 ¹Ikanta jariitaka Pablo janta Derbe-ki itsipatakari Silas irojatzi jariitantakari Listra-ki. Ari jiñaaki jiyotaani Awinkathariti jiita Timoteo, otomi Judá-mirinka kimisantatsiri, Grecia-paantiri jinatzi iwaapatitari. ²Ikanta jirika Timoteo kamiitha ikinkithatakotaiyirini kimisantzinkariiti nampitawori Listra-ki iijatzi Iconio-ki. ³Ari ikowakiri Pablo intsipatyaari Timoteo. Iro kantacha jitawakari itomishitaanitakiri iiro ikisawaitanta Judá-mirinkaiti nampitawori janta, tima jiyotaiyini maawoni Grecia-paantiri jinatzi iwaapatitari Timoteo. ⁴Ikanta ikinayitanaki nampitsiitiki, ikamantayitanakiri kimisantzinkariiti jimonkaayitairo josankinatakiri pairani Otyaantapiroriiti itsipatakari antaripiroriiti janta Jerusalén-ki. ⁵Ari okanta ityaaryooyitantanakari kimisantzinkariiti jawintaayitanaka, iikiro jiyaatanakitzi kitiijyiriki ijyikipirotanaki.

Jomishimpiyaakiri Pablo Macedonia-jatzi

⁶Ikanta Pablo joshinampitanakiro Frigia iijatzi Galacia, tima tii ishinitairi Tasorintsinkantsi inkinkithatakaanti janta Asia-ki. ⁷Irojatzi

jariitantakari Misia-ki. Ari ikinkishiriwitakari jiyaatiro Bitinia-ki, iro kantacha tii ishinitairi Itasorinka Jesús. ⁸Awisanaki janta Misia-ki, oirinkaiyapaakani nampitsiki Troas. ⁹Ari janta imishiwaitakiri Pablo tsiniripaitiki, imishitaki Macedonia-jatzi, ikantziri: “Pariitina nonampiki, pinishironkayitaina naakaiti”. ¹⁰Ikanta imishiwaitakiri Pablo, ari niwitsikaiyanakani niyaataiyini Macedonia-ki, tima niyotanaki iri Pawa kaimashiritakinari janta nonkinkithatakotiro Kamiithari Ñaantsi.

Jomontyaitakiri Filipos-ki

¹¹Ari notitaiyanakani Troas-ki, apatziro nowanakiro niyaatiro Samotracia-ki. Okanta okitijiyitamanaki irojatzji naatakotantapaakari nampitsiki Neápolis. ¹²Opoña nawisanaki irojatzji Filipos-ki, jinampiyitawo poñaayitainchari Roma-ki, otzinkami nampitsi inatzi janta Macedonia-ki. Ari nosaikawaitapaakiri janta. ¹³Okanta kitijiyiri jimakoryaantapiintari Judá-mirinkaiti, niyaataki jiñaathapiyaaki, tima nokinkishiritaiyakani ari jamanamanaatapiintaiyani. Ari noñaapaaki tsinani apatotaiyakani, nosaikaiyapaakini nokinkithatakotziniro Kamiithari Ñaantsi. ¹⁴Okanta tsinani apatotaichari oita Lidia, opoñaawo iroori nampitsiki Tiatira. Opoki iyompariwaita manthakintsi pitzirishimawoyitatsiri. Timá opinkathatapiintakiri Pawa jiroka tsinani, okimaminthatakiri ikinkithatzji Pablo, jiminthashiritakaanakawo Awinkathariti. ¹⁵Owiinkaataka, otsipatakari ikaatzji saikapankotzirori. Ipoñaashita okantaiyanakinani: “Piyotzirika irokaiti notyaaryoowintairi Awinkathariti, pimpokaiyini pimayi nopankoki”. Ari nimataiyakironi, tima irootaki shintsiwintakinari.

¹⁶Opoñaashitaka apaani kitijiyiri, niyaataiyini namanamanaatya, notonkiyotaka mainawo ompirataawo. Piyarishiritatsiri, jiyotakaayitziro iitarika awijiyimotirini atziri. Irootaki ipinaitantariri oiyiki ompiratawori. ¹⁷Jiroka mainawo itanakawo oyaatanakiri Pablo, oyaataiyanakinani iijatzji naakaiti, okantzi okaimi: “¡Jirika shirampariiti jompiratani jinatzji Pawa Jinokijatzji, iriitaki kamantimironi pawisakoshiritantaiyaari!” ¹⁸Ari okantapiintatya jiroka kitijiyiriki, irojatzji owatsimashiritantakariri Pablo, ipithokashitanakawo, jiñaanatanakiri piyari aagashiritakirori, ikantziri: “Piyaapithatairo mainawo, iri Jesucristo matakaimironi nopairyaakiri”. Apathakiro ikantanaka piyari jiyaapithatairo.

¹⁹Ikanta jiñaakiro ompiratawori, jiyotanaki iiro jaantaawo oiyiki kiriiki. Joirikakiri Pablo itsipataakiri Silas, jaanakiri jiwariitiki, irojatzji janta ipiyowintantapiintaita. ²⁰Ikantapaakiri pinkathariiti aminakotantaniri: “Jirikaiti Judá-mirinka jinatzji. Ichapishiryaayitakiri atziriiti jaka anampiki, ²¹jiyotayitakiri kaari ashiniyitzji jantaitiro, tima aakaiti ijyininkamirinkaiti Roma-jatzji”. ²²Ari ipithokashitaitanakari Pablo itsipatakari Silas, ikantaki pinkathariiti aminakotantaniri:

“Paatonkoryaayitiri, pimpajawaitiri”. ²³ Aritaki ipajawaitakiri oiyiki, jomontyaakaantakiri. Ikantanaki: “Paamaakowintapirotyaari”. ²⁴ Ikimaki aamaakowintantaniri ikantaitakiri, jomontyaapirotakiri inthomainta, jawitsinaakiitankari inchakota.

²⁵ Okanta niyankiiti tsiniripaiti, jamanamanaata ipoña ipampithagayini Pablo itsipatakari Silas, kimaiyatsini pashini omontyaari. ²⁶ Omapokashitanaka ontziñaanaka, iiwokapaakiro jomontyaitakiri. Apathakiro ashitaryaayitanaka ashitakowontsi, ishiryakowaitashitanaka omontyaari ithatakowiitankari ashirotha. ²⁷ Ipoña ikakitanki aamaakowintantaniri, jiñaatziro ashitaryaaka jomontyaawiitakari, ari jinoshikanakiro jowathaaminto ikowi josataiya, jiñaajaantaki shiyayitaka omontyaariiti. ²⁸ Iro kantacha Pablo ikaimotanakiri, ikantziri: “¡Iiro powashironkaawaitashita, iinitatsi nosaikaiyini maawoni jaka!” ²⁹ Ipoñaashitaka jirika aamaakowintantaniri ikaimakaantaki ootamintotsi, ishiyapirotanakitya ityaapaaki, okawaitanaka ithaawanaki, jotzirowashitapaakari Pablo itsipatakari Silas. ³⁰ Ipoña jomishitowanakiri, josampitakiri, ikantziri: “Pinkathari, ¿litama nantiri naaka nawisakoshiritantiaari?” ³¹ Ikantanakiri irirori: “Pinkimisantairi Pinkathari Jesús, aritaki pawisakoshiritai iiroka iijatzi ikaatzi saikapankotzimiri”. ³² Ikinkithatakotankiniri tsika ikantakota Awinkathariti iijatzi ikaatzi saikapankotakiriri. ³³ Ipoñaashitaka iinta oniyankiititzi tsiniriri jirika aamaakotantaniri ikiwanakiniri jaawiyaitakiri ipajaitakiri. Ipoña jowiinkaayitaka jirika itsipatakari iyyininkamirinkatari. ³⁴ Ari jaanakiri ipankoki, ipapaakiri jowanawo. Kimoshiri ikantanaka jirika ikimisantairi Pawa itsipayitaari ikaatzi saikapankotakiriri.

³⁵ Okanta okitiijyitamanai, jirikaiti pinkathari aminakotantaniri ikaimakaantakiri kimpoyaakotani, ikantakiri: “Pomishitowakaantairi jirikaiti”. ³⁶ Ikanta aamaakotantaniri, ikantakiri Pablo: “Ikantakaantakina pinkathari nomishitowayitaimi. Kantatsi iroñaaka piyaayitai kamiitha”. ³⁷ Iro kantacha Pablo ikantanaki irirori: “Josankinatakotakaantani Roma-jatzi ninatzi naaka, iro kantacha ipajawaitakina japatotapiintaita, tii jaminawakiro tzimatsirika nokinakaashitani. Jomontyaakaantakina. ¿Iroñaakama ikowi jimanakaina jomishitowayitaina? ¡Tii nokowiro! Pinkantiri impokanaki irirori jomishitowayitaina”. ³⁸ Ikanta jirika aamaakotantaniri, ikamantakiri pinkathari. Ikimawaki josankinatakotani jinatzi Roma-jatzi, antawoiti ithaawaiyanakini. ³⁹ Jatanaki pinkathariiti, ikantapaakiri Pablo itsipatakari Silas: “Pimpiyakotina nowasankitaakaantawaitakimi”. Ari jomishitowakaantairi, ikantawairi: “Piyaataiyaami”. ⁴⁰ Ari jiyaataiyaini opankoki Lidia. Ikinkithatakaayitanairi kimisantzinkariiti, ithaamintashiritakaayitanairi, jataiyaini.

Imaamaniitantaki Tesalónica-ki

17 ¹Ikanta jariitantayita Pablo itsipatakari Silas ikinayitanaki Anfópolis-ki, Apolonia-ki irojatzi jariitantakari Tesalónica-ki, otzimi janta japatotapiintaiyani Judá-mirinkaiti. ²Tima iro jamitapiintakari Pablo aririka jariitya pashiniki nampitsi, ityaapiintzi tsikarika japatotapiinta Judá-mirinkaiti, ikinkithatzi. Irootaki jimatapaakiri iroñaaka. Ipoña japiitairo pashiniki kitiijyiri jimakoryaantaitari, japiitairo iijatzi. Ari jiñaanaminthatapiintakiri Judá-mirinka. ³Jookoyitatziiiniri Osankinarintsipirori tsika ikinkithatakota Cristo inkamimotanti, impoñaashitaiya jañagai iijatzi. Ikantayitziri: “Jirika Jesús nokinkithatakotakimiri, iriitaki Cristo”. ⁴Ari ikimisantanaki tsika ikaatzzi Judá-mirinka, itsipatanakari Pablo iijatzi Silas. Ikimisantaiyanakini iijatzi ojyiki Grecia-paantiri pinkathatasorintsitaniri, ari okimitsitakari iijatzi pinkathataawo tsinaniiti. ⁵Iro kantacha Judá-mirinkaiti kaari kimisantatsini, tii inimoshiritanakiri. Japatotaki kaaripiroshiririiti. Jotyaantakiri imaamanitanti nampitsiki. Imaamanipankotakiri iijatzi Jasón, jaminaminatziri Pablo itsipatakari Silas. ⁶Tii jiñaashitari janta, jinoshikanakiri Jasón itsipataanakiri pashini kimisantzinkariiti, jaanakiri isaiki jiwatakaantzirori nampitsi, ikantaiyapaakini: “¡Tzimatsi shirampariiti ochapishiryaantaintsiri nampitsiitiki, pokaki iroñaaka jaka. ⁷Jirika Jasón oosaikawakiriri ipankoki! Ithainkayitakiro jirikaiti ikantakaantani pinkatharitatsiri Roma-ki, ikantaiyakini: ‘Tzimatsi pashini pinkathari, jiita Jesús’ ”. ⁸Ikanta ikimaiyawakironi jiroka, tii inimotaiyanakirini atziriiti iijatzi jiwariiti. ⁹Ikowakoitakiri Jasón impinawintya itsipayitakari pashinipaini, ari onkantya impakaantaiyaariri.

Jataki Pablo itsipatanaari Silas Berea-ki

¹⁰Ikanta kimisantzinkariiti, jotyaantairi tsiniripaiti Pablo itsipatanaari Silas, jiyaatai Berea-ki. Ikanta jariitaiyakani janta, jataiyakini japatotapiintaiyani Judá-mirinka. ¹¹Jirikaiti Judá-mirinka, nishironkatantaniri jinaiyatziini tii ikimitari Tesalónica-jatzi, kamiitha ikimisantawakiro ñaantsi. Jaakowintanakawo kitiijyiriki jiñaanatanakiro Osankinarintsipirori jiñaantyaawori imapirotatyaarika ikamantaitziriri. ¹²Ojyiki Judá-mirinkaiti kimisantanaintsiri, ari ikimitsitakari iijatzi Grecia-paantiri pinkathataari, iijatzi tsinaniiti. ¹³Iro kantacha Judá-mirinkaiti nampitawori Tesalónica-ki, ikimakotakiri ikinkithatakaantatzi Pablo janta Berea-ki, pokaiyanakini, imaamaniminthawaitapaakiri atziriiti. ¹⁴Iro kantacha kimisantzinkariiti jaanakiri Pablo inkaarithapiyaaki. Iriima Silas itsipatakari Timoteo ari isaikanaki irirori. ¹⁵Ipoña jawisakagaitanakiri Pablo irojatzi jariitantakari Atenas-

ki. Ikanta ipiyaiyaani Berea-ki, ikantapairi Silas itsipatakari Timoteo: “Ikaimakaantaimi Pablo, piyaatai thaankipiroini”.

Isaiki Pablo Atenas-ki

¹⁶Ikanta Pablo joyaawintari Atenas-ki Silas itsipatakari Timoteo, oiyiki oñaashirinkakiri jiñaayitziri Atenas-jatzi jamanamanaatari oiyakaantsipaini.^s ¹⁷Irootaki ikinkithawaitakaantakariri Judá-mirinkaiti, iijatzi pashinipaini pinkathatasorintsitaniri janta japatotapiintaiyani. Oiyiki ikinkithawaitakaapiintaki iijatzi kitiiyiriki tsikarika ipiyotapiintaiyani atziriiti janta nampitsiki. ¹⁸Jiñaanaminthayitziri iijatzi yotaniiriiti janta nampitsiki. Tzimatsi kantayitatsiri: “¿Iitamachiitaka ikinkithatakotziri jirika kiñaaniri?” Ikantaiyini pashini: “Kimitaka ikinkithatakotatziiri pashinitatsiri pawa”. Iro ikantayitantakari tima Pablo ikamantantatziiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikantakota Jesús, jañaantaari iijatzi.^t ¹⁹Ipoña jomiyaanakiri otzishiki iitachari “Areópago”, tsika japatotapiintaiyani. Josampitakiri: “Incha pinkinkithatakotinawo owakiraatatsiri piyotaantziri jaka nonampiki. ²⁰Tima pikinkithatakotakinawo kaari nokimapiintzi. Nokowaiyini niyoti iita kantakotachari”. ²¹(Tima okaatzi itzimawintziri Atenas-jatziiti itsipatakari ariitzinkariiti janta, ikimisantayitziro owakiraatatsiri ñaantsi, jowawisaimaityaawo.)

²²Ikatziyanaka Pablo ipiyowintaitakari, ikantanaki: “Atenas-jatziiti, noñaakimi naaka, tzimatsi oiyiki piwawaniyitari, pamanamanaatashitapiintari. ²³Nokinayitzi pinampiki, noñaayitakiro pitaapiriminto. Tzimatsi apaani osankinataka, okantzi: ‘PAWA KAARI JIYOYIITZI’. Irijatzita nokinkithatakotzimiri naaka. ²⁴Iri witsikakirori kipatsi maawoni tzimantayitawori, irijatzi Pinkathariwintzirori inkiti iijatzi kipatsi. Tii isaikantawo tasorintsipanko jiwitsikani atziriiti. ²⁵Tii ikowiro irirori jiwitsikaitiniri tsikarika oitya. Tima iriitaki añaakaayitairi maawoni aakaiti, irijatzi añiinkatakaayitairi, ipayitairo maawoni tsikarika oitarika. ²⁶Iriitaki witsikakiriri itawori shirampari, jojiñaakiri, itzimpookakiri inampitanyawori maawoni kipatsiki. Ikinkishiritsitaka tsika onkaati osamaniti jinampitaiyaawo tsikarikapaini. ²⁷Iro jantantakawori jiroka, onkantya jaminaminaitanyariri. Kimiwaitaka ipampipampiwaitatyimi jaminaminaitziri. Ari jiñiiri.

^s 17.16 Jiroka nampitsi Atenas otzinkami inatzi nampitsi, ari jinampitawori oiyiki yotaniiriiti Grecia-jatzi. ^t 17.18 Jiitaitziri jaka “yotaniiriiti”, iriyyitaki kimisantzirori jiyotaantziri iitachari “Epicuro”, ikantzi: “Iro kowapirotachari ankimoshiriwaiti”. Tzimatsi iijatzi pashini jiitaitziri jaka “yotaniiriiti”, jiita “Stoa-jatziiti”. Ikimisantayironi iriroriiti okaatzi jiyotaantziri pairani iitachari “Zenón”, ikantaki: “Ontzimatyii añaakopirotanitya”. Iro jiitaitantariri “Stoa-jatziiti”, tima japatotapiintaiyani jiitaitziro iñaaniki iriroriiti “Stoa”, owaankiityaani inatzi, pothopooki ikantayitziro.

Tima tii intaina isaiki Pawa ari itsipayitai maawoni aakaiti. ²⁸Iriitaki añaakaayitairi iroñaaka, jyiawatakaayitai, iri tzimakaayitairi. Irojatziki ikantsitakari pijyininkaiti iiroka, kinkitharyaantzi, ikantaki: ‘Jashiyitai Pawa’. ²⁹Tima jashiyitai Pawa, tii okantzi ankinkishiritakowaityaari ikimitatyaari ojoyakaantsi jiwitsikani atziriiti, jiwitsikayitziri oro, kiriiki, mapi. ³⁰Tima pairani ojoyiki jamawitakiro Pawa okaatzi jantashiwaitakari imasontzinkakiini. Iro kantacha ikantayitairi maawoni tsikarika inampiyitawo, ikantairi: ‘Powajyaantairo kaaripirori pamitashiyitairi’. ³¹Tima Pawa jiyoshiitaki apaani shirampari, iriitaki jotyaantairi jaminakoyitairo okaatzi antayitakiri. Aritaki jiyotajaantakiro irirori Pawa tsikapaitirika jimatairo. Tima joñaagantakiri shirampari jowiriintairi ikamawitaka”.

³²Ikanta ikimawaki ikinkithatakotakiri kaminkari ipiriintaa, ishirontaminthatanakari. Tzimatsi pashini kantanakiriri: “Ari apiitiro paata nonkimimi pinkinkithatakotiro jiroka”. ³³Jiyaapithatanairi Pablo. ³⁴Iro kantacha joyaatanakiri tsikarika ikaatzi, kimisantai irirori. Jirika ikaatzi kimisantaatsiri: Dionisio, irijatzi apaani tsipawitariri ipiyotapiinta Areópago-ki. Opoñaapaaka tsinani iitachari Dámaris, tzimayitatsi pashini.

Ariitaka Pablo Corinto-ki

18 ¹Ikanta okaatapaaki jiroka, ishitowanaki Pablo Atenas-ki, jataki Corinto-ki. ²Ari jiñaakiri Judá-mirinka iitachari Aquila, Ponto-jatzi jinatziki jirika. Owakiraa jariitaka Aquila itsipatakawo iina Priscila ipoñaakawo Italia-ki, tima pinkathari Claudio ikantakaantakiki janta Roma-ki ishitowayiti maawoni Judá-mirinkaiti. Jataki Pablo jariitairi Aquila. ³Ari isaikapaaki Pablo intsipatyaari. Tima okaatzi jantawaititakari jirika, ishirikayitziro tontamawotatsiri manthakintsi, ipankoitawo. Irojatziki jantawaitsitari pairani Pablo irirori. ⁴Ari ikantapiintatya Pablo jiyaatzi japatotapiintaita kitijiyiriki jimakoryaantaitari, ikinkithatakaantayitaki inkitsirinkantyaariri Judá-mirinkaiti inkimisantakaayitairi, iijatzi Grecia-paantiri.

⁵Ikanta Silas itsipatakari Timoteo ariitayapaakani ipoñagaawo Macedonia-ki. Ari jaakowintanakawo Pablo ikinkithatakaantanki. Ikantakiri Judá-mirinkaiti: “Jirika Jesús, Cristo jinatziki”. ⁶Iro kantacha tii inimotziri Judá-mirinkaiti, ikisaniintanaka, ikawiyawaitanakiri. Ari jotikanairo iithaari Pablo jiyotaitantyaari tii ikimisantayini, ikantanakiri: “Irokayitaki kantashityaawoni pimpiyashitantyaari, tii naaka kantashityaawoni. Iroñaaka nompithokashityaari kaari ajyininkata”. ⁷Shitowanaki japatotapiintaita. Jataki ipankoki atziri iitachari Justo, pinkathatasorintsitaniri jinatziki. Isaikanampitziro irirori japatotapiintayani Judá-mirinkaiti. ⁸Ikanta Crispo, jiwatatsiri

japatotapiinta Judá-mirinka, ikimisananakiri Awinkathariti, ari ikimitaakiro ijatzi ikaatzi saikapankotziriri. Iijatzi ikimitanakari oiyiki Corinto-jatzi, ikimayitakiro ñaantsi, kimisantayitanaki, jowiinkaayitakiri. ⁹Ikanta Pablo, jomishimpiyaakiri Awinkathariti tsiniripaiti, ikantakiri: “Iiro pithaawi. Piyaatakaairo pinkamantantiro ñaantsi jaka, iiro pimairitzi”. ¹⁰“Tima ari notsipatzimi naaka, iiro jowatsinawaitaitzimi jaka, tima tzimatsi oiyiki nashiyitaari naaka jaka nampitsiki”. ¹¹Iro isaikantanakari Pablo Corinto-ki, awisanaki apaani osarintsi niyankitapai pashini. Jiyotaantayitziro iñaani Pawa.

¹²Okanta ijiwatantari Galión janta Acaya-ki, jitanakawo Judá-mirinkaiti imaamanitanakiri Pablo. Ipoña jaanakiri janta jiwariiki. ¹³Ikantapaakiri: “Jirika shirampari ikinakaashitakawo jiyotaayitziro atziriti ipinkathatairi Pawa, ipiyathatakawo ikantakaantaitziri”. ¹⁴Iro jiñaawaitanakimi Pablo, ikantanaki Galión jiñaananakiri Judá-mirinkaiti: “Iroorika pikinkithatakotzi ikinakaashitakari jirika shirampari, itsitokantaki, aritaki nonkimakimi pinkantayitina. ¹⁵Aña pikantawakaawintashitawo piñaawaiminthatashitari, pipairyaaaminthawaitashitari, piitashiwaitari: ‘Ikantakaantaitani’. Piyotaiyironi iirokaiti tsika pinkantiro, tii nomiraawintawaitawo naaka”. ¹⁶Jomishitowaiyakirini. ¹⁷Ikanta Grecia-paantiri, joirikanakiri iitachari Sóstenes, iri jiwatsitacha japatotapiinta Judá-mirinka. Ipajawaitanakiri. Iro kantzimaitachari Galión, tii jimatzimaitawo irirori.

¹⁸Oiyiki kitijiyiri isaikawaitanai Pablo janta Corinto-ki. Ari jiyaatai itsipatanaawo Priscila ijatzi Aquila, jiyaatairo Siria-ki. Ikanta janta Cencrea-ki, tikira jotitanaata, jamiitanakiro iishi, ari jimonkaatziro okaatzi ikantantakiri. ¹⁹Ikanta jariitaka Efeso-ki, jataki Pablo japatotapiintaita, ikinkithatakaayitapaakiri Judá-mirinkaiti. Ari jookanairi Aquila itsipatakawo Priscila. ²⁰Ikowakowitawaari Judá-mirinkaiti osamani isaikanaki, tiimaita ikowi Pablo. ²¹Ikantanairi jiyaatzimatana: “Ontzimatyii nariitaiya Jerusalén-ki joimoshirinkaita. Iriirika Pawa kowatsini, ari nompiyi noñaayitaatimi”. Ipoñaashitaka jotitanaa Pablo, jatai.

Piyaa Pablo Antioquía-ki, ipiyanaawo ijatzi ikinkithatzi

²²Ikanta jariita Cesarea-ki, awisapai Jerusalén-ki jiwithatapaiyaari kimisantzinkariiti. Ipoña jawisanai Antioquía-ki. ²³Ikanta osamanitaki, japiitairo ijatzi jariitantayita nampitsi tzimatsiri janta Galacia-ki ijatzi Frigia-ki, jominthashiritakaayitari jiyotaani.

Ikinkithatzi Apolos janta Efeso-ki

²⁴Okanta janta Efeso-ki, ariitaka Judá-mirinka iitachari Apolos, Alejandría-jatzi jinatzi. Kamiitha ikinkithatzi, jiyotakopirotziro

Osankinarintsipirori. ²⁵Tzimatsi kinkithatakotsitakariri Juan-ni owiinkaatananiri, ikinkithatakoitsitakawo iijatzi okaatzi ikamantantakiri Juan-ni ikantakota Jesús. Ari iwiyaa jiyotakotziro irirori. Iro kantacha, kamiitha ikanta joñaagantawitawo ikinkithatakotziro Jesús. ²⁶Ari ikinkithatakaantapaaki Apolos japatotapiintaita. Ikanta okimakiri Priscila otsipatakari Aquila, jaanakiri Apolos, jiyotaakiri tsika ikantakotajaanta Jesús. ²⁷Ikwaki Apolos jawijiyi Acaya-ki. Ari ipawakiri kimisantzinkariiti Efeso-jatzi apaani osankinarintsi jaapatziyantawatyaariri Acaya-jatzi. Ikanta jariitaka Acaya-ki, ojiyki ithaamintakaapaakari kimisantzinkariiti inishironkayitairi Pawa. ²⁸Jimatatziro Apolos ikitsirinkayitakiri Judá-mirinkaiti, joñaagayitziro Osankinarintsipirori ikinkithatakotziro Cristo, ari okanta jiyotakotantaitakariri Jesús, iriitaki Cristo.

Ariitaa Pablo Efeso-ki

19 ¹Ikanta Apolos isaiki Corinto-ki, anonkanaki Pablo otzishimashiki, ariitaka Efeso-ki. Jiñaapaakiri kimisantawitachari.

²Josampitapaakiri: “¿Inampishiritantakimima Tasorintsinkantsi owakiraa ikimisantakaitakimi?” Ikantaiyanakini iriroriiti: “Tiitya. ¿Oitama kantakotachari jiroka? ¿Iitama ikantaitziri Tasorintsinkantsi?”

³Ari ikantzi Pablo: “¿Iitaka powiinkaawintakariri pikimisantawitaa?” Ikantaiyini iriroriiti: “Iro nowiinkaawinta jiyotaantakiri Juan-ni”.

⁴Ipoña Pablo jiyotaanakiri, ikantayitziro: “Jowiinkaawatziro Juan-ni, oiyakaawintamachiitatya jowajyaantaitiro kaaripirori. Iro kantzimaitacha ikantsitaka Juan-ni: ‘Pinkimisantairi aatsikitaintsiri, iri poyaatapaatyaananani’. Iriitaki Jesucristo ikinkithatakotakiri jaka”.

⁵Ikanta ikimaiyawakini jirikaiti, jowiinkaawintanakari Awinkathariti Jesús, ipairyaayitainiri irirori. ⁶Ipoña Pablo jotzimikapatziiitoyitantakariri jako, ari inampishiritantanakariri iriroriiti Tasorintsinkantsi.

Jiñaawaiyitantanakawo pashiniyitatsiri ñaantsi. Ikamantantayitanakiro ñaantsi jiyotakaayitanairiri Pawa. ⁷Ikaataiyini 12 atziriiiti.

⁸Ipoña jawisaki Pablo japatotapiintaiyani Judá-mirinka, ari ikinkithatakaantapaaki ikaatzi mawa kashiri. Tikaatsi inthaawakaiya, ikowi jiyotakaayitairi atziriiiti tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai.

⁹Iro kantacha tzimatsi tsika ikaatzi kisoshiriwaitatsiri, tii ikowi inkimisantaiyini, ikijyimawaitakiri tsipatanairiri jiiitaitziri “Aatsi”.

Ikanta Pablo, jintainaryaanakari jirikaiti. Ikaminaayitanairi jiyotaaniiti janta iyaapapankotiki jiiitaitziro “Tiranno”. Ari jiyotapiintakiri maawoni kitiiyiriki. ¹⁰Ari ikantapiintanakitya, tzimakotaki apiti osarintsi.

Ikimakoyitairo iñaani Pawa nampiyitawori Asia-ki, Judá-mirinkaiti, Grecia-paantiripaini, maawoni.

¹¹Ojiyki itasonkawintantaki Pablo janta ikantakaakari Pawa.

¹²Matataitacha iijatzi oshinchaantanaki imanthatkipaini Pablo.

Aririka jaayitiro tsikarikapaini, intirotantaityaari mantsiyari, aritaki ishintsitanai. Aritaki onkantaki iijatzi ishintsiyitai piyarishiriyitatsiri. ¹³Ikanta tsikarika ikaatzi Judá-mirinka kinakinawaitatsiri janta joshinchaayitziri piyarishiritatsiri, ikowawitaiyakani iriroriiti joshinchaanti impairyiri Jesús. Ikantawitari piyariiti jiñaanatziri: “¡Piyaapithatiri, nompairyiimiri Jesús, ikinkithatakotziri Pablo!” ¹⁴Irootaki jimawitaiyakarini 7 itomiiti Judá-mirinka iitachari Esceva, jiwawitariri ompiratasorintsitaniriiti janta. ¹⁵Iro kantacha jakakiri piyariiti, ikantakiri: “Noñiiri Jesús, niyotakotziri Pablo. Irooma iirokaiti, tii niyotzimi”. ¹⁶Ikanta piyarishiritatsiri joirikanakiri jirikaiti, antawoiti jomankiyanakari, joitsinampaakiri maawoni, jomishiyairi ipankoki jaatonkoryaamirikitakiri, antawo jowatsinawaitakiri iwathaki. ¹⁷Ikimaiyakini nampitawori Efeso-ki, Judá-mirinkaiti iijatzi Grecia-paantiri, maawoni. Owanaa ithaawayianakini. Ari okanta ipinkathaitantanakariri Awinkathariti Jesús. ¹⁸Ari ipokayitanaki iijatzi oiyiki kimisantayitaatsini, ithawitakoyitapaakiro iyaaripironka. ¹⁹Jamayitapaakiro jyiripiyaariwitachari tsika jiñaanatakotapiintziro ijyiripiyaaritanti, itaayitapaakiro. Ikanta jaminaitakiro tsikarika okaatzi opinatari itaayitakiri, ariitaka ikaatzi: 50,000 ikithoki kiriiki. ²⁰Iikiro ikimakopiroitanakitziri Awinkathariti.

²¹Okanta okaatapaaki jirokapaini, jominthatakawo Pablo jariitanta Macedonia-ki iijatzi Acaya-ki. Impoña jawisanaki irojatzí Jerusalén-ki. Ikantsitaka iijatzi: “Aririka niyaataki Jerusalén-ki, ari nawisaki niyaati Roma-ki”. ²²Ipoña jotyaantaki Macedonia-ki apiti imitakotapiintirini, Timoteo itsipatakari Erasto, iinirotatsi isaikanaki irirori Asia-ki.

Imaamanitaitzi Efeso-ki

²³Okanta janta Efeso-ki antawoiti ikisawakaawintakari tsipatanaariri jiiitaitziri “Aatsi”. ²⁴Iri poñaakaantakawori iitachari Demetrio, ashiropakori. Tzimayitatsi iijatzi kimitakariri irirori jiwitsikayitziro oryaani oiyakaawo oyaapapankoti iwawanitashiitari jiiitaitziri “Diana”. Iri jaantayitari oiyiki kiriiki. ²⁵Japatotaiyakani maawoni ashiropakoriiti. Ikantakiri Demetrio: “¡Shirampariiti! Tima iro añanantari aakaiti jiroka antawairi. ²⁶Iro kantacha, aritaki pikimakotakiri jiiitaitziri Pablo, ikitsirinkaki oiyiki atziriiti, ikantayitziri: ‘Jiwitsikani atziriiti tii impawati’. Tii apa ikantakiro anampitsitiki Efeso, aña jimatsitakawo maawoni jaka Asia-ki. ²⁷Tii apa onkantzimotai iiro jamanantapiroitanairi awitsikani, iro kantzimopiroitairi, ompiyakotya inkimakoitiro antawoiti awawani Diana maawoni jaka Asia-ki, ari jowajyaantaitanakiro impokaiti oyaapapankotiki”.

²⁸Ikanta ikimaiyakini, antawo ikisaiyanakani, ikaimaiyanakini: “¡Antawoiti inatzi Diana awawanitari jaka Efeso-ki!” ²⁹Iikiro

ikamiñiinkatanakitzi jiñaawaitaiyini jirikaiti. Ipoña joirikaitanakiri Gayo itsipataitanakiri Aristarco, jaitanakiri japatotaiyapiintani atzirriiti. Jirika jaitanakiri iriitaki itsipatapiintari Pablo jariitantayita, Macedonia-jatzi jinaiyini. ³⁰Ikowawitaka Pablo intyaapaakimi irirori, tiimaita ishinitziri jiyotaaniiti. ³¹Ari ikimitsitakari jiwariiti jaapatziyani Pablo, ikantakaantakiri: “Iiro pimatsitawo iiroka janta”. ³²Ikanta janta japatotaiyakani, iikiro ichiraachiraataiyatziini, tii ojoyawakaa okaatzi ichiraawintaiyirini. Tima jirikaiti atzirriiti tii jiyopirotaiyini oita japatowintaiyarini, ikaimakaimawaitashitaiyani. ³³Iro kantacha tsikarika ikaatzi Judá-mirinka, jiñaakiri Alejandro josatikaka janta ipiyotaiyakani, ishintsiwintanakiri inkinkithatakotiri. Ikanta Alejandro jakotanaki jimairitantawatyaari, ikinkithawaitakaawitakari. ³⁴Iro kantacha jiyotaiyakini atzirriiti Judá-mirinka jinatzi jirika Alejandro, iikiro japiitanakitziiro ikaimaiyini, osamani ikantaka ikaimi, ikantaiyini: “¡Antawoiti inatzi Diana awawanitari jaka Efeso-ki!”^u ³⁵Ipoña ikatziyanaka osankinaryaantzi, jomairintakiri, ikantakiri: “Efeso-jatzi, jiyotaitzi maawoni, aakaiti kimpoyaawintawori oyaapapankoti awawani Diana, iijatzi ojoyakaani poñainchari inkitiki. ³⁶Irootaki pinkinkishiritantawatyaari kamiitha, iiro pimaamanitantashiwaita. ³⁷Tima jirikaiti shirampari pamayitakiri, tii jowaaripirotziro kaapapanko, tii ikijyimatziro iijatzi awawani. ³⁸Ikowirika jiyakawintanti Demetrio itsipayitakari ikaayitzi, jaanakiri ajiwariki jaminakotiniri, iri witsikininiri okaatzi kantzimotariri. ³⁹Okowatyaarika ayotakotiro maawoni aakaiti, kimitaka kantatsi apatotiri maawoni jiwariiti, jaminakotantyaawori. ⁴⁰Okaatzi awisaintsiri iroñaaka, aritaki jowasankitaawintaitakairo amaamanitantaki. Iiro otzimi ankantiri ampiyakowintantyaari”. ⁴¹Ikanta ithonkakiro jiñaawaitakiro jiroka, jotyaaantairi atzirriiti.

Ipiyaawo Pablo Macedonia-ki iijatzi Grecia-ki

20 ¹Ikanta ithonkaka ikamiñiinkakataki jiñaawaitaiyini, japatotakiri Pablo jiyotaani ikaminaayitanairi. Ipoñaashitaka jiwithayitanaari, jataki Macedonia-ki. ²Ari jariiyitanaawo maawoni nampitsi tsika isaikayitzi iyikiiti, ikaminaayitanairi. Irojatzu jariitantakari Grecia-ki. ³Ari isaikawaitapaakiri ikaatzi mawa kashiri. Iro jotitanaiyaami jiyaatantyaari Siria-ki, ari ikimakiri jowamaatyiri Judá-mirinkaiti jariitatyaarika janta. Irootaki ipiyantanaari Macedonia-ki. ⁴Ari itsipatanaari Sópater Berea-jatzi jinatzi itomi Pirro. Ipoñaapaaka Aristarco, ipoñaapaaka Segundo, Tesalónica-jatzi jinatzi. Ipoñaapaaka Gayo, Derbe-jatzi jinatzi. Ipoñaapaaka Timoteo, Tíquico iijatzi Trófimo, Asia-jatzi jinayitzi jirika. ⁵Ari

^u 19.34 Kantakotachari jaka “osamani ikantaka ikaimi”, apiti ikanta hora osamanitaki.

jiiwataiyanakini jirikaiti iyikiiti, joyaawintapaakina Troas-ki notsipatakari Pablo. ⁶Okanta awisanaki kitiiyyiri jowantapiintaitantawori tantaponka, ari notitanaari Filipos-ki. Awisaki 5 kitiiyyiri, noñaayitapairi iriroriiti janta Troas-ki, ari nosaikaiyapaakini okaatzi 7 kitiiyyiri.

Ariita Pablo Troas-ki

⁷Okanta ariitapaa kitiiyyiri japatotapiintaita, ari napatotaka nompitoryiuro tanta, ikinkithatakaantaki Pablo. Tima nawisatyi oñaatamanai, iikiro jiyaatakaanakitziro ikinkithatzi, niyankiititakotakina.^v ⁸Ari napatotaiyani jinoki pankotsi, oiyiki ootamintotsi joisaitaki. ⁹Ikanta mainari iitachari Eutico isaiki opatzimooki pankotsi. Tima osamanitaki ikinkithataki Pablo, ayimatakiri iwochokini mainari, paryaanaki isaawiki, kamapaaki.^x ¹⁰Ipoña jaiitapaaki Pablo, joiyotashitapaakari mainari, jawithakitapaakiri. Ikantanaki: “Iiro pithaawaiyini, añagai”. ¹¹Ipoña ipiyanaa Pablo jinoki, ipitoryaapaakiro tanta, owaiyakani. Iikiro ikinkithatanakitzi, irojatzi okitiiyyitantanakari. Ipoña nawisaiyanakini. ¹²Iriima mainari, jaayiitanairi jañagai. Irootaki ithaamintashiripiroitantanakari.

Jawisanaki Troas-ki irojatzi Mileto-ki

¹³Ari niwataiyanakini naakaiti, notitaiyanakani irojatzi Asón-ki, ari nokinkishiritakari naanairi Pablo, tima ikowakitzi irirori inkinanaki kipatsiki. ¹⁴Ikanta noñaapairi Pablo janta Asón-ki, ari jotitanaari, jataiyakinani Mitilene-ki. ¹⁵Opoña nawisaiyakini janta, nokitiiyyitakotapaaki Quío-ki, opoña namaatakotanai apaani kitiiyyiri ariitakina Samos-ki, ari naatakotapainta Trogilio-ki. Ipoña nawisanaki pashini kitiiyyiri, ariitaiyakinani Mileto-ki. ¹⁶Ari okanta nawisantanakawori Efeso tii naatakotapainta, tima Pablo tii ikowi jiyaatapainti janta, iiro josamanipirowaitanta Asia-ki. Ikwatzi jariitsitaiya Jerusalén-ki, tikira joimoshirinkaitanakiro kitiiyyiri “Oyiipataantsi”.^y

Inkinkithatakairi Pablo jantaripiroriiti Efeso-jatzi

¹⁷Ikanta nariitaka Mileto-ki, ikaimakaantapaakiri Pablo jantaripiroriiti kimisantzinkariiti Efeso-jatzi. ¹⁸Ikanta ipokaiyakini, ikantawakiri:

^v **20.7** Kantakotachari jaka “japatotantapiintaitari”, irojatzi ikantaitsitari “itapiintawori kitiiyyiri pashiniki domingo”. ^w **20.7,11** Kantakotachari jaka “impitoryiirori tanta”, iro jantayitanairi kimisantzinkariiti aririka inkinkishiritakotiri Jesucristo ikamimotantaki. Ari ikantziro jatyoowakaiyani, ipitoryiuro tanta, jowaiyani, jirawaitaiyini imiri. Tima jimatakotatziiri Jesús jiwiyaaantanaawo jowakaanaari jiyotaanipaini. Irootaki ikinkithatakotapiintakiri, ikantaitzi “impitoryaitiro tanta”. ^x **20.9** Kantakotachari jaka “paryaanaki isaawiki”, irootaki ikantakoitziro pankotsi, mawa okanta opiwiryaa jiwitsikayitziro. Ari ipoñaakari iparyaaiki mainari irojatzi isaawiki. ^y **20.16** Kantakotachari jaka “Oyiipataantsi”, irojatzi ikantaitsitari “Pentecostés”.

“Piyotaiyini iirokaiti tsika nokanta nosaikimotakimi owakiraa nariitantakari Asia-ki. ¹⁹Ari nokantapiintatya nantawaitziniri Awinkathariti, tsinampashiri nokanta, owanaa niraawaitaka noñaakiro ikowaiyakini Judá-mirinkaiti imaamanitina. ²⁰Iro kantacha tii nowajyaantanakiro nokinkithatakaimiro onkaati pinintaawaitaiyaari, niyotaapiintakimi pipankoitiki, iijatzi janta ipiyotapiintaiyani atziriiti. ²¹Nokinkithatakaakiri nojyininkapaini Judá-mirinka iijatzi Grecia-paantiri, nokantayitziri: Pimpiyashitairi Pawa, pawintagaiyaari Awinkathariti Jesucristo. ²²Iroñaaka niyaati Jerusalén-ki, Tasorintsinkantsi minthashiritakaakinari, tii niyotzimaita oityaarika awijyimotinani janta. ²³Iro kantacha tsikarika niyaayitzi, jiyoshiritakaakina Tasorintsinkantsi, ikantashiritana: ‘Ojyiki piñaashiwaityaawo jomontyaawaititimi’. ²⁴Iro kantzimaitacha naaka, tii onkantzimowaitina onkaati nonkimaatsityaari, tii nonishironkapirowaitanaka. Iro kowapirotacha nonkimoshiriwintiro nonkimitakaantiro irootaintsimi nimatiro nonkitsirinkanti nariitya tsika iwiya noshiyi. Tima irootaintsi nothotyiro ikantakinari Awinkathariti Jesús nonkamantantiro Kamiithari Ñaantsi okantakota inishironkayitai Pawa. ²⁵Nokinkithatakaakimi iijatzi iirokaiti tsika okantakota ipinkathariwintantai Pawa. Iromaita papiitairo piñaayitaina. ²⁶Irootaki nokowantari nonkantimi tii naaka kantakaashityaawoni intzimantaiyaari piyashitaachani, ²⁷tima nokinkithatakaimiro maawoni ikinkishiritakari kitziroini Pawa jantiri, tikaatsi nimanimotimi. ²⁸Pinkimpoyaayitaiya, ari pinkimitakaayitaiyaari piyotapiintachari tsika jowayitakiri Tasorintsinkantsi. Pinkimitaiyaari aamaakowintaniri paamaakowintaiyaari kimisantairiri Awinkathariti, iriitaki ikapathainkawintairi ipinawintayitairi. ²⁹Niyotzi naaka aririka niyaatai ari impokapaaki pashiniiti, inkimitapaatyaari katsimari piratsi, inkowapaaki japirotiri kimisantzinkariiti. ³⁰Ari intzinaayitanatya pikaataiyakini jamatawitaki kimisantzinkariiti, jowajyaantakaakiri ikimisantawitari. ³¹Pinkinkishiritiro iirokaiti, mawa osarintsi nosaikimowaitakimi, tii nowajyaantapaintziro nokaminaayitzimi, niraakowaitakimi. ³²Nawintaari Pawa naaka, iyikiiti. Iriitaki aamaakowintimini, iriitaki nishironkatimini tima irootaki ikantayitakairi. Ari inthaamintashiritakaimi, aritaki jiñaakaayitaimiro okaatzi ikajyaakaayitakiriri maawoni oitishiritaari. ³³Tii noniuro naaka nonintakotantiri, kiriiki, oro, ikithaaitari. ³⁴Piyotaiyini iirokaiti, naakataki antawaiwintaincha naantari kowityiimoyitanari, ari nokimitaakiro nantawaiwintakiniri iijatzi ikaatzi tsipayitakinari. ³⁵Ari nokinakairo niyotaantakimirori tsika ankantiro antawaipirotopaintai, anishironkatantyaariri kowityaaniintawaitatsiri. Ari nokinkishiritakaimiro ikinkithatakotapaintziri Awinkathariti Jesús,

ikantaki: ‘Kimoshiriprowintaari jinatzi nishironkatantaniri, tii ari inkantajaantaitiri ipashitaitari’ ”.

³⁶Ikanta ithonkanakiro Pablo ikantakiro jiroka, jotzirowanaka jamanamanaatakaanakari maawoni piyotainchari. ³⁷maawoni jiragaiyakani, jawithakitawakaayitaka, ari jiwithatawaari Pablo jiyaatai. ³⁸Owashiri ikantaiyanakani, tima ikimakiri ikantaki iiro piñagaana. Ari joyaataiyanakirini irojatzii jotitantaari Pablo.

Jiyaatantaari Pablo Jerusalén-ki

21 ¹Ikanta nookanairi iyikiiti, otitaiyanaanani, tampatzika nowanakiro niyaati Cos-ki, okitiiyitamanai ariitakina Roda-ki, opoña nawisanaki irojatzii Pátara-ki. ²Ari noñaapaaki antawo pitotsi jatatsiri Fenicia-ki, ari notitaiyanakani. ³Ikanta namaatakotzi, naminakotanakiro nampatiki othampijyaa jiiitatziri Chipre, nokinakotanaki nakopiroiniki irojatzii Siria-ki. Tima tzimatsi ajyaagawontsi jookaitanakiri Tiro-ki, ari naatakotaiyapaakani. ⁴Noñaapairi kimisantzinkariiti, ari nosaikimowaitanakiri okaatzi 7 kitiiyyiri. Ikantawakiri Pablo: “Iiro piyaatzi Jerusalén-ki”. Iro ikantantakari, jiyoshiritakaakitziiri Tasorintsinkantsi. ⁵Okanta awisanaki 7 kitiiyyiri, iro nawiiyimatantyaari. Ari joyaatanakina maawoni iyikiiti, itsipayitakawo iinaiti, iijatzii jowaiyaniiti. Irojatzii othapikitapaa nampitsi, ari notzirowaiyapaakani impanikiitiki, namanamanaataiyakani. ⁶Ipoña niwithatawakaayitanaa, otitanaana naakaiti, piyaiyanaani iriroriiti ipankoitiki.

⁷Ipoña namaatakotanai irojatzii Tolemaida-ki, ari niwithayitapaari iyikiiti, apaani kitiiyyiri nosaikimowaitanakiri iriroriiti. ⁸Okanta okitiiyitamanai awisakotanakina, ariitakina Cesarea-ki. Opoña nokinanaki ipankoki Felipe kinkithatakaaniri, ari nosaikapaakiri. Jirika Felipe iriitaki kaatatsi pairani 7 jowaitakiri jimitakoyitiri Otyaantapiroriiti. ⁹Tzimatsi Felipe 4 mainawo irishinto, kamantantaniro inayitatzii. ¹⁰Aritaki ojiyikitaki kitiiyyiri nosaikapaaki janta, ari jariitakari apaani kamantantaniri ipoñaakawo Judea-ki, jiita Agabo. ¹¹Ikanta jiñaapaakina naakaiti jaapaakiri jowathakiro Pablo, joojotakari jakoki iijatzii iitziki jiñaawaitanaki, ikantzi: “Ari inkantyaari ashitakariri jirika owathakirontsi joojotiri Judá-mirinkaiti janta Jerusalén-ki, jaakaantakiri janta kaari ajyininkata. Irootaki jiyotakaakinari naaka Tasorintsinkantsi”. ¹²Ikanta nokimaiyawakini, nokantakantawitanakari Pablo: “Iiro piyaatzi Jerusalén-ki”. Ari ikantsitawitakari iijatzii Cesarea-jatziiti. ¹³Iro kantacha ikantanaki irirori: “¿Jitama piraantaiyarini, owanaa powashiritakaakina? Aña minthatakina naaka. Aririka onkantya joojoyiitina nonkamawintantyaariri Awinkathariti Jesús Jerusalén-ki, imawaityaata”. ¹⁴Tii nokitsirinkashitari, nokantanakiri: “Imatyaata ikowiri Awinkathariti”.

¹⁵Ikanta okaatapaaki jiroka, witsikaiyanaanani, jataiyakinani Jerusalén-ki. ¹⁶Ari joyaatanakina tsika ikaatzi Cesarea-jatzi iyotaariiti jinatzi. Iriitaki aanakinari ipankoki shirampari Chipre-jatzi iitachari Mnasón, pairanitaki jiyotaaritz jirika, iriitaki nomayimotaiyirini.

Joirikaitakiri Pablo tasorintsipankoki

¹⁷Okanta nariitaiyapaakani Jerusalén-ki, kimoshiri ikantaiyani iyikiiti jiñaawakina. ¹⁸Okanta okitiijyitamanai, jaanakina Pablo nariityaari Jacobo, ari isaikakiri iijatzi maawoni antaripiroriiti. ¹⁹Jiwithatapaakari Pablo, ikamantapaakiri maawoni oyita jantakaayitakiriri Pawa janta inampiitiki pashinijatzi atziriti. ²⁰Ikanta ikimayawakini, ithaamintanakari Pawa. Ipoña ikantaitanakiri Pablo: “Iyikí, imapiro ijyikitaki ajyininkapaini Judá-mirinka kimisantanaintsiri iijatzi, iinirotzimaíta ishintsiwintaitziri kimisantanzinkariiti jimonkaayitiro Ikantakaantani Moisés-ni. ²¹Ikimakowintakimi piyotaakiri ajyininka nampitawori pashiniki nampitsi, pinkantayitirimi: “Tii okowapirota pinkimisantairo Ikantakaantani Moisés-ni, tii okowapirota pintomishitaanitairi pitomiiti, tii okowapirota iijatzi antayitairo okaatzi amiyitari pairani”. ²²¿Tsikama ankantyaaka? Iyoyitaki ironaaka ajyininka, ariitaimi jaka. ²³Iro kamiithatatsi pantiro jiroka: Tzimatsi akaataiyini jaka, ikaatzi 4 shirampari monkaatironi ikajyaakaantziri. ²⁴Pintsipatanatyaari jirikaiti, pantiro onkaati kitiwathatakagaimini. Iiroka pinakowintirini inkaati intaayitiri, aririka jamiitaitakiniri iishi. Ari jiyoyiiti thiiyaantsi inatzi okaatzi ikantakoitakimiri iiroka, aña pimatsitataitawo iiroka pimonkaatziro Ikantakaantaitani. ²⁵Irooma naakaiti, niyotaiyini ikinakaashitakawo ajyininkapaini shintsishintsiwaiwitachari jimonkaatakaantiromi Ikantakaantaitani. Tima ikaatzi kaari ajyininkata kimisantayitaatsiri, notyaantakiniri pairani osankinarintsi nokinkishiritaiyakarini jaka, nokantaki: “Iiro powayitari wathatsi itagaitziniriri iwawanitashiitari. Iiro powakoyitawo iriraani piratsi. Iiro pimayimpiriwaitzi”. Apamachiini jantayitairo jiroka”. ²⁶Jaanakiri Pablo 4 shirampari. Okanta okitiijyitamanai itsipayitakari inkitiwathatakaitairi, ityaaki tasorintsipankoki inkamantanti tsika onkaati kitijiyiri onthonkantyaari ikajyaakaantakiri, ikinkithatakotakiro tsikapaiti jamayitanyaariri jashitakaiyaariri Pawa.

²⁷Monkaatzimatapaaka 7 kitijiyiri, tsikarika ikaatzi Judá-mirinka poñaayitachari Asia-ki, jiñaakiri Pablo tasorintsipankoki. Japatotaki atziri, impokashitiri Pablo joirikiri, ²⁸ikaimaiyini, ikantzi: “¡Shirampariiti! ¡Israel-mirinkaiti! ¡Pimitakotina! Iriitaki jirika shirampari kinakinayitatsiri tsikarikapaini jiyotaayitzi atziriti pithokashitariri ajyininkapaini, pithokashitawori Ikantakaantani Moisés-ni, pithokashitawori tasorintsipanko. Iro owatsipirotainchari,

ityaakaakiri iroñaaka kaari ajyininkata tasorintsipankoki, ithainkatasorintsiwaitakiro”.²⁹ Iro ikantantawori jiroka tima jiñaakitziri Pablo janta Jerusalén-ki itsipatakari Trófimo poñaachari Efeso-ki, jiñaajaantzi ityaakaakitziri tasorintsipankoki.³⁰ Apatotapaaka ogyiki atziriiti, shiyapaaka joirikakiri Pablo, jinoshikanakiri jomishitowakiri jikokiroki tasorintsipankoki, jashitaitanakiro.³¹ Iroowitaincha intsitokirimi, ari ikamantaitakiri jiwari owayiriiti poñaachari Roma-ki, ikantaitakiri: “Imaamanitawakaatya janta”.³² Ikanta jiwari japatotanakiri jowayiriti, ishiyapaaka ipiyotaiyakani atziri. Ikanta jiñagaiyawakirini ipokaki, jowajyaantanakiri ipajawaitziri Pablo.³³ Joirikaitapaakiri Pablo, ikantanakiri jowayiriti: “Poojotantyaari apiti ashirotha”. Ipoña josampitanakiri atziriiti: “¿Iitaka jirika, iita jantakiri?”³⁴ Tzimatsi chiraachiraatanaintsiri, tiimaita ogyawakaa okaatzi ichiraawintaiyarini. Tii jiyotiro jiwari oita awisatsiri. Jotyaantakiri jowayiriti jaanakiri Pablo jimaapiintaiyini.³⁵ Ikanta joirinkakaawitari Pablo, iikiro ishintsitatzi atziriiti ikowi impajawaitiri, irootaki inatantatanakariri owayiriiti inkini jotzikaawintiri.³⁶ Tima maawoni joyaatakowintanakiri, ikaimaiyini: “¡Powamairiwí!”

Ikinkithatakota Pablo

³⁷Irootaintsi jomontyitiri imaapiintzi owayiriiti, josampitanakiri Pablo jiwari, ikantziri: “¿Kantatsima nonkinkithawaitakaimi kapichiini?” Ari ikantanaki jiwari: “¡Tsika piyotziroka noñaani!”³⁸ Tima iiroka Egipto-jatzi poñaakaantakawori chapinkipaiti maamanitaantsi, kinapaintsiri otzishimashiki, jamaki 4000 owayiriiti”.³⁹ Ikantzi Pablo: “Judá-mirinka ninatzi naaka, nopoñaawo Tarso-ki saikatsiri janta Cilicia-ki. Otzinkami inatzi nonampi, nokowi pishinitina nokinkithawaitakairi nojyininka”.⁴⁰ Ishinitakiri. Katziyanaka Pablo pawitsiki, itzinaawakotanaka jimairitantawatyaari ijyininkapaini. Ari jimairitaiyanakini.

Kinkithawaitanaki Heber-paantiki iñaaniki iriroriiti, ikantanakiri:

22 ¹“Iyikiiti, iwaapatiitarí, pinkimi nonkinkithatakotya”.

²Ikanta ikimaitawakiri iñaaniki iriroriiti, ari jimairirotaiyanakini. Iikiro ikantanakitzi Pablo:

³“Judá-mirinka ninatzi naaka. Notzimaki Tarso-ki saikatsiri janta Cilicia-ki, iro kantacha jaka Jerusalén-ki nokimotataki, jiyotaani ninatzi Gamaliel, niyopirotziro Ikantakaantani achariniiti. Nokowapiintawitaka noshiriprotiyaari Pawa, pikimitaka iirokaiti iroñaaka.⁴ Pairani nopatzimawaiwitakari tsipatanaariri jiiitaitziri ‘Aatsi’ nowamaayitaki. Ogyiki nonoshikayitaki shirampari, tsinani, maawoni, nomontyaakaantakiri.⁵ Jiñaayitakina nantayitakiro jiroka maawoni jiwari Ompiratasorintsitaari iijatzzi Antaripiroriiti. Iriiyitaki payitakinari osankinarintsi ipakaantziri ajyininka Judá-mirinka janta Damasco-ki.

Ipoña niyaataki naminaminayitziri jirikaiti, namayitiri jaka Jerusalén-ki jowasankitaitiri”.

Ikinkithatakota Pablo ikimisantantaari

(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Okanta naniitzi aatsiki, irootaintsi nariitya Damasco-ki, jiwiaaaka tampatzika ooryaatsiri, ari jomapokakinari morikanaintsiri inkitiki, joorintakotapaakina nokatziyaka, ⁷ari notyaanakiri kipatsiki. Nokimatzi ñaanatanari, ikantana: ‘¡Saulo! ¡Saulo! ¿Litama pipatzimaminthatantanari?’ ⁸Nosampitanakiri naaka: ¿Litaka iiroka Pinkathari? Ari jakaitanakina: ‘Naakataki Jesús Nazaret-jatzi pipatzimaminthawaitakiri’. ⁹Ikaatzi tsipatakinari jiñaakiri oorintapainchari, antawoiti ithaawaiyanakini, tiimaita ikimathataiyironi iriroriiti jiñaanataitakina. ¹⁰Ipoña nosampitanakiri, nokantziri: ‘Pinkathari. ¿Litama pikowiri nantairi naaka?’ Ari ikantanakina Pinkathari: ‘Pintzinai, piyaati nampitsiki Damasco. Ari inkamantayitimi oitya pantayitiri’. ¹¹Tima kamampotaaki jowanakina oorintakinari, ikathatashitaana notsipayitakari irojatzí Damasco-ki.

¹²Ari isaikiri janta shirampari jiita Ananías, pinkathatasorintsitaniri jinatzí, jimonkaayitziro Ikantakaantani Moisés-ni. Pinkatha jowiri maawoni Judá-mirinka nampiyitawori Damasco-ki. ¹³Pokaki Ananías jiñiina. Ikanta jariitapaaka, ikantapaakina: ‘Iyiki Saulo, pokiryagai’. Apathakiro nokantanaka nokiryanaanai, aminawaitanaana. ¹⁴Iikiro ikantanakityaana Ananías: ‘Iiroka jiyoshiitani Iwawani achariniiti. Jiyoshiitakimi piyotantaiyaawori ikowakaimiri irirori, ari piñaakiri Cristo tampatzikatatsiri, ari pinkimañaanitakiri iijatzí. ¹⁵Iirokatakiki kinkithatakotairini maawoni atziriki. Pikinkithatakoyitairo okaatzi piñaakiri, okaatzi pikimakiri. ¹⁶Iroñaakataki, tikaatsi poyaawintanaki. Pinkatziyi, powiinkaatyá, pimpairyagairi Awinkathariti pinkowakotairi onkantya impiyakotantaimirori piyaaripironka’ ”.

Ikamantantziro Pablo jotyaantaitziri

inkinkithatakairi pashinijatzí atziri

¹⁷“Ikanta nopiyapaaka Jerusalén-ki, niyaataki taserintsipankoki namanamanaatyá, ari noñaawiyawaitakari. ¹⁸Noñaakiri Awinkathariti, ikantakina: ‘Pishintsitanaki, pishitowi Jerusalén-ki, tima iiro ikimisantaitzimi pinkinkithatakotina jaka’. ¹⁹Ari nokantanakiri naaka: ‘Pinkathari, jiyotaiyini maawoni niyaatapiintaki japatotapiintaita, nomontyaakaantakiri kimisantaimiri iiroka, owanaa nopajatakaantawaitakiri. ²⁰Tima jowamaitakiri pairani potzikatani Esteban, kinkithatakotzimiri iiroka, ari nokaatakiri iijatzí naaka janta, naapatziyakari owamaakiriri, naamaakowintakanari iithaaripaini’. ²¹Iro

kantacha ikantanakina Pawa: ‘Piyaati, tima naakataki otyaantimini intaina isaikayitzi kaari pijyininkata’ ”.

Isaikimotakiri Pablo ijiwariti owayiriiti

²²Ikanta ikimawakiro atziriiti jiroka, japiitanairo ikaimaiyini ikantzi: “¡Jirika shirampari tii okantzi jañi! ¡Pashiryiiaari!” ²³Ikiro ishintsitatzi ikaimaiyini, jotikakotaiyani iithaariki.^z ²⁴Ikanta jiwari, ikantakiri jowayiriti: “Paanakiri inthomainta jirika, ampajatawakiri onkantya inkamantantairori oita jiñaawaitakiri jowatsimaantakariri ijiyininkapaini”. ²⁵Aritaki joojoyiitakiri impajawaitantyaariri, ikantakiri Pablo pashini jiwari, ikantziri: “Josankinatakotani Roma-jatzi naaka. ¿Shinitaantsitatsima impajaitina, tii jaminakoitawakinawo oita nokinakaashitakari?” ²⁶Ikanta ikimawaki jirika, ipiyashitanakari ijiwaripirori, ikantapairi: “Nowinkathariti, ¿Piyotakima iita antakiri? Iriitaki jirika, josankinatakotani awinkatharipiroriti saikatsiri Roma-ki”. ²⁷Ikanta ikimawaki, ipokashitanakiri Pablo, josampitapaakiri: “¿Imapiroma posankinatakota iiroka?” Ari jakanaki Pablo, ikantzi: “Jii”. ²⁸Ikantzi jiwari: “Ojyiki nopinakowintaka naaka onkantya nosankinatakotantyaari”. Ikantzi Pablo: “Tiitya naaka, josankinatakoitakina kitziroini owa notzimapaaki”. ²⁹Ikimawaki ikantaki, apa joojoryaakotanakiri. Ithaawanaki jiwari, joojotakaantakiri osankinatakotachari Roma-ki.

Jaitanairi Pablo japatotapiintaiyani ijiwari Judá-mirinkaiti

³⁰Okanta okitiijiyitamanai, ikowi jiyopiroti jiwari oita jimaamanitantariri Judá-mirinkaiti jirika Pablo. Japatotakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, ijiwaripirori Judá-mirinkaiti. Jomishitowaitairi Pablo, joosaikakiri japatotaiyani.

23 ¹Jaminapaakiri Pablo jiwaripiroriiti apatotainchari, ikantanakiri: “Iyikiiti, naamaakowinta naaka iiro otzimanta nantzimotiriri Pawa”. ²Ikanta Ananías, Ompiratasorintsipirori, ipajatanakiri ipaantiki Pablo. ³Iro kantacha Pablo, ikantanakiri: “¡Thiyyinkarí, Pawa pajatimini iiroka! Saikawitakimi jaka piyakawintantinawomi Ikantakaantaitani, ¿Pipiyathatawo iiroka pipajatakina nopaantiki?”^a ⁴Ikanta apatotainchari, ikantanakiri Pablo: “¿Arima pinkantiri pinkawiyiri jompiratasorintsitari Pawa?” ⁵Ikantzi Pablo: “Iyikiiti, tii niyowita naaka ompiratasorintsi jinatzzi, okantzi Osankinarintsipiroriki: ‘Iiro pikawiyiri jiwatakaantatsiri’ ”.

^z 22.23 Ikantaitzi iijatzi, jookawanitsitaka kipatsi tsika ipiyotaiyakani, tima ikisaiyatyaani.

^a 23.3 Kantakotachari jaka thiyyinkarí, iriitaki Ompiratasorintsitaniri, kimitawori okitamaawita jowantaitariri kaminkari. Paminiro Mt. 23.27.

⁶ Jiyotziri Pablo ijwaripiroriti apatotainchari, Saduceo jinatzi, iriima pashinipaini Fariseo jinatzi, ikantanaki: “Iyikiiti, Fariseo ninatzi naaka, ijatzi nojyininkapaini. Iro jiyakawintaitanari tii nokimisantairo jañaayitai kamayitatsiri”. ⁷ Ikantaki Pablo, ojiyiki jiñaanatawakaanaka Fariseo-paini itsipatakari Saduceo-paini. ⁸ Tima ikantaiyini Saduceo-paini: “Iiro jañaayitai kamayitatsiri, tikaatsi maninkariiti, tikaatsi ijatzi shirtsiti”. Iriima Fariseo-paini, ikimisantayitzi irirori imapirotatya jirokapaini. ⁹ Ari ichiraiyanakini maawoni. Ikanta yotzinkari Fariseo, ikatziyanaka, ikantzi: “Jirika shirampari tikaatsi ikinakaashitani. Kimitaka maninkariiti ñaanashiritakiriri, aamaashityaari shirtsiti”. ¹⁰ Ikiro ishintsitatzi ichiraiyini, ithaawanaki ijwari owayiriiti jowatsinaawaitanakiri Pablo, ikaimaki jowayiriti jomishitowairi, jaanairi jimaapiintaiyini.

¹¹ Okanta otsiniritanai, joñaagaari ijatzi Awinkathariti, ikantairi: “Pablo, iiro pithaawi, ari pinkinkithatakotakina Roma-ki pikimitaakiro jaka Jerusalén-ki”.

Ikinkishiritaita intsitokaitiri Pablo

¹² Okanta okitijiyitamanai, ikamantawakaaka tsikarika ikaatzi Judá-mirinka, ikantawakaa: “Thami amajyikawintiri Pablo irojatzi antsitokantantyaariri”. ¹³ Tima janaakiro 40 ikaataiyini shirampariiti kantaintsiri. ¹⁴ Ipoña jiyaatashitakiri ijwari Ompiratasorintsitaari, ijatzi Antaripiroriiti, ikantakiri: “Nokantaiyakini nomajyikawintiri Pablo irojatzi nontsitokantyaariri. ¹⁵ Incha pintsipatawakaiya iirokaiti pikaatzi papatotapiinta, pinkamitiri ijwari owayiriiti, pinkantiri: ‘Pamainari Pablo onkitijiyitamanai naminakotairo ikinakaashitakari’. Impoña naakaiti aamaakowinta nonkantya nowawakiri tikira jariitapaa jaka”.

¹⁶ Kimaki itziniri Pablo, jatanaki imaapiintzi owayiriiti inkamantapaakiri. ¹⁷ Ikaimaki Pablo apaani owayiri, ikantakiri: “Paanakiri jirika mainari pijiwaritiki, tzimatsi oita inkantiriri”. ¹⁸ Ikanta owayiri jaanakiri ijwaritiki, ikantapaakiri: “Jiwari, ikowakotakina Pablo namakimiri jirika mainari, tzimatsi ikowiri inkantimiri”. ¹⁹ Ipoña jiwari, jaanakiri mainari jantyaatsikiini, josampitakiri: “¿Oita pinkantinari?” ²⁰ Ikantanaki mainari: “Ikinkishiritaka Judá-mirinkaiti inkowakotimi onkitijiyitamanai paanairi Pablo japatotapiinta jiwariiti, jaminakotairo ikinakaashitani. ²¹ Iiro pikimisantziri, tima manaiyakani 40 shirampariiti. Ikantaiyakini: ‘Thami amajyikawintiri Pablo irojatzi antsitokantyaariri’. Aritaki witsikaiyakani iroñaaka, joyaawinta tsika pinkanti iiroka”. ²² Jotyaantairi jirika mainari, ikantawairi: “Iiro pikamantantziro jiroka”.

Jowawisaitakiri Pablo pinkathariki Félix

²³ Ikanta jiwari ikaimaki apiti pashini ijwari owayiriiti, ikantakiri: “Papatoti 200 powayiriti, pintsipataakiri 70 owayiriiti tyaakotachani

moraki, iijatzi pashini 200 aatsini jowathaaminto. Paanakiri tsiniripaiti Cesarea-ki. ²⁴Piwitsikiniri mora intyaakaanatyaari Pablo, paamaakowintyaari kamiitha. Paanakiri pinkathariki Félix”. ²⁵Ari josankinataki jotyaaantiniriri pinkathari, okantzi:

²⁶“Josankinari Claudio Lisias jotyaaantziniri pinkathari Félix: Ojyiki niwithatzimi. ²⁷Jirika shirampari notyaantimiri, joirikakaanani Judá-mirinkaiti jaka, iroowitainchami intsitokirimi. Ikanta niyotaki josankinatakotani ajiwaripiroriti saikatsiri Roma-ki, naanaki nowayiriti, nookakaawintakiri. ²⁸Nokowaki niyoti iita ikinakaashitakari jirika imaamanitaitariri, naanakiri japatotaiyani ijiwaripiroriti, ²⁹noñaatzi jimaamaniwintashitari Ikantakaanaitani jashitari iriroriiti. Tikaatsi oitya intsitokantyaariri, tii okantzi iijatzi jomontyaawaitaitiri. ³⁰Nokimaki ikowaiyakini Judá-mirinkaiti intsitokiri, irootaki notyaantanzimiri iiroka. Nokantakiri jirikaiti maamaniwaitziriri inkamantimiro oita itzimawintantariri jirika”.

³¹Jimatakiro owayiriiti. Jaanakiri tsiniripaiti Pablo janta Antípatris-ki. ³²Okanta okitiiyyitamanai, piyiyaaani owayiriiti aniitashitanainchari. Iriima tyaakotanainchari iikiro joyaatanakitziiiri Pablo. ³³Ikanta jariitaka Cesarea-ki, ipapaakiri osankinarintsi pinkathari, ikantapaakiri: “Pinkatharí, jirika Pablo”. ³⁴Ari ithonkakiro pinkathari jiñaanatawakiro osankinarintsi, josampitanakiri Pablo, ikantziri: “¿Tsika pipoñaaka?” Ikantzi Pablo: “Nopoñaawo Cilicia-ki”. ³⁵Ikantanaki: “Ari nonkimakimi paata jariitapaatya maamanitzimiri”. Ipoña ikantakaanaki jaayitanaakiri ipankoki Herodes, ari jaamaakowintaityaari.

Ikinkithatakota Pablo janta Félix

24 ¹Okanta awisanaki 5 kitiiyyiri, ariitapaaka Cesarea-ki, Ananías Ompiratasorintsitaniri itsipatakari Antaripiroriti yakawintantaniri jiita Tértulo. Jawisashitapaakiri pinkathari imaamanitiri Pablo. ²Ikanta jamaitapaakiri Pablo, ñaawaitanaki Tértulo, ikantanakiri Félix: “Paasonki pinkathari, noñiuro kamiitha nosaiki, paasonki piyotanitzi ojyiki pantakiniri kamiithatsiri nojyininka. ³Okaataki jiroka kamiichaantikiri nowinkatharipiroti Félix, owanaa ipaasonkitapiintakimi maawoni nojyininka. ⁴Iro kantacha iiro osamanitanta, nokowatzi pinkimisantawakina kapichiini nonkantimiri. ⁵Noñaakiri naaka, jirika shirampari owaariprotantaniri jinatzi. Ithonka ikinakinayitaki nampitsiki, tii apa jimaamanitakiri nojyininka nokaatzi no-Judá-mirinkatzi, irijatzi jiwatakaanairiri iitashiwaitachari ‘Oshiritanaariri Nazaret-jatzi’. ⁶Ikowaki iijatzi jowaaripirotiromi notasorintsipankoti, irootaki noirikakaanakariri, nokowawitaka naminakotantirimi Ikantakaanaitanari naakaiti. ⁷Iro kantacha, ipokapaaki jiwari Lisias, shintsiini jaapithatakinari,

jowatsinaawaitanakina. ⁸Ikantanakina: ‘Ontzimatyii piyaataiyini pinkathariki jiwitsikimiro kantainchari’. Incha posampitiri iiroka ayotantyaawori tyaaryoorika nomaamanitantakariri”.

⁹Irojatzzi ikantsitakari iijatzzi Judá-mirinkaiti ikaatzzi pokaintsiri.

¹⁰Ari itzinaawakotanaka pinkathari jiñaawaitantyaari Pablo. Ikantanaki Pablo: “Ojyiki nokimoshiritaki iirokataki kiminani nonkinkithatakotya, tima niyotzi iirokataki witsikapiintziniriri nojyininkapaini imaamanitawakaa.

¹¹Kantatsi posampitakowintiro iiroka, owakiraa nariitaa naaka Jerusalén-ki okaatzzi 12 kitiijyiri, nokowawita nopinkathatapaiimi Pawa. ¹²Tii noñaanatantawaitzi, tii nomaamanitziri atziripaini tasorintsipankoki, ari nokimitaakiro nampitsiki, tikaatsi nomaamaniti japatotapiintaita. ¹³Jirikaiti kinkithatakotakinari jaka, iiro jiñaitziro imapiro ikantakotanari. ¹⁴Ari okantaka, notsipataari naaka jiitaitziri ‘Aatsi’. Irootaki ikantakiri iroñaaka jirikaiti yakawintanari nokimisantashiwaitani jinatzzi. Ari nokinakairo nopinkathatziri Pawa ikimisantziri pairani nochariniiti. Nokimisantziro Ikantakaantani, iijatzzi josankinaripaini Kamantantaniriiti. ¹⁵Ari nojyari iriroriiti, joyaawintari Pawa jañaakaayitairi kamayitaintsiri, tii apa jañaayitai kamiithashiriri aña jimatsitaiyaawo kaariproshiriri. ¹⁶Irootaki nokowakiri iiro otzimi oitya nantzimotiriri Pawa, iijatzzi atziririiti. ¹⁷Awisaki ojyiki osarintsi nokinawaitaki, nopiyaa nonampiki namai nompashitapaiyaariri nojyininka kowityaawaitatsiri, nokowawitapaa iijatzzi nontaapainirimi Pawa. ¹⁸Irootaki nantziri tasorintsipankoki, aritaki namiitakiro noishi onkantya nonkitiwathatantyaari, tiitya ojyiki nonkaataiyini, tikaatsi nomaamaniwaiti janta. Aripaiti jiñaapaakina tsikarika ikaatzzi Judá-mirinka poñainchari Asia-ki. ¹⁹Iriitakimi pokatsi jaka inkinkithatakotina iitarika jiñaakotakinari. ²⁰Tii ipokaiyini irirori. Jirikatzimaitaka pokaintsiri jaka apatowintakinari, incha inkantimi oitarika jiñaakotakinari nokinakaashitakari. ²¹Aamaa iro ikantakotanari nokantakiri chapinkipaiti: ‘Iro jiyakawintaitanari tii nokimisantairo jañaayitai kamayitatsiri’ ”.

²²Tima pinkathari Félix jiyopirotzziro jiitaitziri “Aatsiwiri”, irootaki jowajyaantantanariri, ikantanakiri: “Aririka impokaki jiwari Lisias, ari inkamantapaakinawo jiroka”. ²³Ipoña ikantakiri ijiwari owayiriiti: “Paamaakowintinari Pablo, pishinitiniri jariityaari jaapatziyani impantyaariri kowityiimotziriri”.

²⁴Okanta pashini kitiijyiri, piyaa Félix, itsipatakawo iina Drusila, Judá-mirinka inatzzi iroori. Ikaimakaantapairi Pablo inkimawakiri inkinkithatakairi tsika okantakota jawintaashiritantaariri Jesucristo. ²⁵Iro kantacha Pablo jitanakawo ikinkithatakaanakiri tampatzikashiritaantsi, ñaakoshiritaantsi, jowasankitaantaiti paata.

Ari ithaawanakiri Félix, ikantanakiri: “¡Aritapaaki, piyaatai! Ari napiitairo nonkaimakaantaimi paata nosaikashiwaityaarika”.²⁶ Tima joyaawintawitayya Félix impinatirimi Pablo, onkantya jomishitowakaantaiyaariri. Irootaki japiitantawitakariri ikaimakaantziri inkinkithawaitakairi.²⁷ Awisaki okaatzi apiti osarintsi. Ari okaatapaaki ipinkatharitzhi Félix. Ikowatzi jaapatziyapiintyaari Judá-mirinkaiti, jomontyaakaantanakiri Pablo. Ari ipoyaataariri pashini pinkathari iitachari Porcio Festo.

Ikowaki Pablo iriitajaantaki César aminakotirini ikinakaashitani

25 ¹ Aritaki jowaitakiri Festo impinkathariwintanti. Iro awisanaki mawa kitiiyiri jataki Jerusalén-ki ipoñanakawo Cesarea-ki. ² Ikanta ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari ñaapiroriiti Judá-mirinkaiti, ikinkithatakotakiri Pablo. ³ Ikowaki jotyaantairi Pablo Jerusalén-ki. Ikinkishiritaiyani intsitokakaantiri niyankithaki aatsi. ⁴ Ari ikantanaki Festo: “Aritaki jomontyakitakiri Pablo janta Cesarea-ki, irootaintsi niyaatai janta. ⁵ Incha joyaatanakina pijiwariti, tziatsirika ikinakaashitani jirika shirampari, ari piyakawintiri janta”.

⁶ Tii osamaniprotzi isaikawaitapaintzi Festo janta Jerusalén-ki, ipiyaa Cesarea-ki. Okanta okitiiyitamanai, isaikapai isaikamintoki ipinkathariwintantzi, ikaimakaantakiri Pablo.^b ⁷ Ikanta ityaapaaki Pablo, ari ipokaiyapaakini Judá-mirinkaiti poñayitainchari Jerusalén-ki, ikantakowaitapaakiri ojyiki kaaripirori, okantawita tii jiñaawitawo imapirotatyaarika okaatzi ikantakoitziriri. ⁸ Kinkithatakotanaka Pablo, ikantaki: “Tikaatsi kaaripirori nanti naaka, tii nopiyathatawo Ikantakaantani nojyininkapaini, tii nowaaripirotziro tatorintsipanko, tii nokawiyawaitziri iijatzhi César ijiwaripirori Roma-jatzhi”. ⁹ Iro kantacha pinkathari Festo ikowi jaapatziyapiintyaari Judá-mirinkaiti, josampitanakiri Pablo: “¿Pikowatziima piyaati Jerusalén-ki, niyakawintimi janta?” ¹⁰ Ikantanaki Pablo: “Iro tampatzikatatsi nosaiki jaka paminakotina, irokataki jowaki César ijiwaripirori Roma-jatzhi. Aritaki piyotaiyakini tikaatsi kaaripirori nantzimotiriri nojyininkapaini Judá-mirinka. ¹¹ Ontzimatyiimi nokinakaashipirotoni, kamiithatatsimi jowamaitina. Irooma tikaatsi nonkinakaashitayya, iiro okantzi potyaantina janta. Nokowatzi iriitajaantaki pinkathari César aminakotinani”. ¹² Ipoña Festo ikinkithawaitakaakiri ikaataiyini ipinkatharitzhi. Ari ikantanakiri: “Pikowirika jaminakotimi César, ari piyaatiri janta”.

^b **25.6** Kantakotachari jaka “tii osamaniprotzi”, irojazti ikantakoitziri 8 tiirika 10 kitiiyiri isaikawaitapaintzi.

Jaitanakiri Pablo pinkathariki Agripa

¹³Ipoña pinkathari Agripa itsipatakawo iina Berenice ipokaiyakini Cesarea-ki, jiwihatyaari Festo.^c ¹⁴Ikanta isaikawaitapaintzi janta, ikinkithawaitakaakiri Festo ikantakota Pablo, ikantziri: “Tzimatsi jaka shirampari jookanairi pinkathari Félix jomontyaitakiri. ¹⁵Tima niyaataki chapinki Jerusalén-ki, oiyiki ikantakoitawakiri jiwari Ompiratasorintsitaariiti itsipatakari Antaripiroiti, ikowakotakina nontsitokakaantiri. ¹⁶Ari nokantanakiri naaka: ‘Jiroka namitaiyarini naakaiti Roma-jatzi: Ontzimatyii japatotaiyaani maamanitawakaachari, inkinkithatakotantyaariri iyakawintaari. Imapirorika otzimi ikinakaashitani, aritaki onkantaki intsitokaitiri’. ¹⁷Irootaki nimatakiri ipokaiyakini iriroriiti, tii nojyinkaapaaki, jatakina nosaikamintoki, nokaimakaantakiri shirampari. ¹⁸Iro kantzimaitacha okaatzi ikantawitapaakari iyakawintakiriri, tii noñiuro onkantapirotya nokinkishiriwitakari. ¹⁹Apa ikinkithatakotakiro ikimisantashitari, ikinkithatakotakiri iijatzi jiiitaitziri Jesús jowamaitakiri, iriitaki ikantziri Pablo iinuro jañi. ²⁰Tiimaita niyotziro tsika nonkantiro jiroka, nosampitakiri Pablo ikowirika jiyaati Jerusalén-ki jaminakoitantyaariri janta. ²¹Iriima Pablo ikowaki iriitajaantaki aminakotirini César Augusto awinkatharipiroti Roma-ki. Irootaki nokantantakari jomontyaitawakiri irojatzi notyaantantyaariri”. ²²Ipoña Agripa, ikantanakiri Festo: “Nokowi nonkimiri naaka jirika shirampari”. Ari ikantzi Festo: “Ari pinkimajaantakiri onkitiijyitamanai”.

²³Okanta okitiijyitamanai, ityaaki janta Agripa itsipatakawo Berenice owaniinka ikantaka. Itsipatakari jiwari owayiriiti, jiwariiti saikatsiri janta. Ikantakaantaki Festo jamaitiri Pablo. ²⁴Ari jiñaawaitanaki Festo, ikantzi: “Pinkathari Agripa, pinkathariiti ikaatzi apatotainchari jaka, jirika shirampari. Owanaa jiyakawintakiri Judá-mirinkaiti janta Jerusalén-ki iijatzi jaka Cesarea-ki. Ichiraapiintaki ikowi jowamairi. ²⁵Noñiimaitakawo naaka tikaatsi ikinakaashitani jirika jowamaitantyaariri. Iro kantzimaitacha, iriitajaantaki kowaintsiri jaminakotiri Augusto, irootaki notyaantantyaariri janta. ²⁶Iro kantacha tii noñi naaka oitya nosankinatiriri pinkatharipiroti tsika ikantakota jirika, irootaki namantakariri piñiiri iirokaiti, iiroka pinkathari Agripa namakiniri, onkantya pinthonkakiro posampitiri, tzimatsi nosankinatiri. ²⁷Tima tii okamiithatzi motana notyaanti apaani omontyaari, iirorika otzimi tsika osankinatakotya okaatzi ikinakaashitakari”.

Ikinkithatakota Pablo Agripa-ki

26 ¹Ipoña Agripa ikantanakiri Pablo: “Kantatsi piñaawaiti iiroka”. Ari itzinaawakotanaka Pablo, ñaawaitanaki, ikantzi:

^c 25.13 Jirika Agripa, jiiitaitziri iijatzi Herodes.

²“Pinkatharí Agripa, owanaa nokimoshiritaki nonkinkithawaitakaimi iroñaaka, nokowi nonkinkithatiro okaatzi ikantakotanari Judá-mirinkaiti. ³Tima piyopirotziro iiroka okaatzi jamitari ajyininkapaini Judá-mirinka. Irootaki nokowantari pinkimisantawakina nonkantimiri”.

Jañaantari Pablo tikira ikimisananakiita

⁴“Jiyotaiyini nojyininkapaini Judá-mirinka tsika nokanta iiniro nomainaritapaaki, nosaikimotantakariri Jerusalén-ki, ⁵naakatapiintaki Fariseo monkaawaitaniri, tii nopiyathanitawo Ikantakaantaitani. Ikworika, kantatsi inkinkithatakotina. ⁶Irootaki nosaikantari iroñaaka jaka, tima nokinkithatakotatziiro ikajyaakaakiniriri Pawa pairani achariniiti, oyaakoniintaiyakirini aakaiti. ⁷Pinkatharí Agripa, irojatz noyaakoniintsitakari naaka, irootaki ikantakotakinari iroñaaka ajyininkapaini. Irojatz jonyaakoniintsitakari maawoni ajyininkaiti ichariniyitaari 12 itomiitini Israel-ni. Irootaki jiñaashintsitapiintakari jantainiri Pawa jiñaantaiyaawori. ⁸¿Iitama kaari pikimisantanta iiroka jañaakairi Pawa kamawitainchari?”

Ipatzimawitakari Pablo kimisantzinkariiti

⁹“Nimawitakawo naaka pairani noñaashintsiwaitaka, nokinkishiriwitaka nantayitimi ojyiki nomaamanitiri ikaatzi pairyaanairiri Jesús Nazaret-jatzi. ¹⁰Irootaki nantakiri Jerusalén-ki. Ishinitakinawo ijiwari Ompiratasorintsitaari, ojyiki nomontyaakaantakiri oitishiritaari. Ikanta noñiiri jowamaitziri inimotana. ¹¹Tzimatsi ojyiki nowasankitaaki onkantya jowajyaantantyaawori ikimisantzi. Ari nokantapiintakiri tsika japatotapiintaita. Owanaa nokisaniintakiri jirikaiti, nopatzimawaitakiri, nimatsitakari saikatsiri pashiniki nampitsi”.

Japiitziro Pablo ikinkithatakota ikimisantai

(Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹²“Iro niyaatantakari nampitsiki Damasco, jotyaantakina ijiwari Ompiratasorintsitaari. ¹³Iro kantacha niyankithaki aatsi, jiwiyaaaka tampatzika ooryaatsiri noñaaki oorintanainchari inkitiki, janaanakiri ishikapiryaaani ooryaatsiri, joorintapaakina nokatziyaka naaka, nokaatakiri tsipatakinari. ¹⁴Tyiiyanakinani maawoni. Nokimatzi jiñaanaitakina noñaaniki Heber-paantiki, ikantana: ‘Saulo! ¡Saulo! ¿Iitama pipatzimatantanari? Iirokatakari owasankitaacha apaniroini, okimiwaitakawo pimpatzitayiiyaawomi thoyimpithowari’. ¹⁵Ipoña nakanakiri naaka: ‘¿Iitaka Pinkathari?’ Ari jakanakina Nowinkathariti: ‘Naakataki Jesús, pipatzimatakiri. ¹⁶¡Pinkatziyi! Iro noñaagantzimiri iroñaaka pantawaitaina. Pinkinkithatairo okaatzi piñaakiri, onkaati piñiiri paata nantakaimiri. ¹⁷Aritaki piñiiri nowawisaakotaimi pijyininkaki, iijatz janta kaari

pijyininkata tsika notyaantimi. ¹⁸ Onkimityaawo pokiryaaakairimi. Aritapaaki ikinashiwaitaka otsinirikitzi, aña janiiyitai kitainkariki. Aritapaaki ipinkathatakiri Satanás, aña Pawa pinkathariwintairini. Ari nompiyakotainiri iyaaripironka, nontasorintsishiritakairi awintaashiritaanari naaka. Tima irootaki ikajyaakagaitakinari’ ”.

Tii ipiyathawaitanaka Pablo joñaagaitakari

¹⁹ “Pinkatharí Agripa, tii nopiyathanaka joñaagaitakinawo inkitiki, ²⁰ aña nitanakawo nokinkithatanakiniri Damasco-jatzi, Jerusalén-jatzi, maawoni nampiyawori Judea-ki iijatzi ikaatzi kaari ajyininkata, nokantaytiziri: ‘Pimpiyashitairi Pawa, pantairo oñaagantironi powajyaantairo piyaaripironka’. ²¹ Irootaki kantakaawori, joirikantakinari nojyininkapaini tasorintsipankoki, ikowawitaka intsitokina. ²² Iro kantacha inshironkatakina Pawa iikiro niyaatzi nokinkithatakotziri iroñaaka. Nokinkithatakiniri maawoni, ñaapiroriiti kaari ñaapirotachani. Okaatzi nokinkithatapiintaki, tii notikapaintziro josankinatakiri Moisés-ni, ipoña Kamantaniriiti. Tima josankinaitakiro onkaati awisatsini, ikantaitaki pairani: ²³ Ontzimatyii inkami Cristo, aririka inkamawitatya iri itakaantyaawoni jañagai iijatzi. Ari onkantya inkinkithatakoitantaanariri awisakotaantsi ajyininkapaini, inkinkithatakoitiniri iijatzi kaari ajyininkata”.

Ikowi Pablo inkimisantakairi Agripa

²⁴ Ikantakiro Pablo jiroka, ikaimanaki Festo: “¡Pablo, pishinkiwintatya! Okantakaimi paakowintawo piñaanawaitzi”. ²⁵ Ari jakanakiri Pablo: “Pinkatharí Festo. Tii noshinkiwinta, okaatzi nokantakiri imapirotatya. ²⁶ Jiyopirotzzi pinkathari Agripa, irootaki nokantantawori jirokapaini. Niyotzi naaka jiyotakotziro maawoni, tii jimanakota. ²⁷ Pinkatharí Agripa, ¿pinkimisantiro josankinari Kamantaniriiti? Niyotzi naaka pikimisantziro”. ²⁸ Ari jakanakiri Agripa: “¿Piñaamachiitaki pikantakina kapichiini ari pinkimisantakaakina, nonkimitantaiyaariri ‘Cristo-wiriiti?’ ” ²⁹ Ikantzi Pablo: “Okantawitaka kapichiini nokantakimiri, tiirika, ojiyiki nokantakimiri, onkamintha iri Pawa kantakaiyaawoni, tii apa iiroka pinkatharí, aña iijatzi maawoni pikimayakini iroñaaka, pinkimitaina nokantaka naaka, okantawitaka iiro joojoitanzimiro ashirotha”.

³⁰ Ipoña ikatziyanaka pinkathari Agripa itsipatakawo Berenice, pinkathari Festo, maawoni ikaatzi saikaintsiri, ³¹ jataiyakini jantyaatsikiini ikinkithatakotziro jiroka. Ikamantawakaiyakani: “Iiromi jomontyaawaitaitzirimi jirika shirampari, tikaatsi inkinakaashitya onkantya jowamaitantyaariri”. ³² Ipoña Agripa ikantanakiri Festo: “Ari ampakagairimi jirika shirampari, iiromi ikowakimi irirori jaminakotiri César awinkatharipiroriti”.

Jotyaaantaitakiri Pablo Roma-ki

27 ¹Ikanta ikowaki jotyaaantiri Pablo janta Italia-ki, itsipataakiri pashinipaini omontyaari, ari niyaatsitanakari iijatzi naaka. Iri aanakiri iitachari Julio jiwatziriri jowayiriti pinkathapirori Augusto. ²Ari notitakotanakari Adramitio-jatzi niyaatiro Asia-ki. Notsipatanakari Aristarco Tesalónica-jatzi poñaachari Macedonia-ki. ³Okanta okitiiyyitamanaari ariitakina Sidón-ki, ari jaapatziyanakari Julio jirika Pablo, ishinitakiri jariitapaityaari jaapatziyanipaini impantawatyaaari kowityiimotariri. ⁴Ipoña nawisanakiro Sidón, otonkiyotakina tampiya, tii okantzi namaatakoti, iro nokinakotantanakari othampijyaaki Chipre. ⁵Naathakiryaaanakiro inkaari irojatzii Cilicia-ki, iijatzii Panfilia-ki. Ariitakina Mira-ki, nampitsi saikatsiri Licia-ki. ⁶Ari jiñaitapaaki pashini notitantaaniyaari poñaachari Alejandría-ki iyaatiro Italia-ki, ari jotitaiyakinani jiwari. ⁷Ojyiki kitiiyyiri namatsinkakota namaatakotzi. Owanaa nopomirintsiiwaitaka nariitantakari Gnido-ki. Iikiro otonkiyotakatotyaaana tampiya, nomontyaakotaki Salmón-ki, noshinampitanakiro othampijyaa Creta. ⁸Owanaa opomirintsitaka namaatakotzi, irojatzii nariitantakari nampitsi ikantaitziro “Aachaaki” okaakitapai nampitsi Lasea.

⁹Awisaki ojyiki kitiiyyiri namaatakotaki, aritaki tyaawontsitzimatapai, kowiinkatanaki namaatakoti. Irootaki ikantantakari Pablo:^d

¹⁰“Pinkimisantawakina, kimitaka akowiinkatakotatzii amaatakoti, ari ampiyakiro amaatakomintotsi, iijatzii pajyaagawopaini, aritaki ankamagaantaki iijatzii”. ¹¹Iro kantacha ijiwari owayiriiti tii ikimisantziri Pablo, iri ikimisantaki ashitawori amaatakomintotsi itsipataakari antakotzirori. ¹²Tii okamiithatatzii jowawisairo tyaawontsi tsika jaatakowitaka, ikowaiyini jiyaaniinti Fenice-ki saikitachari janta Creta-ki, iiro oñaashirinkantari tampiya kinatsiri kirinka iijatzii katonka. Ari ikowaki jowawisairo tyaawontsi.

Itampiyatakotzi inkaariki

¹³Ikinkishirita ari onkantaki jamaatakoti tima owakiraa itapaakawo otampiyatzii kapichiini. Ari namaatakonaki othapiyaaki Creta. ¹⁴Iro osamanitaki kapichiini antawotapaaki tampiya, jiitziro iriroriiti “Euroclidón”, ookantapaakawo amaatakomintotsi, ¹⁵onoshikakotanakina. Tii jiñi tsika inkantairo jamaatakominto, ishinitakiro onoshikakotina tampiya. ¹⁶Owanaa nopomirintsitakawo pitotsi thatainchari amaatakomintotsiki. Nokinakotaki othampijyaaki iitachari Claudia tii

^d 27.9 Kantakotachari jaka “tyaawontsitzimatapai”, irojatzii ikantakoitziri “ikaatapiintakiro itziwintaiyani”.

otampiyapiroti janta. ¹⁷Ari notiyitakiro pitotsi amaatakomintotsiki. Tima ithaawantatyaawo jaintakotya iintatzi inkaari jiiitaitziro “Sirte”, joojoitakiro onaminaki amaatakomintotsi iiro okotaanta. Ishinitanakiro onoshikakotina tampiya. ¹⁸Okanta okitiiyyitamanai, iikiro oshintsitatzi otampiyatzi, ari jitanakawo jowiinkagaantaki jajyaagawo. ¹⁹Okanta pashini kitiiyyiri, jowiinkanakiro iijatzi okaatzi ashitari amaatakomintotsi. ²⁰Ojyiki kitiiyyiri awisaintsiri tii noñaayitairi ooryaatsiri iijatzi impokiro. Antawoiti notampiyatakotaki tii niyoti aririka nawisakotai.

²¹Tima awisaki ojyiki kitiiyyiri tii nowaiya, ikantanaki Pablo: “Pinkimisantawakina, okamiithawita pinkimisantinami irojatzii asaakimi Creta-ki. Iiro añiromi okaatzi owaaripirotakari. ²²Iro kantzimaitacha iroñaaka, iiro okantzimowitzimi, tima iiro pikamagaantzi apaani, onkantawitaya ompiya amaatakomintotsi. ²³Inkaanki tsiniripaiti, noñaaki maninkari, jotyaantani Pawa Ashitanari, nantawaitziniri, ²⁴ikantakina: ‘Pablo, iiro pithaawi, ontzimatyii pariitya jiiñiimi César pinkatharipirori Roma-ki. Inishironkatimi Pawa pawisakotakaantyaariri pikaataki jaka amaatakomintotsiki’. ²⁵Ari ikantakina. Irootaki pinthaamintantyaari, tima nawintaashiritakari naaka Pawa, niyotaki aritaki imatayya ikamantakinari maninkari. ²⁶Iro kantacha ontzimatyii ompojakotya othampijyaaki”.

²⁷Okanta tsiniri, aritaki awisaki 14 kitiiyyiri, ariitakina inkaariki Adriático onoshikakotakina tampiya. Niyankiiti tsiniri, ari ikaimanaki antakotzirori amaatakomintotsi ikinkishiritaiyani iro nariitaiya kipatsiki. ²⁸Ari jimonkaatakiro tsika iwiya ochiinkaatzi, jiñaatziiro tii ochiinkaapirotzi, ipoña japiitiro iijatzi, jiñaatzi kapichiini ochiinkaatapai.^e ²⁹Ithaawanaki nompojakotya, jowiinkaki 4 againtironi amaatakomintotsi opataki, ari jamanaiyanakani onkitiiyyitantyaari thaankipiroini. ³⁰Iro kantacha ikaatzi antakotzirori ikinkishiritaka ishiyi, jotitantanatyaawo pitotsi thayitainchari, jamawinatawo jowiinkayitiro ayiintironi othowaki amaatakomintotsi. ³¹Iro kantacha Pablo ikamantakiri jiwari, iijatzi jowayiriti, ikantziri: “Aririka ishiyaki jirikaiti, iiro pawisakotai iirokaiti”. ³²Ari itotakotanakiro owayiriiti pitotsi, joimaatakiro.

³³Irootantsi onkitiiyyitizimati, ikantanaki Pablo: “Aritaki awisaki 14 kitiiyyiri oyaawinta oitya awisatsini, tii powaiya iirokaiti. ³⁴Okowapirota iroñaaka poya pañaantyaari, tima tikaatsi kamagaantatsini apaani”.^f

^e 27.28 Kantakotachari jaka “tii ochiinkaapirotzi”, irojatzii ikantaitziri pairani okaatzi 20 jimonkaatantawo ikonaki, ikantaitziro iroñaaka 36 metro. Kantakotachari iijatzi “kapichiini ochiinkaatapai”, irojatzii ikantaitziri pairani okaatzi 15 jimonkaatantawo ikonaki, ikantaitziro iroñaaka 27 metro. ^f 27.34 Kantakotachari jaka “tikaatsi kamagaantatsini”, iro ojyawori ikantaitzi “iroyakagaantawaita kishichaaniki”.

³⁵Aritaki ikantaki Pablo, jaaki tanta, ipaasoonkitakiri Pawa. Ipitoryaakiro, owanaka. ³⁶Ipoña jominthatanaka maawoni, owaiyakani iijatzi. ³⁷Jiroka nokaataiyini notitaiyani 276 atziri. ³⁸Aritaki ithonkakiro jowaiyakani, jowiinkayitaki owanawontsi othomakantyaari tinari.

Otsitsiyaki

³⁹Okanta okitiiyyitamanai, jirikaiti antakotzirori, okompitzimotakari kipatsi, jiñaapaaki opaayaa. Ari ikowi jaatakotyaami janta. ⁴⁰Itotakoyitakiro oojotantari ayiintzirori amaatakomintotsi, jookakiro, itzinaakoyitanairo antawoiti manthakintsi, jiwitsikanairo iyomawo inkomatantyaari inkini jaatakoiyani opaayaaki.^g ⁴¹Iro kantacha aintakotapaaka othowaki iintaatzi inkaari, tii okantanai nojyiwatakoti. Tankanaki opataki ookantapaakawo otamaryaani inkaari. ⁴²Ari ikowanaki owayiriiti intsitokanakirimi omontyaariiti, iiro jamaatanta ishiyayiti. ⁴³Iro kantacha ijiwari owayiriiti, ikowaki jowawisaakotiri Pablo, tii ishinitziri jowamaitiri, apa ikantanakiri: “Ikaatzi yotzirori jamaatzi, jamaati jiyaati kipatsiki. ⁴⁴Iriima pashinipaini jontarikayitya inchakotaki inkini jamaati”. Ari okantari nawisakotantaari maawoni.

Isaikaki Pablo othampijyaaki iitachari Malta

28 ¹Ikanta nawisakotai maawoni, ari niyotaki jiroka othampijyaa oita Malta. ²Ari jaawakina kamiitha maawoni nampitawori janta. Tima oparyaatzi inkani, katsinkaiti okantaka, jowaampataki paampari, ari ikaimakina. ³Ari jiyaatanaki iijatzi Pablo jayi tsitsi, iro ipiyawitapaaka jowapairo itsima, shitowanaki maanki, jatsikakiri jakoki. ⁴Ikanta jiñaakiri nampitawori janta jowikantapaakari, ikantaiyanakini: “Jirika shirampari owamaantzinkari jinatzi, okantawitaka jawisakowitaka impiinkimi, tiimaita ishinitaitziri jañi”.^h ⁵Iro kantacha Pablo jotikanakiri maanki paampariki. Tikaatsi awijiyimotirini. ⁶Joyaawintaiyani jaawaakairimi irojatzi inkamantatyaari. Ikanta osamanitaki jiñaatzi tikaatsi awijiyimotirini, ikantaiyini: “Pawa jinatzi jirika shirampari”.

⁷Tzimatsi janta jiwari nampitawori othampijyaaki iitachari Publio. Otzimimotziri okaakiini jowani. Jaawakina kamiitha maawoni jaanakina. Mawa kitiiyyiri nosaikimowaitakiri. ⁸Ari nokimakotakiri iwaapati Publio ikatsinkaakitatzi, ishiwaiwaita. Ityaashitanakiri Pablo. Ikanta jamanakowintakari, jotirotantakari jako, apathakiro ishintsitanai. ⁹Jantakiro jiroka, pokayitanaki maawoni mantsiyari nampitawori janta

^g 27.40 Kantakotachari jaka “itzinaakoyitanairo antawoiti manthakintsi”, irootaki ookantari tampiya inkini ishiyakoti otitantawori amaatakomintotsi. ^h 28.4 Irootaki ikantakiri, tima jiñaajaantzi atziriiti iri Pawa otyaantakiniriri maanki, jowasankitairi.

othampijyaaki, joshinchaayitakiri. ¹⁰ Ari ipashitanakari ogyiki tsikarika oiyita. Ikanta notitanaa niyaatantayaari, ipayitawaana naayitanairi.

Ariitaka Pablo Roma-ki

¹¹ Ikanta nosaikaki mawa kashiri janta othampijyaaki, ari notitanaari pashiniki amaatakomintotsi, owawisaakirori iijatzi janta tyaawontsi. Opoñaawo jiroka amaatakomintotsi Alejandría-ki. Jiwitsikaitakiro opataki joyyakaantawo “Tsipari” iwawanitashiitari. ¹² Ari nariitaka janta Siracusa-ki, mawa kitiiyyiri nosaikanaki janta. ¹³ Ipoña nawisanai irojatzki nariitantakari Regio-ki. Ikanta okitiiyyitamana, okamintha otasonkakotakina tampiya kinatsiri katonkanta, irojatzki nariitantakari Puteoli-ki pashini kitiiyyiri. ¹⁴ Ari noñaapaaki tsikarika ikaatzki iyikiiti, ikantawakina nosaikanaki. Iro nosaikantanakari okaatzki 7 kitiiyyiri. Ari nopoñaanaari irojatzki nariitantakari Roma-ki. ¹⁵ Ikanta ikimakotakina iyikiiti nampitawori Roma-ki, itonkiyotawakina aatsiki jiiitaitziro “Apio” tsika jiyomparitapiinta. Okanta janta jiiitaitziro “Mawapanko”, ari joyaawintakina pashini. Ikanta Pablo jiñaapaakiri iyikiiti, ipaasonkitanakiri Pawa, thaamintashiri ikantanaka. ¹⁶ Ari nariitapaaka Roma-ki. Ikanta ijiwari owayiriiti jowawisaapaakiniri omontyaariiti pashini jiwari. Iriima Pablo ishinitakiri isaikawaitapaaki tsikarika ikowiro, apaani owayiri aamaakowintariri.

Ikinkithatakaantzi Pablo janta Roma-ki

¹⁷ Ikanta awisanaki mawa kitiiyyiri nariitaka, japatotakiri Pablo ñaapiroriiti Judá-mirinkaiti nampitawori Roma-ki. Ikantakiri: “Iyikiiti, pairanitaki jaakaantakina ajyininkapaini janta Jerusalén-ki, ipoña jowawisaakina ijiwariki Roma-jatziiti. Irootaki jantakiri, okantawitaka tikaatsi nantzimotiriri, tii nomaamanitziro okaatzki jamitari pairani achariniiti. ¹⁸ Ogyiki josampiwitakina Roma-jatzi janta, tii jiñaashita nonkinakaashityaari intsitokantinari, ikowawitaka impakaakaantainami. ¹⁹ Iro kantacha ajyininkapaini Judá-mirinka tii ikowi, ontzimatyii nonkowakotiri iriitaki aminakotinani César, okantawitaka tikaatsi niyakawinti naaka ajyininkapaini. ²⁰ Irootaki napatotantzimiri iroñaaka nonkamantimiro. Nokinkithatakotairi oyaakoniintari maawoni Israel-mirinkaiti, irootaki piñaantanari jaka joojoitantanawo ashirotha”. ²¹ Ari ikantanaki iriroriiti: “Tii noñi naaka josankinatakotina poñaachani Judea-ki. Tikaatsi nonkimakotimiri iijatzi jariita ajyininkapaini jaka. ²² Apa nokimakowintzimi ikinkithatakoitakiri kimisantashiwaitachari. Nokowaki nonkimimi tsika pikantzi iiroka”.

¹ 28.11 Jiiitaitziri jaka “Tsipari”, iriitaki apiti itomi “Júpiter”, iwawanitashiitari jiiitaitziri Cástor ipoña Pólux.

²³ Ikinkishiritaka japatotya pashini kitiiyyiri. Ari japatowintakari oyyiki atziri jimaapiintzi Pablo. Ikinkithatakiniri tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai, joñaagakiri tsika josankinatakoitsitakari Jesús, jitanakawo josankinariki Moisés-ni irojatzi josankinatakiri Kamantaniriiti. Tima jitanakawo okitiiyyitamanai irojatzi jyiitiini. ²⁴ Tzimatsi tsika ikaatzi kimsantawakiriri, iriima pashinipaini tiimachiini. ²⁵ Tiira jaapatziyawaa, apaanipaini jiyaayitai. Jiwiyaantawaari Pablo ikantawairi: “Jiroka ikantsitakari pairani pichariniiti, jiñaawaitakairi Tasorintsinkantsi Kamantantaniri Isafás-ni, ikantaki:

²⁶ Piyaati, pinkantiri jirika atziriiiti:

Pinkimawitayta, iromaita pikimathatziro.

Paminawitya, iromaita piñagayironi.

²⁷ Tima kisoshiri ikantaka jirikaiti.

Ashikimpita jinaki.

Tii jokichaatai iijatzi.

Irootaki kaari jiñaantawo.

Kaari ikimanta,

Kaari ikinkishiritanta,

Tii ikimisantzi, iiro nowawisaakotairi.

²⁸ Piyotaiyini iirokaiti, aritaki jowawisaakotairi Pawa kaari ayyininkata. Aritaki inkimisantai iriroriiti”. ²⁹ Ikantakiro Pablo jiroka ñaantsi, jatanai Judá-mirinkaiti, oyyiki jiñaanatawakaanaka.

³⁰ Ari isaikapairi Pablo okaatzi apiti osarintsi. Jaapiintakiri kamiitha ikaatzi ariiyitariri. ³¹ Ari ikinkithatakiniri ipinkathariwintantai Pawa, ikinkithatakotsitakari iijatzi Awinkathariti Jesucristo jiyoitantyaariri. Tikaatsi oñaashirinkawaitirini.